

СЛУЖИТИ ІСТОРИЧНІЙ ПРАВДІ

**ТАРАС
ГОНЧАРУК**

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

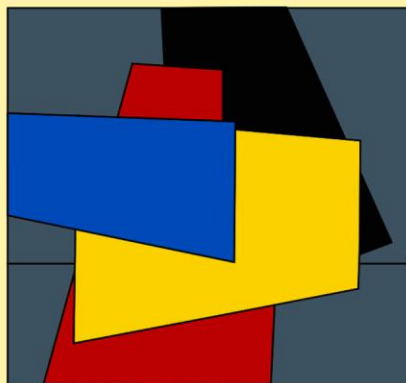




Фото Олени Трофімчук (2015 р.)

Департамент культури, національностей, релігій та
охорони об'єктів культурної спадщини
Одеської обласної державної адміністрації

Одеська обласна універсальна наукова бібліотека
імені М. Грушевського

Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова



СЛУЖИТИ ІСТОРИЧНІЙ ПРАВДІ

ТАРАС ГОНЧАРУК

Біобібліографічний покажчик

Упорядники:
Л. В. Вукович, К. І. Сорокіна

ОДЕСА
2021

УДК 012Гончарук+016:[94+929](477.74)(092)
ББК 91.9:63+63.3(4УКР-4ОДЕ)6-8Гончарук
С 49

Служити історичній правді. Тарас Гончарук [Текст] : біобібліогр. покажч. / упоряд.: Л. В. Вукович, К. І. Сорокіна ; Департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одес. облдержадмін., Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [наук. ред.: О. А. Бачинська ; ред. О. М. Ласкевич ; добірка матеріалу та авт. допоміж. покажч. О. М. Ласкевич ; авт. обклад. С. О. Савченко ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2021. – 212 с. – 15х21. – Текст укр., рос.

Біобібліографічний покажчик «Служити історичній правді. Тарас Гончарук» присвячений дослідженню життя та діяльності краєзнавця, історика, доктора історичних наук, професора кафедри історії України Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, дослідника економічної історії України кінця XVIII – першої половини XIX століття, історії Одеси та Південної України ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА ГОНЧАРУКА.

Науковий редактор

О. А. Бачинська, д-р іст. наук, проф.

Редактор

О. М. Ласкевич

- © ООУНБ ім. М. Грушевського, 2021
- © Вукович Л. В., Сорокіна К. І., упорядкування, 2021
- © Мельник О. В., автор вступної статті, 2021
- © Автори статей, 2021
- © Савченко С. О., обкладинка, 2021

ЗМІСТ

Від укладачів.....	7
ТАРАС ГОНЧАРУК: ПОЧЕСНИЙ КРАЄЗНАВЕЦЬ, УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК-ПАТРІОТ (Перша спроба біоісторіографічного дослідження).....	9
Тарас Григорович Гончарук: сторінки біографії.....	25
КАЛЕЙДОСКОП ВІТАНЬ.....	30
Юліана АМЕЛЬЧЕНКО.....	30
Сергій БРАТЧУК.....	32
Вікторія ГЕРАСИМЕНКО.....	33
Сергій ГУЦАЛЮК.....	35
Лариса ДЕМ'ЯНИШИНА.....	36
КАФЕДРА ІСТОРИЇ УКРАЇНИ.....	37
Андрій КРАСНОЖОН.....	38
Аліса ЛОЖЕШНИК.....	39
Тарас МАКСИМ'ЮК.....	43
Наталія МИХАЙЛЕНКО.....	45
Олександр МУЗИЧКО.....	46
Відділ краєзнавства «ОДЕСИКА» ОННБ.....	53
Олександр РЕЄНТ.....	55
Ярослава РІЗНИКОВА.....	57
Віктор САВЧЕНКО.....	59
Сергій САВЧЕНКО.....	64
Юрій СЛЮСАР.....	67
Сергій СОЛТАСЮК.....	69
Агентство «ТУДОЙ-СЮДОЙ».....	70
Редакція газети «ЧОРНОМОРСЬКІ НОВИНИ».....	71
Богдан ЧУФУС.....	73
ГО «Школа Бойового Гопака «ШТОРМ».....	76
Олег ЯРОШ.....	78

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ..	79
Наукові праці (підготовлені самостійно та у співавторстві)...	79
Підручники, посібники, методичні рекомендації	86
Публікації в енциклопедичних виданнях	89
Доповіді на наукових конференціях, історичних читаннях, засіданнях «круглих столів»	91
Публікації у колективних монографіях книжках інших авторів	102
Публікації у збірниках наукових праць, статей, матеріалів, краєзнавчих альманахах та науковій періодиці.....	105
Публікації у газетах	133
Редагування, упорядкування, рецензування, наукове керівництво.....	144
Виступи, брифінги, інтерв'ю Т. Гончарука у засобах масової інформації.....	163
Статті про Тараса Григоровича Гончарука у засобах масової інформації та рецензії на його праці.....	176
Матеріали до ювілею	179
Фотоархів Тараса Гончарука	182
Покажчик співавторів статей, співукладачів та авторів колективних монографій.....	197
Покажчик імен	199
Покажчик періодичних і продовжуваних видань.....	211
Список абревіатур	214

Від укладачів

Бібліографічний покажчик присвячений дослідженню життя та діяльності Тараса Григоровича Гончарука, одеського історика, Почесного краєзнавця України, професора кафедри історії України Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Т. Г. Гончарук – автор **286** наукових праць, монографій, брошур, навчально-методичних розробок (на кінець 2019 р.). Понад 200 публікацій присвячені історії Одеси, Хаджибея XV-XVIII ст., ролі козацьких нащадків, визначних діячів в історії Одеси кінця XVIII – початку XX ст.

Під керівництвом Т. Г. Гончарука захищено дві кандидатські дисертації, він є опонентом чотирьох дисертаційних досліджень як в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова, так і в інших наукових установах та закладах вищої освіти.

Понад 20 років очолює Одеську обласну секцію Малої академії наук «Історичне краєзнавство». Член редколегій краєзнавчих наукових часописів: «Українське порто-франко», «Чорноморська минувшина: записки Відділу історії козацтва на Півдні України», «Інтелігенція і влада», «Юго-Запад. Одессика = Південний Захід. Одессика».

Покажчик містить вступну статтю кандидата історичних наук, доцента кафедри історії та етнографії України Національного університету «Одеська політехніка» О. В. Мельника, хронологію подій життя та діяльності науковця Т. Г. Гончарука (розділ «Тарас Григорович Гончарук: сторінки біографії»), привітання від колег, друзів (розділ «Калейдоскоп вітань»).

Основний науковий доробок вченого відображено в розділі «Хронологічний покажчик опублікованих праць», в якому висвітлено видання за 1997-2019 роки. У межах року матеріал згрупований в алфавітному порядку.

Видання містить **495** позицій.

Автор друкється також під псевдонімом **Тарас Григоренко** (див. п. **269, 294** в розділі «Хронологічний покажчик опублікованих праць»).

Астериском (*зірочкою) позначені матеріали, які не вдалося переглянути de visu через їх відсутність у фондах бібліотек.

Окремими розділами подані «Наукові праці (підготовлені самостійно та у співавторстві)»; «Підручники, посібники, методичні рекомендації»; «Публікації в енциклопедичних виданнях»; «Доповіді на наукових конференціях, історичних читаннях, засіданнях «круглих столів»; «Публікації у колективних монографіях та книжках інших авторів»; «Публікації у збірниках наукових праць, статей, матеріалів, краєзнавчих альманахах та періодиці»; «Публікації у газетах»; «Редагування, упорядкування, рецензування, наукове керівництво»; «Виступи, брифінги, інтерв'ю

Т. Гончарука у засобах масової інформації»; «Статті про Тараса Григоровича Гончарука у засобах масової інформації та рецензії на його праці»; «Матеріали до ювілею» та «Фотоархів Тараса Гончарука».

Довідково-пошуковий апарат складають «Покажчик співавторів статей, співукладачів та авторів колективних монографій», «Покажчик імен», «Покажчик періодичних і продовжуваних видань», список абревіатур, зміст.

У допоміжному «Покажчику імен» в алфавітному порядку зазначені прізвища авторів, укладачів, співукладачів та інших осіб, вказаних у бібліографічному описі, а також персоналій, про які йдеться у працях автора. Номери, що стосуються прізвищ осіб, відображених за ознакою персоналії, наведено в іменному покажчику у квадратних дужках. В допоміжному покажчику позначено як сторінки (с.), так і порядкові номери позицій (п.) з розділу «Хронологічний покажчик опублікованих праць».

Публікації, які мають електронні версії, містять посилання на відповідні електронні ресурси.

Під час підготовки покажчика були використані матеріали з фондів Одеської національної наукової бібліотеки (алфавітний каталог, вебсайт, повнотекстова база даних ІПС «Артефакт» відділу краєзнавства «Одесика», Наукової бібліотеки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Вчені «ОНУ», Архів Ф. 2 - Од. зб. 283-а), Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки імені М. С. Грушевського, Наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія», Загальної бібліотеки Одеського державного університету внутрішніх справ, бібліотеки Чуваського державного педагогічного університету імені І. Я. Яковлева (м. Чебоксари) та особистий архів Т. Г. Гончарука.

Бібліографічні описи здійснено відповідно до чинних державних стандартів: ДСТУ ГОСТ 7.1.2006 «Бібліографічний запис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ ГОСТ 3582:2013 «Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила», ГОСТ Р 7.0.12-2011 «Библиографическая запись. Сокращение слов и словосочетаний на русском языке. Общие требования и правила», ГОСТ 8302:2015. «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», ГОСТ 7.11-2004 (ИСО 832:1994) «Библиографическая запись. Сокращение слов и словосочетаний на иностранных европейских языках».

Біобібліографічний покажчик «Служити історичній правді. Тарас Гончарук» стане у нагоді науковцям, дослідникам, викладачам, краєзнавцям, аспірантам, студентам та учнівській молоді.

Ознайомитись з покажчиком можна на сайті Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки імені М. С. Грушевського: <https://biblioteka.od.ua>.

ТАРАС ГОНЧАРУК: ПОЧЕСНИЙ КРАЄЗНАВЕЦЬ, УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК-ПАТРІОТ



(Перша спроба біоісторіографічного дослідження)

26 червня 2018 року на засіданні Вченої ради Одеського національного університету імені І. І. Мечникова було врученого свідоцтво про присвоєння Національною спілкою краєзнавців України звання «Почесний краєзнавець України» ще одному одеситу – Тарасу Григоровичу Гончаруку.

Він є вченим історичної школи Віктора Петровича Ващенко, тодішнього декана та завідувача кафедри історії України.

Для таких дослідників з історичного краєзнавства Південної України була характерна пильна увага до історичних джерел і всіх їх дослідження носили фундаментальний характер, бо вони не гналися за певною «історично-ідеологічною схемою радянської епохи», а досліджували джерела і наводили висновки обґрунтовані, а не ідеологічно притягнуті рішеннями чергових партійних з'їздів.

Т. Гончарук народився 18 квітня 1969 року в Одесі. Його батьки: відомий історик професор Григорій Іванович Гончарук та вчителька математики Ніна Михайлівна Гончарук. 1992 року Т. Гончарук з відзнакою закінчив історичний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, де він мав можливість навчатися у багатьох відомих одеських вчених, серед яких був і корифей тогочасних одеських істориків-україністів професор Анатолій Діюмидович Бачинський (1933-1995 рр.). По завершенні аспірантури у 1995 р., Т. Гончарук розпочав викладацьку діяльність на кафедрі історії України своєї «Alma mater», яку

продовжує досі. 1998 р. він захистив кандидатську, а 2010 р. – докторську дисертації. 2015 р. Т. Гончаруку присвоєно звання професора кафедри історії України Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

«В житті вченого... головні біографічні факти – книги, найважливіші події – думки», – стверджував історик Василь Ключевський. Виходячи з цього цілком справедливого твердження, ми розглянемо нижче публікації Т. Гончарука. Проте лише ті з них, що стосуються краєзнавчої тематики (загалом, Тарас Григорович є автором понад 200 наукових та близько 200 науково-популярних публікацій). В студентські роки Т. Гончарук під керівництвом професора Віктора Петровича Ващенка (1929-2003 рр.) писав курсові та дипломну роботи, присвячені історії будівництва Одеси кінця XVIII – першої половини XIX ст., звертаючи увагу передусім на економічні та правові аспекти розбудови найбільшого в тодішній Україні міста. Притому Т. Гончарук з кінця 1980-х рр. активно працював з численними справами фонду № 59 (Одеський будівельний комітет) обласного архіву. Набагато пізніше з цим фондом працював інший вельми розрекламований в місті одеський «краєзнавець» й став, за словами багатьох ледве, не його першовідкривачем. По успішному захисту Т. Гончаруком дипломної роботи дослідження в напрямку її тематики втілилися в низку наукових статей, зокрема: «О социальном составе строителей Приморского бульвара и Потемкинской лестницы» (1992 р.), «Підрядники у будівництві Одеси в кінці XVIII – першій половині XIX ст.» (1994 р.), «З історії використання підневільної праці на будівництві Одеси в першій половині XIX ст.» (1997 р.), «Каменярі одеських передмість» (1999 р.), «Використання праці арештантів на будівництві Одеси в першій половині XIX ст.: маловідома сторінка історії «нової Пальміри» (2008 р.), «Кілька розпоряджень М. С. Воронцова, що істотно вплинули на розбудову та благоустрій Одеси»

(2009 р.), «Кілька документів про спорудження Бульварних (Потьомкінських) сходів 1837-1842 рр.» (2010 р.), «Документ про використання праці арештантів на будівництві Бульварних (Потьомкінських) сходів 1837-1842 рр. (за матеріалами Державного архіву Одеської області)» (2010 р.), «Садівник Герман, повернися! (два документи з архіву про озеленіння Одеси 1841 р.)» (2011 р.), «Арештантські роти цивільного відомства у розбудові Одеси другої третини ХІХ ст.» (2011 р.) та ін.¹. Заголовки статей свідчать, що Т. Гончарук першим звернув увагу на чимало соціально-економічних аспектів розбудови Одеси дореформеного часу, серед яких і використання на будівництві «вільного міста»

¹ Гончарук Т. Г. О социальном составе строителей Приморского бульвара и Потемкинской лестницы // Историческое краеведение Одессины. Одеса, 1992. Вып. 1. С. 75-77; Гончарук Т. Г. Підрядники у будівництві Одеси в кінці ХVІІІ – першій половині ХІХ ст. // Одесі – 200 : матеріали Міжнар. наук.-теорет. конф., присвяч. 200-річчю міста. Одеса, 1994. Ч. 1. С. 24-25; Гончарук Т. Г. З історії використання підневільної праці на будівництві Одеси в першій половині ХІХ ст. // Одеса і українці : міська наук. конф. 30 травня 1997 р. Одеса, 1997. С. 3-5; Гончарук Т. Г. Каменярі одеських передмість // Сапожников И. В. Каменные кресты предместий Одессы (конец ХVІІІ – ХІХ вв.). Ильичевск : «Этлон-2» – «Гратек», 1999. С. 82-86; Гончарук Т. Г. Використання праці арештантів на будівництві Одеси в першій половині ХІХ ст.: маловідома сторінка історії «нової Пальміри» // Південний захід. Одесика : іст.-краєзнавч. наук. альм. Одеса : Друк. дім, 2008. Вип. 5. С. 78-89; Гончарук Т. Г. Кілька розпоряджень М. С. Воронцова, що істотно вплинули на розбудову та благоустрій Одеси // Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північного Причорномор'я. Одеса : Паллада, 2009. Вип. 3. С. 310-313; Гончарук Т. Г. Кілька документів про спорудження Бульварних (Потьомкінських) сходів 1837 – 1842 рр. // Юго-Запад. Одессика : іст.-краєвед. науч. альм. Одеса : Оптимум, 2010. Вип. 10. С. 25-35; Гончарук Т. Г. Документ про використання праці арештантів на будівництві Бульварних (Потьомкінських) сходів 1837-1842 рр. (за матеріалами Державного архіву Одеської області) // Чорномор. минувшина. Зап. Від. історії козацтва на Півдні України : зб. наук. пр. Одеса : СПД Бровкін О. В., 2010. Вип. 5. С. 138-143; Гончарук Т. Г. Садівник Герман, повернися! (два документи з архіву про озеленіння Одеси 1841 р.) // Південний захід. Одесика : іст.-краєзнавч. наук. альм. Одеса : Друк. дім, 2011. Вип. 12. С. 135-140; Гончарук Т. Г. Арештантські роти цивільного відомства у розбудові Одеси другої третини ХІХ ст. // Зап. іст. ф-ту. Одеса, 2011. Вип. 22. С. 86-95.

арештантів (цьому питанню були присвячені й газетні публікації Тараса Григоровича²).

По завершенні університету, перебуваючи в аспірантурі, Т. Гончарук працював під керівництвом В. Ващенко над темою дисертації «Торгівля України першої половини ХІХ ст.: історія вивчення», яка теж пов'язувала з певною краєзнавчою проблематикою. Так, вже у 1992 р. на шпальтах «Чорноморських новин» вийшла стаття Т. Гончарука «Плюси і мінуси порто-франко (дещо з наукової спадщини відомого українського історика)»³, де розглядалися оцінки одеського «вільного порту» ХІХ ст. видатним українським істориком Олександром Петровичем Оглоблиним (на той час ця тематика була досить актуальною для Одеси у зв'язку з планами створення ВЕЗ «порто-франко»). Тема докторської дисертації Т. Гончарука «Транзитна торгівля України першої половини ХІХ ст.», робота над якою проходила під керівництвом наукового консультанта, члена-кореспондента НАН України Олександра Петровича Реєнта, також мала тісне відношення до регіональної проблематики. Зокрема в її рамках Т. Гончарук мав змогу досліджувати, вже не історію вивчення (історіографію), а безпосередню історію одеського порто-франко 1819-1859 рр. чому була присвячена його ґрунтовна монографія «Одеське порто-франко: Історія. 1819-1859 рр.» (2005 р.)⁴ та низка наукових статей, серед яких: «Оренбурзькі козаки на кордоні одеського порто-франко (1819-1820 рр.)» (2008 р.), «Проблема контрабанди на кордоні одеського порто-франко в перші роки його функціонування» (2012 р.), «Кілька розпоряджень місцевої влади щодо облаштування та відкриття першого

² Гончарук Т. Підневільні будівельники Одеси // Думська площа. 2000. 15 груд.

³ Гончарук Т. Плюси і мінуси порто-франко (дещо з наукової спадщини відомого українського історика) // Чорномор. новини. 1992. 24 груд.

⁴ Гончарук Т. Г. Одеське порто-франко: Історія. 1819-1859 рр. Одеса : Астропринт, 2005. 312 с.

кордону одеського порто-франко» (2012 р.), «Генерал-губернатор М. С. Воронцов та реорганізація одеського порто-франко середини 1820-х рр.» (2012 р.), «Пропозиція М. С. Воронцова 1826 р. про зняття усіх обмежень з одеського порто-франко» (2013 р.), «Ділове листування генерал-губернатора М. С. Воронцова та міністра фінансів Є. Ф. Канкріна 1825-1826 рр.: епізод боротьби за права одеського порто-франко» (2014 р.), «Юридичні умови функціонування Одеського порто-франко 1819-1859 рр.» (2015 р.) та чимало інших⁵.

В рамках роботи над докторською дисертацією Т. Гончарук досліджував і транзит товарів через Одесу першої половини ХІХ ст., зокрема маршруту Одеса – Броди, особливо успішному у 1808-1811 рр. (ця тема на межі ХХ та ХХІ ст. була досить актуальна для України у зв'язку зі спробами відродження цього маршруту). Цій тематиці були присвячені, як відповідні розділи монографії Т. Гончарука

⁵ Гончарук Т. Г. Оренбурзькі козаки на кордоні одеського порто-франко (1819-1820 рр.) // Чорномор. минувшина. Зап. від. історії козацтва на Півдні України. Одеса : Фенікс, 2008. Вип. 3. С. 76-86; Гончарук Т. Г. Проблема контрабанди на кордоні одеського порто-франко в перші роки його функціонування // Наук. вісн. / Одес. нац. екон. ун-т ; Всеукр. асоц. молодих науковців. Науки: економіка, політологія, історія. Одеса, 2012. № 9 (161). С. 135-143; Гончарук Т. Г. Кілька розпоряджень місцевої влади щодо облаштування та відкриття першого кордону одеського порто-франко // Півден. захід. Одесика : іст.-краєзнавч. наук. альм. Одеса : Друк. дім, 2012. Вип. 14. С. 109-123; Гончарук Т. Г. Генерал-губернатор М. С. Воронцов та реорганізація одеського порто-франко середини 1820-х рр. // Наук. вісн. / Одес. нац. екон. ун-т ; Всеукр. асоц. молодих науковців. Науки: економіка, політологія, історія. Одеса, 2012. № 22(174). С. 230-238; Гончарук Т. Г. Одеське порто-франко 1819-1859 рр.: правові умови функціонування та їхні зміни // Роль та місце ОВС у розбудові демократ. правової держави : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 26 квітня 2013 р. Одеса : ОДУВС, 2013. С. 78-80; Гончарук Т. Г. Ділове листування генерал-губернатора М. С. Воронцова та міністра фінансів Є. Ф. Канкріна 1825-1826 рр.: епізод боротьби за права одеського порто-франко // Південний захід. Одесика : іст.-краєзнавч. наук. альм. Одеса : Друк. дім, 2014. Вип. 17. С. 132-152; Гончарук Т. Г. Юридичні умови функціонування Одеського порто-франко 1819-1859 рр. // Краєзнавство : наук. журн. 2015. № 1/2 (90/91). С. 38-46.

«Транзит західноєвропейських товарів через Наддніпрянську Україну першої половини XIX ст.» (2008 р.)⁶, так і наукові статті: «До питання про встановлення шляхів міжнародного транзиту Одеса – Броди в 1806 р.» (2000 р.), «Участь купецтва в одеському транзиті першої половини XIX ст.» (2001 р.), «Одесько-кавказький транзит» у 1820-1850-х рр.: правовий аспект» (2005 р.), «Одеса як центр транзитної торгівлі першої половини XIX ст.» (2006 р.), «Сторінка до історії переселення до Одеси євреїв з міста Броди. За матеріалами однієї зі справ Одеського обласного архіву» (2006 р.) та ін.⁷

Вивчення історії одеської торгівлі вивело Т. Гончарука до теми «Одеса чумацька». Вже 1992 р. на шпальтах «Чорноморських новин» вийшла його замітка про Одесу в чумацьких піснях⁸, а набагато пізніше з'явилися й наукові статті: «Кошторис вартості необхідних робіт на чумацьких шляхах, пов'язаних з торгівлею Одеси 1840 р., як історичне джерело» (2009 р.), «Одеса в історії чумацького промислу» (2012 р.), «Документи про перенесення поміщиком

⁶ Гончарук Т. Г. Транзит західноєвропейських товарів через Наддніпрянську Україну першої половини XIX ст. / за ред. чл.-кор. НАН України О. П. Рєнта. Одеса : Астропринт, 2008. 280 с.

⁷ Гончарук Т. Г. До питання про встановлення шляхів міжнародного транзиту Одеса – Броди в 1806 р. // Записки іст. ф-ту. Одеса, 2000. Вип. 10. С. 64-69; Гончарук Т. Г. Участь купецтва в одеському транзиті першої половини XIX ст. // Записки іст. ф-ту. Одеса, 2001. Вип. 11. С. 250-253; Гончарук Т. Г. «Одесько-кавказький транзит» у 1820-1850-х рр. : правовий аспект // Записки іст. ф-ту. Одеса, 2005. Вип. 16. С. 107-113; Гончарук Т. Г. Одеса як центр транзитної торгівлі першої половини XIX ст. // Наук. вісн. / Одес. нац. економіч. ун-т ; Всеукр. асоц. молодих науковців. Науки: економіка, політологія, історія. Одеса, 2006. – № 8(28). – С. 158-160; Гончарук Т. Г. Одеса першої половини XIX ст. як економічний та культурний центр України // Одеська «Просвіта»: минуле, сучасне й майбутнє. До 100-річчя Одеської «Просвіти» : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 25-26 листоп. 2005 р. Одеса, 2006. С. 42-48; Гончарук Т. Г. Сторінка до історії переселення до Одеси євреїв з міста Броди. За матеріалами однієї зі справ Одеського обласного архіву // Юго-Запад. Одессика : іст.-краєвед. науч. альм. Одесса : Optimum, 2006. Вып. 2. С. 152-161.

⁸ Гончарук Т. «Ой їхав я до Одеси» // Чорномор. новини. 1992. 19 груд.

С. Достаничем ділянки чумацької дороги з Одеси до Тирасполя в районі села Степанівки в кінці 1830-х – на початку 1840-х рр.» (2012 р.), «Пропозиції поміщиків щодо удосконалення чумацьких доріг Херсонській губернії в кінці 1830-х – на початку 1840-х рр.: зміст та мотиви» (2012 р.), «Дії Комісії для покращення трактів, пов'язаних з торгівлею Одеси, щодо ремонту чумацьких доріг в Херсонській губернії на початку 1840-х рр.» (2012 р.), «Чумацький промисел і Одеса (за матеріалами газети «Одесский вестник» кінця 1850-х – середини 1860-х рр.)» (2013 р.) та ін.⁹

Ще перебуваючи в аспірантурі, Т. Гончарук під впливом книги «Одесі – 600» Олександра Васильовича Болдирєва (1963 – 2001 рр.), з яким він тоді заприятелював, зацікався історією Кочубієва-Хаджибея до його перейменування на Одесу. 1992 року на шпальтах «Чорноморських новин» Т. Гончарук разом з колегою та сокурсником Анатолієм Івановичем Мисечком (1965 – 2017 рр.) опублікували статтю про те, як 1791 року російські

⁹ Гончарук Т. Г. Кошторис вартості необхідних робіт на чумацьких шляхах, пов'язаних з торгівлею Одеси 1840 р., як історичне джерело // Чорномор. минувшина. Зап. від. історії козацтва на Півдні України : зб. наук. пр. Одеса : Фенікс, 2009. Вип. 4. С. 166-177; Гончарук Т. Г. Одеса в історії чумацького промислу // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. Одеса : Астропринт, 2012. Вип. 25. Серія : Історія. С. 63-72; Гончарук Т. Г. Документи про перенесення поміщиком С. Достаничем ділянки чумацької дороги з Одеси до Тирасполя в районі села Степанівки в кінці 1830-х – на початку 1840-х рр. // Чорномор. минувшина. Зап. від. історії козацтва на Півдні України : зб. наук. пр. Одеса : СПД Бровкін О. В., 2012. Вип. 7. С. 128-144; Гончарук Т. Г. Пропозиції поміщиків щодо удосконалення чумацьких доріг Херсонської губернії в кінці 1830-х – на початку 1840-х рр.: зміст та мотиви // Південна Україна: козацька та післякозацька доба : матеріали міжнар. наук. читань 26-27 трав. 2012 р., Одеса. Одеса : СПД Бровкін О.В., 2012. С. 27-30; Гончарук Т. Г. Дії Комісії для покращення трактів, пов'язаних з торгівлею Одеси, щодо ремонту чумацьких доріг в Херсонській губернії на початку 1840-х рр. // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. Одеса : Астропринт, 2012. Вип. 27. Серія : Історія. С. 21-29; Гончарук Т. Г. Чумацький промисел і Одеса (за матеріалами газети «Одесский вестник» кінця 1850-х – середини 1860-х рр.) // Чорномор. минувшина. Зап. від. історії козацтва на Півдні України : зб. наук. пр. Одеса : СПД-ФО Бровкін О. В., 2013. Вип. 8. С. 41-59.

солдати з Хаджибея (Одеси) покрали в українців – мешканців околиць – жінок¹⁰. А 1997 року Т. Гончарук видав книжку «История Хаджибея (Одессы) 1415–1795. Популярный очерк»¹¹, метою якої було показати російськомовним одеситам, від яких сторінок минулого вони відмовляються, обмежуючи вік свого міста лише 200-ма роками. Пізніше вийшла друком ґрунтовна книга Т. Гончарука «Історія Хаджибея (Одеси) 1415–1795 рр. в документах» (2000 р.)¹² та наукові статті: «Бартоломій Галера та його проект розвитку торгівлі Хаджибея (Одеси) 1793 р.» (2007 р.), «Стаття в «Одесском вестнике» 1841 р. про зруйнування «хаджибеївської лазні» в Одесі» (2008 р.), «Документи з фондів Одеського історико-краєзнавчого музею про героя штурму Хаджибея (Одеси) 1789 р. майора М. Меркеля» (2011 р.), «Проблема визначення віку Одеси: історіографія та політика» (2014 р.), «Будівлі османського Хаджибея (Одеси) 1760 – 80-х рр.» (2015 р.) та ін.¹³.

¹⁰ Мисечко А., Гончарук Т. Розібратися в минулому // Чорномор. новини. 1992. 24 листоп.

¹¹ Гончарук Т. Г. История Хаджибея (Одессы) 1415–1795. Популяр. очерк. Одесса : Астропринт, 1997. 88 с.

¹² Історія Хаджибея (Одеси) 1415–1795 рр. в документах / за ред. канд. іст. наук Т. Г. Гончарука. Одеса : Астропринт, 2000. 372 с.

¹³ Гончарук Т. Г. Бартоломій Галера та його проект розвитку торгівлі Хаджибея (Одеси) 1793 р. // Чорномор. минувшина. Зап. від. історії козацтва на Півдні України : зб. наук. пр. Одеса : Фенікс, 2007. Вип. 2. С. 144-153; Гончарук Т. Г. Стаття в «Одесском вестнике» 1841 р. про зруйнування «хаджибеївської лазні» в Одесі // Юго-Запад. Одессика : іст.-краєвед. науч. альм. – Одесса : Оптимум, 2008. Вип. 6. С. 44-49; Гончарук Т. Г. Документи з фондів Одеського історико-краєзнавчого музею про героя штурму Хаджибея (Одеси) 1789 р. майора М. Меркеля // Південний захід. Одессика : іст.-краєзнавч. науч. альм. Одеса : Друкар. дім, 2011. Вип. 11. С. 9-13; Гончарук Т. Г. Проблема визначення віку Одеси : історіографія та політика // Інтелігенція і влада : матеріали шостої Всеукр. наук. конф. 20-23 трав. 2014 р. м. Одеса : громад.-політ. наук. зб. Одеса : Астропринт, 2014. С. 46-50; Будівлі османського Хаджибея (Одеси) 1760-80-х рр. // «Кочубіїв – Хаджибей – Одеса» : матеріали Першої Всеукр. наук. конф., присвяч. 600-річчю міста, 28-29 трав. 2015 р. Одеса : Політехперіодика, 2015. С. 28-35; Гончарук Т. Г. Будівлі османського Хаджибея (Одеси) 1760 – 1780-х рр.: за матеріалами опублікованих джерел та вітчизняної історіографії // Чорномор. минувшина. Зап. від. історії козацтва на Півдні України : зб. наук. пр. – Одеса : Бондаренко М. О., 2015. Вип. 10. С. 16-25.

Врешті 2015 року до 600-річчя першої писемної згадки Одеси Т. Гончаруком було упорядковано книгу «Історія Хаджибея (Одеси) в працях дослідників XIX–XX ст. : хрестоматія» куди увійшли розвідки вісьмох дослідників раннього періоду історії міста (від А. Скальковського до О. Болдирєва) з відповідними статтями про авторів¹⁴.

Від середини 1990-х рр. Т. Гончарук захопився й вивченням місця українського козацтва в історії визволення краю від османського панування. 1998 року у співавторстві з істориком та відомим громадським діячем Сергієм Борисовичем Гуцалюком ним було видано брошуру «Українське козацтво і Хаджибей (Одеса) середина XVI ст. – 1794 рік. Популярний нарис та додані документи з друкованих джерел»¹⁵. Згодом, разом з С. Гуцалюком та іншими одеськими вченими, передусім Оленою Анатоліївною Бачинською, Т. Гончарук став співавтором монографії «Одеса козацька» 2000 року та її доповненого видання 2008 року. У співавторстві з О. Бачинською Т. Гончаруком був написаний методичний посібник «Визначні українські козаки в історії Одеси та Одещини XVI – XIX ст.» (2009 р.), а ще раніше видано самостійний посібник «Військові операції на території сучасної Одещини під час російсько-турецьких війн XVIII ст.» (2002 р.)¹⁶, що також містив сюжети пов'язані з українським козацтвом. До запланованого встановлення в Одесі пам'ятника Петру Калнишевському Т. Гончаруком було написано монографію «Кошовий отаман Петро

¹⁴ Історія Хаджибея (Одеси) в працях дослідників XIX – XX ст.: хрестоматія / упоряд. Т. Г. Гончарук. Одеса : Екологія, 2015. 234 с.

¹⁵ Гончарук Т., Гуцалюк С. Українське козацтво і Хаджибей (Одеса). Середина XVI ст. – 1794 рік : популяр. нарис та додані док. з друк. джерел. – Одеса, 1998. 66 с.

¹⁶ Гончарук Т. Г., Бачинська А. О. Визначні українські козаки в історії Одеси та Одещини XVI – XIX ст. : метод. посіб. Одеса, 2009. 87 с.; Гончарук Т. Г. Військові операції на території сучасної Одещини під час російсько-турецьких війн XVIII ст. : метод. посіб. Одеса : Астропринт, 2002. – 59 с.

Калнишевський та Хаджибей (Одеса)». Пам'ятник останньому запорізькому кошовому в Одесі на разі не встановили (й здається про це вже забули), а монографія вийшла друком 2011 року та мала в місті та за його межами значний резонанс¹⁷. Подвигам українських козаків на теренах Одещини були присвячені й десятки газетних публікацій Т. Гончарука. Варто згадати, що від 2000 року (стаття «Семен Палій на Пересипу» в газеті «Думська площа»)¹⁸ Т. Гончарук першим дослідив та почав популяризувати в місті інформацію про перемогу загону козацького полковника Семена Палія на одеському Пересипу 1691 року. Внаслідок цього, завдяки зусиллям представників патріотичної громадськості (передусім вищезгаданого С. Гуцалюка), 2005 року на місці цієї перемоги було встановлено та освячено хрест, що перебуває там досі.

Працюючи над тематикою «Одеса козацька», Т. Гончарук звернув увагу на роль в історії нашого міста нащадків козацьких родів Гетьманщини. Вийшли його газетні статті про одеситів Віктора Скаржинського, Петра Розумовського, Михайла та Григорія Кирьякових (Кирьяченків), Андрія та Антона Шостаків та ін.¹⁹. Цій тематиці була присвячена й монографія Т. Гончарука «Нащадки українських козаків і «народження Одеси» (2006 р.)²⁰ А 2015 року у співавторстві з Анатолієм Володимировичем Хромовим Т. Гончаруком була написана

¹⁷ Кошовий отаман Петро Калнишевський та Хаджибей (Одеса). Одеса : Фенікс, 2011. 192 с.

¹⁸ Гончарук Т. Семен Палій на Пересипу // Думська площа. 2000. 25 серп.

¹⁹ Гончарук Т. Из роду українського в Одесі // Чорномор. новини. 1993. 20 квіт.; Гончарук Т. От большого шатра до большого города // Моряк. 1993. 29 марта; Гончарук Т. Онук гетьмана // Одес. вісті. 1996. 15 жовт.; Гончарук Т. Що таке «нове народження Одеси» // Думська площа. 2000. 7 квіт.; Гончарук Т. Пам'ятник у міському саду // Думська площа. 2001. 9 берез.

²⁰ Гончарук Т. Г. Нащадки українських козаків і «народження Одеси». Одеса : Астропринт, 2006. 144 с.

сенсаційна наукова стаття «Кирьякови та Шостаки: родичі М. В. Гоголя в історії Одеси кінця XVIII – XIX ст.», де доводилося близька спорідненість вищезгаданих одеситів з великим російськомовним письменником²¹. Проте резонансу ця стаття чомусь не мала, на відміну від газетної статті Т. Гончарука 2000 року «Українець, який подарував Одесі її назву», де стверджувалося, що найімовірнішим автором перейменування Хаджибея на Одесу був царицин стац-секретар уродженець Лубен Адріан Грибовський²². Визначний одеський краєзнавець та письменник Григорій Дем'янович Зленко (1934 – 2015 рр.) вважав це важливим відкриттям в історії Одеси, відгукнувшись на нього заміткою «Кто дал имя Одессе? (Эврика Тараса Гончарука)»²³.

Десятки наукових та науково-популярних публікацій Т. Гончарука були присвячені визначним постатям в історії Одеси та краю, зокрема, визначним адміністраторам (міському голові М. Новосельському, генерал-губернаторам М. Воронцову, О. Ланжерону та ін.) та підприємцям минулого. Біографії дореволюційних діячів в цих двох сферах життя написані Т. Гончаруком увійшли до підручника «Ми – одесити» (перше видання 1997 р., друге – 2008 р.). Дослідження Т. Гончарука, як вже зазначалося вище, стосувалися й постатей істориків минулого²⁴. У енциклопедичному виданні «Одеські історики. Т. 1 : (початок XIX – середина XX ст.)», що вийшло у 2009 р. під редакцією

²¹ Гончарук Т., Хромов А. Кирьякови та Шостаки: родичі М. В. Гоголя в історії Одеси кінця XVIII – XIX ст. // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. Одесса : Оптимум, 2015. Вып. 19. С. 237-262.

²² Гончарук Т. Українець, який подарував Одесі її назву // Думська площа. 2000. 28 січ.

²³ Зленко Г. Кто дал имя Одессе? (Эврика Тараса Гончарука) // Веч. Одесса. 2000. 8 февр.

²⁴ Ми – одесити : експеримент. навч. посіб. з краєзнавства для учнів шкіл, ліцеїв, гімназій / за заг. ред. проф. С. В. Козицького. Одеса : Маяк: РІНО, 1997. С. 171-177; 221-235.

Віктора Анатолійовича Савченка, десять біографій були написані Т. Гончаруком²⁵. Увага Тараса Григоровича до постатей своїх попередників втілилися не лише в публікації. Коли влітку 2013 року відомий краєзнавець Тарас Іванович Максим'юк звернув увагу на катастрофічний стан могили історика-україніста Олексія Івановича Маркевича (1847 – 1903 рр.) на Другому одеському цвинтарі, Т. Гончарук був серед найактивніших організаторів відновлення надгробку на цій могилі, здійсненого в листопаді 2014 р.²⁶ Разом з А. Мисечком Т. Гончарук взяв активну участь у процесі, що завершився встановленням 12 жовтня 2015 р. на головному корпусі ОНУ імені І. І. Мечникова меморіальної дошки видатному історичу одеситу академіку Михайлу Єлисейовичу Слабченку (1882 – 1952 рр.)²⁷. Слід сказати, що від 1995 р. Т. Гончарук публікував статті, присвячені творчості М. Слабченка, а у листопаді 2017 р. був відповідальним секретарем наукової конференції «Читання імені академіка М. Є. Слабченка». Увага Тараса Григоровича до статті М. Слабченка не випадкова. Адже вчитель Т. Гончарука В. Ващенко був учнем Самсона Михайловича Ковбасюка (1903 – 1986 рр.), що, в свою чергу, був учнем М. Слабченка. До того ж тематика досліджень В. Ващенко та Т. Гончарука стала продовженням вивчення соціально-економічної історії

²⁵ Одеські історики : енциклопед. вид. Одеса : Друк. дім, 2009. Т. 1 : Початок ХІХ – середина ХХ ст. С. 81-83, 95-97, 158-159, 354-355, 375-377, 389-391, 443-444.

²⁶ Див.: Гончарук Т. Г. Упорядкування могили українського історика О. І. Маркевича (1847 – 1903 рр.) в Одесі, як результат взаємодії науковців і громадськості // Чорномор. минувшина. Записки Відділу історії козацтва на Півдні України : зб. наук. пр. Одеса : СПД-ФО Бровкін, 2014. Вип. 9. С. 115-117.

²⁷ Див.: Гончарук Т. Г. Вшанування пам'яті виданого історика-козакознавця Михайла Слабченка // Чорномор. минувшина. Зап. від. історії козацтва на Півдні України : зб. наук. пр. Одеса : Бондаренко М.О., 2015. Вип. 10. С. 112-114.

України започаткованого М. Слабченком²⁸.

Після написання докторської дисертації Т. Гончарук в своїх публікаціях звертався до досить різноманітної краєзнавчої тематики. Це і вивчення українських діячів Одеси «догромадівського» періоду (тут він також, певної мірою, продовжував дослідження О. Болдирєва, кандидатська дисертація якого була присвячена одеської «Громаді» другої половини ХІХ – початку ХХ ст.), до історії розвитку футболу в Одесі на початку ХХ ст. (дві статті щодо цього вийшли 2012 та 1013 рр. у співавторстві з аспірантом Т. Гончука Андрієм Погуляєвим), а також до подій Української революції 1917 – 1921 рр. в Одесі та участі в революційних подіях одеських діячів. Щодо останньої проблематики вийшли друком публікації Т. Гончарука «Одесити – міністри урядів Української держави гетьмана П. Скоропадського: матеріали до історичних портретів Сергія Гутника та Георгія Афанасьєва» (2011 р.), «Петро Климович: керуючий фінансами незалежної України» (2011 р.), «Жертви подій 15 – 17 січня 1918 р. в Одесі на сторінках газет «Одесские новости» та «Одесский листок» (2012 р.), «Газета «Одесский листок» про Універсали Української Центральної Ради 1917 – 1918 рр.» (2017 р.), «Газета «Одесский листок» про перебування в Одесі М. Муравйова у лютому – березні 1918

²⁸ Гончарук Т. Г. Питання розвитку українського ринку другої половини ХVІІ – першої половини ХІХ ст. в працях М. Є. Слабченка // Академік Михайло Єлисейович Слабченко: наукова спадщина і життєвий шлях : зб. ст. Одеса, 1995. С. 60-63; Гончарук Т. Г. Праці істориків О. Оглоблина та М. Слабченка як підґрунтя економічної концепції М. Волобуєва // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. Одеса, 2005. Вип. 5. С. 8-17.

року» (2017 р.) та ін.²⁹. До сторіччя Української революції 1917 – 1921 рр. Т. Гончарук спільно з його ученицею Ксенією Сорокіною організував, за сприяння ГО «Одесі – 600», видання календарів присвячених шістнадцятьом одеським діячам – учасникам Української революції. Враховуючи це, а також тогорічні публікації Т. Гончарука з історії Одеси на сторінках «Чорноморських новин», йому до сторіччя газети та Української революції 19 ня 2017 р. Українським клубом Одеси було присвоєно звання лауреата премії «Лицарі українського чину».

Напрямки красназавчих досліджень Т. Гончарука успішно продовжують його учні. Оксана Дорошенко – захистила дисертацію та написала за її матеріалами монографію присвячену внеску представників роду Скаржинських в історію Одеси та Півдня України; Аліса Ложешник – захистила дисертацію та написала чимало статей про роль української козацької старшини у визволенні та господарському освоєнні краю (в тому числі виявила десятки старшин, що брали участь у боях під Хаджибеем 1780-х рр.); Наталія Михайленко – відкрила та опублікувала нову інформацію про перебування в Одесі вищезгаданого онука гетьмана П. Розумовського, Ксенія Сорокіна – розшукала та оприлюднила цікаві матеріали про діячів українського

²⁹ Гончарук Т. Г., Дружкова І. С. Сергій Михайлович Гутник – міністр промисловості і торгівлі в уряді гетьмана П. Скоропадського : матеріали до біографії // Південний захід. Одесика : іст.-красназавч. наук. альм. – Одеса : Друк. дім, 2010. Вип. 9. С. 123-127; Гончарук Т. Г., Дружкова І. С. Одесити – міністри урядів Української держави гетьмана П. Скоропадського : матеріали до історичних портретів Сергія Гутника та Георгія Афанасьєва // Чорномор. минушина. Записки Відділу історії козацтва на Півдні України : зб. наук. пр. Одеса : СПД Бровкін О.В., 2011. Вип. 6. С. 53-65; Гончарук Т. Г. Петро Климович: керуючий фінансами незалежної України // Чорноморська хвиля української революції: провідники національного руху в Одесі у 1917 – 1920 рр. : монографія / відп. ред. В. М. Хмарський. Одеса : ТЕС, 2011. С. 68-88; Гончарук Т. Г. Жертви подій 15-17 січня 1918 р. в Одесі на сторінках газет «Одесские новости» та «Одесский листок» // Південний захід. Одесика : іст.-красназавч. наук. альм. Одеса : Друк. дім, 2012. Вип. 13. С. 90-119.

культурницького руху в Одесі кінця 1850-х – 1870-х рр., Вікторія Герасименко – написала низку статей, присвячених постатям міських голів Одеси другої половини ХІХ – початку ХХ ст. та ін. Т. Гончарук також входить до редколегій низки близьких до краєзнавчої тематики наукових часописів. Тарас Григорович – головний редактор збірки студентських наукових робіт «Українське порто-франко» (відп. секретар К. Сорокіна); відповідальний секретар наукового часопису з козакознавства «Чорноморська минувшина» (голов. редактор О. Бачинська); член редколегій наукових видань: «Інтелігенція і влада» (голов. редактор Г. Гончарук); «Південний-Захід. Одесика» (голов. редактор В. Савченко); «Записки історичного факультету» (голов. редактор В. Кушнір). Варто згадати й популяризаторську краєзнавчу роботу Т. Гончарука, втілену в десятки лекцій, екскурсій, радіо та телепередач (зокрема, тих, які майстерно вів на одеському держтелебаченні Народний артист України Богдан Дмитрович Чуфус), інтернет-публікацій (в групах «Одеський некрополь», «Одесі – 600», «Українське порто-франко» та ін.); майже двадцятирічне керівництво ним обласною секцією Малої академії наук «Історичне краєзнавство»; громадську діяльність тісно пов'язану з питаннями краєзнавства, зокрема, боротьбу проти незаконного встановлення в Одесі пам'ятника Катерині ІІ, яку Тарас Григорович розпочав в середині 1990-х рр. (ще 1994 року на шпальтах газети «Юг» Т. Гончарук опублікував статтю «Екатерина и Одесса, или непредвиденное будущее г. Хаджибея Тираспольского уезда Вознесенской губернии», де переконливо доводив химерність заслуг цариці перед нашим містом ³⁰⁾ і яка наразі не завершена.

³⁰⁾ Гончарук Т. Г. Екатерина II и Одесса, или непредвиденное будущее г. Хаджибея Тираспольского уезда Вознесенской губернии // Юг. 1994. 13 апр.

Саме, ґрунтуючись на історичних джерелах та історіографії міста Одеси, з'явилась група не байдужих патріотів-істориків, що впевнено просували інше, відмінене від «офіційно-руськомирського», ставлення до ідеї першої офіційної письмової згадки про місто Хаджибей, що було перейменовано в Одесу.

Я часто зустрічаю Тараса Григоровича в бібліотеках міста Одеси, державному архіві Одеської області і в мене склалося таке враження, що він там майже живе.

В своїх лекціях, семінарах та екскурсіях до музеїв міста Одеси, я завжди згадую Тараса Григоровича та його майстерність в викладенні матеріалів, щодо краєзнавчої Одеси та Південної України.

Він займається плідною громадською діяльністю в тому числі і виступає з науково-популярними лекціями, як для екскурсиводів-краєзнавців так і для молоді міста та області. Його практично не можна відірвати від аудиторії, і він може вже після лекції відповідати на питання ще півтори години, чому я часто є свідком.

Таким чином, можна зробити висновок, що науковий доробок вченого дозволяє йому не тільки отримувати почесні звання, але і продовжувати свої історичні дослідження в тому числі і краєзнавчого спрямування. Він достойний учень Віктора Петровича Ващенко і заслуговує на такі ж посади, що обіймав його вчитель та науковий керівник!

Без просування істориків-патріотів в керівництво вищої освіти України не може бути її розвитку!

МЕЛЬНИК Олег Віталійович

кандидат історичних наук,

*доцент кафедри історії та етнографії України
Державного університету «Одеська політехніка»*

26.07.2018 року



Тарас Григорович Гончарук: сторінки біографії

Народився 18 квітня 1969 року в Одесі, в родині відомого історика, нині – доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри історії та етнографії України Національного університету «Одеська політехніка» Гончарука Григорія Івановича та Гончарук Ніни Михайлівни, викладача математики. Молодший брат – Гончарук Анатолій Григорович, доктор економічних наук, професор, нині – проректор з науково-педагогічної роботи Міжнародного гуманітарного університету.

У 1985 році закінчив середню школу № 56, того ж року вступив на історичний факультет Одеського державного університету (нині – Одеський національний університет імені І. І. Мечникова). Упродовж 1987-1989 років проходив строкову військову службу. У 1992 році з відзнакою закінчив вищезгаданий факультет.

У 1992-1995 роках навчався в аспірантурі під керівництвом доктора історичних наук, професора Ващенко Віктора Петровича. 1998 року захистив кандидатську дисертацію «Торгівля України першої половини ХІХ ст.: історія вивчення» зі спеціальності «Історія України». 2010 року – докторську дисертацію «Транзитна торгівля в Україні кінця ХVІІІ – першої половини ХІХ ст.», (науковий консультант – доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України Реєнт Олександр Петрович).

З 1 жовтня 1995 року й до сьогодні працює в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. Почергово обіймав посади асистента (1995 р.), старшого викладача (1999 р.), доцента (2002 р.) та професора (з 2011 р.).

Сферу дослідницьких інтересів Т. Г. Гончарука складають: історія вивчення торгівлі України першої половини ХІХ ст. (зокрема, внесок у її дослідження Аполлона Скальковського, Михайла Слабченка, Олександра Оглоблина тощо), транзитна торгівля ХІХ ст. та режим одеського портофранко 1819-1859 років.

На кінець 2019 року в науковому «арсеналі» Т. Г. Гончарука **22** наукові праці, підготовлені самостійно та у співавторстві; **15** підручників, посібників, методичних рекомендацій; **13** публікацій в енциклопедичних виданнях; **44** доповіді на наукових конференціях, історичних читаннях, засіданнях «круглих столів»; **19** публікацій у колективних монографіях та книжках інших авторів; **114** публікацій у збірниках наукових праць, статей, матеріалів, краєзнавчих альманахах та науковій періодиці; **59** публікацій у газетах, з них **41** публікація увійшла до книги «Газетними стежками» (видання 2011 року); **59** виступів, брифінгів, інтерв'ю у засобах масової інформації. Т. Г. Гончарук входить до складу редакційної колегії **75**-ти випусків різних наукових видань; рецензент **26**-ти наукових робіт; науковий керівник **10**-ти студентських робіт, серед яких дипломні та кваліфікаційні роботи, а також наукові статті.

Т. Г. Гончарук має профіль в системі Google Академія (Google Scholar), де можна ознайомитись з його науковими повнотекстовими публікаціями та їх цитуванням (<https://scholar.google.com.ua/citations?user=ArZaXIOAAAj&hl=uk>), а також пошуковий профіль науковця на інформаційному порталі «Наука України: доступ до знань» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (<http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0004940>).

Низка наукових та науково-популярних публікацій стосується історії Хаджибея ХV-ХVІІІ ст., у яких історик виступає як прихильник перегляду офіційного початку історії Одеси в бік її розширення. Окремі публікації науковця

присвячені ролі козацьких нащадків та інших визначних діячів в історії Одеси кінця XVIII – початку XX ст., постатям останнього кошового отамана Запорозької Січі Петра Калнишевського, «великого гетьмана» козацьких військ Південної України Григорія Потьомкіна-Таврійського, гетьмана Дем'яна Многогрішного тощо.

Т. Г. Гончарук є членом Спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій Д 41.051.08 – «Історичні науки» в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. Під його керівництвом були захищені кандидатські дисертації: «Рід Скаржинських в історії Південної України (середина XVIII – початок XX століття)» Дорошенко Оксани Миколаївни (Одеса, 2010 р.) та «Старшина козацьких військ на Півдні України (кінець XVIII – перша половина XIX ст.): просопографічний портрет» Ложешник Аліси Сергіївни (Одеса, 2017 р.).

Гончарук Т. Г. неодноразово виступав опонентом дисертаційних досліджень. Зокрема, докторської дисертації Красножона Андрія Васильовича «Еволюція довгочасної фортифікації та історична топографія міст Північно-Західного Причорномор'я на початку XV – наприкінці XVIII ст.» (Чернівці, 2018 р.); кандидатських дисертацій: Серової Катерини Дмитрівни «Внутрішня торгівля в Криму в другій половині XIX – на початку XX ст.» (Одеса, 2014 р.); Тахтаулової Марії Юріївни «Історичний розвиток адресної урбанонімії міста Харкова (середина XVII – початок XXI століття)» (Запоріжжя, 2016 р.); Конівої Юлії Вікторівни «Зародження та розвиток суходільних комунікацій на території Слобідської України у XVIII – на початку XIX ст.» (Дніпро, 2019 р.).

Учений постійно бере участь у наукових конференціях, форумах, «круглих столах», серед яких переважно всеукраїнські та міжнародні. У листопаді 2017 року був відповідальним секретарем Всеукраїнської наукової

конференції «Читання імені академіка М. Є. Слабченка» (Одеса).

Тарас Григорович Гончарук є дійсним членом редколегій низки наукових збірок, в тому числі фахових: «Чорноморська минувшина: Записки Відділу історії козацтва на Півдні України» (відповідальний секретар), «Інтелігенція і влада», «Лукомор'я: археологія, етнологія, історія північно-західного Причорномор'я» (заступник головного редактора), «Південний-захід. Одесика», «Українське порто-франко» (відповідальний редактор), «Одіссос: актуальні проблеми історії, археології та етнології» тощо. Понад 20 років здійснює керівництво Одеською обласною секцією Малої академії наук «Історичне краєзнавство». Протягом багатьох років член геральдичної колегії при Одеській обласній раді під головуванням Юрія Дімчогло.

Окрім наукової та викладацької діяльності, Т. Г. Гончарук бере активну участь в громадській та просвітницькій діяльності м. Одеси, приділяє значну увагу популяризації історичних реалій Південного регіону. У липні 2013 року брав участь в науково-популярному проєкті «Український календар Одеси». У листопаді 2014 року був серед організаторів відновлення надгробка на могилі історика Олексія Маркевича (1847-1903) на Другому християнському цвинтарі. У жовтні 2015 року взяв участь у встановленні на головному корпусі Одеського національного університету імені І. І. Мечникова меморіальної дошки видатному одеському історичному, академіку Михайлу Слабченку (1882-1952). У червні 2017 року професор Гончарук Т. Г. очолив обласну робочу групу з реалізації Всеукраїнського проєкту «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років». Його праці, думки, історичні лекції схвально сприймаються в залах Одеської національної наукової бібліотеки, Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки імені М. С. Грушевського, Одеського історико-краєзнавчого музею, Одеського

обласного центру патріотичного виховання та організації дозвілля дітей та молоді, Одеського культурно-просвітницького центру «Козак-центр»; також історик викладає в школі гідів-екскурсоводів агенції «Тудой-Сюдой». З метою збереження та популяризації правдивої історії України, історик адмініструє групу «Українське портофранко» в соціальній мережі Фейсбук, де здійснює публікації архівних джерел, історичних фактів тощо.

Тарас Гончарук неодноразово відзначений грамотами Міністерства освіти і науки України й інших відомств; нагороджений: орденом «Георгія Переможця» (2013 р.); найвищою персональною відзнакою Національної спілки краєзнавців України – «Почесний краєзнавець України» (2017 р.); Почесною грамотою НСКУ з нагоди 50-річного ювілею за вагомі досягнення у галузі краєзнавства, дослідження й збереження пам'яток матеріальної та духовної культури (2019 р.); лауреат премії «Лицарі українського чину», заснованої Українським клубом Одеси з нагоди 100-річчя газети «Чорноморські новини» (2017 р.).



КАЛЕЙДОСКОП ВІТАНЬ

Юліана АМЕЛЬЧЕНКО,

*директор ООУНБ імені М. С. Грушевського,
кавалер ордена княгині Ольги III ступеня,
заслужений працівник культури України*

«Широта розуму, сила уяви і активність душі – ось що таке геній».
Дені Дідро

Професійна біографія Тараса Григоровича тісно пов'язана із бібліотечними установами, серед яких чільне місце обіймає Одеська обласна універсальна наукова бібліотека імені М. С. Грушевського. Тарасові Григоровичу притаманна любов до наукової літератури та бібліотеки, яку він намагається прищепити власним вихованцям та пропагує серед широкого загалу, тож колектив закладу може сміливо говорити про нього як давнього та щирого друга Бібліотеки!

Як фаховий спеціаліст, Тарас Григорович охоче надає професійні консультації з різних питань бібліотечної роботи, тісно пов'язаних із історичною наукою; активно виступає на громадських заходах, презентаціях видань, що проходять в стінах Бібліотеки, модерує їх. Окрасою бібліотечних фондів є історичні монографії та книги за особистим підписом ювіляра. Крім того, як дослідник української історії, він неодноразово читав в ООУНБ авторські лекції, висвітлюючи історичну правду та стверджуючи національні українські ідеали.

Зважаючи на значну професійну підготовку та ґрунтовні наукові знання, Тарасові Григоровичу тим не менш притаманні внутрішня скромність, доброзичливість, чуйність,

значне бажання ділитися власними знаннями, що зрідка зустрічається в колі фахових вчених та підтверджується жвавим інтересом громади до його виступів.

Свій ювілей Тарас Григорович зустрічає у розквіті творчих сил, збагачених життєвим досвідом, довгорічною працею, доброзичливими стосунками у суспільстві.

Прийміть, шановний Ювіляре, наші щирі вітання і найкращі побажання міцного здоров'я на довгі роки, великого людського щастя, добра, добробуту та всіх земних благ! Ми Вас надзвичайно поважаємо та цінуємо, не лише як науковця, але й щиру Людину, з великої літери!

*З повагою,
колектив ООУНБ імені М. С. Грушевського*



Сергій БРАТЧУК,
*заслужений журналіст України,
учасник російсько-української війни*

Шановний пане Тарасе! Дорогий мій друже!

Ви – безперечно щаслива людина. У наш час всі чимось незадоволені: владою, екологією, державою, зарплатою, дружиною, дітьми, тещею, сусідами. Правда, ніхто не висуває занепокоєння стосовно рівня власного інтелекту, кожен вважає себе мудрим, а кожен третій – мудрішим за інших.

А ось Ви – щаслива людина. Тому що вмієте гарно жити. Пересічний обиватель впевнений, що саме він знає, що таке «жити гарно» і глузує з тих, хто, на його розсуд, «не вміють жити». А Ви – знаєте і вмієте. Тому що вміти жити гарно – це любити те, що ти робиш, і робити те, що ти любиш. Мабуть, далеко не завжди протягом життя Вам припадало до душі те, що Ви робили. Але все життя прагнете досягнути саме такого стану – свободи. Щоб займатися виключно улюбленою справою. Жити гарно для України та людей. Дякую Вам і за велику підтримку православ'я. Дякую за любов, за підтримку прагнення українського народу, багатовічне прагнення, мати Помісну Церкву. Нехай Господь благословляє усі Ваші починання! Многая літа!



Вікторія ГЕРАСИМЕНКО,
*аспірантка кафедри історії України,
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова*

Ксенія СОРОКІНА,
*аспірантка кафедри історії та етнографії України
Державного університету «Одеська політехніка»*

**«В його золотому серці: до ювілею шанованого науковця,
педагога, керівника Тараса Григоровича»**

Кажуть, найбільше щастя того, хто вчиться – знайти на початку свого наукового шляху авторитетного та розуміючого наставника. Ми сміливо можемо назвати себе щасливими людьми, адже, минає сьомий рік нашої співпраці з шанованим науковим керівником – професором Гончаруком Тарасом Григоровичем. Тоді, далекого 2012 р., ніхто навіть не міг подумати, що випадкове знайомство з поважним вченим за посередництва нашого товариша – переросте в довготривалу наукову та професійну роботу. Будучи юними випускниками школи, ми ще не усвідомлювали, що з плином часу наше навчання під егідою Тараса Григоровича переросте у щирі дружбу, і ми без перебільшення зможемо вважати його не лише Вчителем, але й справжнім Другом! Минали роки і щоразу ми пересвідчувалися в його готовності простягнути руку допомоги власним вихованцям, незалежно від того, стосувалося це робочих моментів чи особистих проблем. Скільки наукових та творчих проєктів було реалізовано за майже десятиліття спільної роботи вже і не згадати, проте, кожен із них був підтриманий та скерований у вірне русло Тарасом Григоровичем! І це не рахуючи ініціатив, реалізованих нами за його ідейними задумами, серед яких проведення щорічної Всеукраїнської наукової конференції з історії України «Хаджибеївські читання» та випуск кафедрального збірника наукових статей «Українське порто-франко». Крім того, Тарас Григорович завжди залучав власних студентів до громадської активності зі збереження та

відродження історичної спадщини та популяризації правдивої історії.

У день Вашого ювілею, Тарасе Григоровичу, від усієї душі зичимо Вам подальших професійних злетів і в науці, і у викладацькій діяльності, ще більшого (міжнародного) фахового визнання: розумних, вдячних студентів і аспірантів, нових монографій і підручників, десятків цікавих, вкрай необхідних Ваших виступів на наукових конференціях і статей у фаховій періодиці, чесних і порядних людей поруч. Бажаємо Вам, мужньому громадському діячеві, і всім нам у недалекому майбутньому жити в багатій і квітучій державі Україна, яку Ви так любите. Як мудрому наставникові, щирому другові і Людині з великої літери зичимо вам любові, пошани та підтримки в усіх життєвих ситуаціях від хороших друзів та вдячних вихованців, а головне – міцного здоров'я і сил на багато років Вам і всій Вашій родині!

А й правда, крилатим ґрунту не треба.
Землі немає, то буде небо.
Немає поля, то буде воля.
Немає пари, то будуть хмари.
В цьому, напевно, правда пташина...
А як же людина? А що ж людина?
Живе на землі. Сама не літає.
А крила має. А крила має!
Вони, ті крила, не з пуху-пір'я,
А з правди, чесноти і довір'я.
У кого – з вірності у коханні.
У кого – з вічного поривання.
У кого – з щирості до роботи.
У кого – з щедрості на турботи.
У кого – з пісні, або з надії,
Або з поезії, або з мрії.
Людина нібито не літає...
А крила має. А крила має!



Ліна Костенко

Сергій ГУЦАЛЮК,

*керівник Південного міжрегіонального відділення
реалізації політики національної пам'яті в регіонах
Українського інституту національної пам'яті*

З паном Тарасом Гончаруком ми знайомі мабуть цілу вічність, як тільки я поступив на історичний факультет у далекому нині 1993 році. Тарас просто жива енциклопедія з історії Одеси і Півдня України, і він не лише вчений, але і гарний вихователь та подвижник. Завдяки його невгамовній енергії одесити поступово відкривають для себе забуті сторінки історії нашого міста, він має чітку, послідовну українську патріотичну позицію, через яку неодноразово отримував цькування та навіть фізичні напади з боку наших супротивників, але пан Тарас не з тих хто здається чи боїться труднощів. Його дослідження зі мною були і на фронті на передових позиціях, де у час між бойовим чергуванням, боями та роботами з укріплення позицій мав нагоду перечитувати ці роботи. Хочу побажати Тарасові і надалі лишатися таким активним, оптимістичним та незламним у відстоюванні честі, гідності та історичної пам'яті нашого народу.

Вдячний Долі, що маю за Честь назвати Тараса своїм товаришем по боротьбі.

Щирі Вітання ! Многая і Благая Літа!



Лариса ДЕМ'ЯНИШИНА,
*художниця, членкиня ООНСХУ,
голова южненського міського
об'єднання «Просвіта» імені Тараса Шевченка,*

Тарас Григорович Гончарук

Тарас Григорович Гончарук історик-просвітянин, який крім глибокої наукової роботи багато часу проводить в школах та вищих закладах Одеси та за її межами, висвітлюючи невідомі та маловідомі факти нашої славної і водночас драматичної історії. Сьогодні, це уже відомий проект «Одесі – 600», козацька історія нашого краю і такі трагічні, ще недавно замовчувані, сторінки як визвольний рух українців, Крути, голодомор.

Сучасний мистецький простір Одеси тісно пов'язаний з діяльністю кафедри історії України Одеського національного університету імені І. І. Мечникова де викладає професор Тарас Григорович Гончарук. Тарас Григорович разом із студентами кафедри бере активну участь у виставкових проектах Одеської Організації Національної Спілки Художників України, окремих видатних митців та літераторів.

Особисто я та весь творчий колектив, який готував до друку книжку про вишивку Одещини, надзвичайно вдячні всьому колективу кафедри Історії України і особливо Тарасу Григоровичу за розуміння і підтримку з перших кроків у роботі над виданням.

Ще хочу висловити щиру подяку від освітян і просвітян міста Южного, де Тарас Григорович разом з колегами неодноразово читав захоплюючі і незабутні лекції з історії України, які вирізняє уміння донести історію через призму сьогодення, дати розуміння сучасних реалій з висоти історичного досвіду, бачення перспектив розвитку громадського суспільства України.

З повагою, Лариса Дем'янишина



КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
факультету історії і філософії
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Вітальне слово

Кафедра історії України Одеського національного університету імені І. І. Мечникова відома своїми фахівцями далеко за межами Одеси та України. Одним із таких фахівців є доктор історичних наук, професор Тарас Григорович Гончарук. Вихованець історичного факультету, який після завершення аспірантури, залишився працювати на кафедрі, й пройшов шлях від асистента до професора.

В особі Тараса Григоровича кафедра здобула талановитого науковця, кваліфікованого викладача та дружнього колегу. Його наукові публікації вперше окреслили економічно важливі торгові транзитні шляхи через українські землі в XIX ст., довели, що Хаджибей є прямим попередником Одеси і розпочали боротьбу за визначення віку нашого міста, розкрили яскраву українську Одеси. Енциклопедичні знання Тараса Григоровича вражають, як колег, так студентів! Студенти запам'ятовують не лише лекції, але й змістовні екскурсії професора по місту та міським музеям.

Від імені викладачів і студентів кафедри історії України вітаємо Тараса Григоровича з Ювілеєм з Дня народження! Міцного здоров'я, творчих успіхів, натхнення, талановитих учнів!



Андрій КРАСНОЖОН,

*доктор історичних наук, доцент,
завідувач кафедри історії України*

*Південноукраїнського національного педагогічного
університету імені К. Д. Ушинського*

Професор Тарас Григорович Гончарук – це совість одеської історичної науки, один з її етичних взірців. Це людина з вродженим почуттям справедливості та прагнення до порядку в своєму фаховому ремеслі. Людина з високим ступенем творчої самовідданості. Ці якості перетворили його на, безсумнівно, одного з найкращих українських вчених, визнаного фахівця у своїй науковій тематиці.

Але для мене особисто Т. Г. Гончарук, перш за все, це провідний фахівець в області історії Хаджибея. Його фундаментальна збірка джерел, де узагальнено та проаналізовано більшу частину відомих документів 15-18 ст., що відображають історію цього середньовічного попередника сучасної Одеси, давно вже стала настільною книгою для цілого покоління одеських дослідників, чий інтерес пов'язаний з вивченням Хаджибея. Професор Гончарук – талановитий і чудовий педагог, улюблений і шанований студентами, що називається «на своєму місці». Чемний, дбайливий і терплячий, що притаманне далеко не всім нам – колегам по цеху в роботі з молодими поколіннями.

18 квітня Вам виповнюється 50... Колектив кафедри історії України та всі колеги-історики Південноукраїнського Національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського, щиро вітають ювіляра. Тарасе Григоровичу, прийміть наші найтепліші побажання! Підкоряйте нові наукові висоти, видавайте нові монографії, які ніколи не втрачають своєї актуальності.



Аліса ЛОЖЕШНИК,
*кандидатка історичних наук,
вчителька історії Одеської загальноосвітньої школи № 120
I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області*

«Стежки в науку під керівництвом Учителя»

Моя доленосна зустріч з Тарасом Григоровичем Гончаруком відбулася під час вступної кампанії 2006 р., коли один з членів «високопоставленої комісії» звернув увагу переляканого сільського дівчати на бали із вступного іспиту «Історія України» та з усмішкою порадив вступати на той факультет, де бали будуть вищими (боячись «провалитись», я здавала іспит на три факультети). Але, на моє щастя, вищими балами були саме на історичному факультеті, куди я мріяла вступити, хоча й не надіялась.

Ось так і розпочалось моє нове життя, в якому основне місце відігравала історія. Поруч зі мною завжди був невтомний Тарас Григорович, який завжди допомагав мені порадами: як краще висвітлити те чи інше питання курсових робіт, на що звернути уваги під час дослідження окремих аспектів історії Гетьманщини. Тарас Григорович пережив зі мною всі мої «злети та падіння», завжди знаходив слова підтримки у «скрутні» хвилини. Він вмів переконати мене у правильності прийнятих рішень, делікатно вказати на помилки, тобто вів стежинами історичної науки до хоча б маленьких, але таких бажаних перемог. Відчуття його підтримки не залишало мене й під час навчання в аспірантурі та роботі над дисертацією «Старшина козацьких військ на півдні України (кінець XVIII – перша половина XIX ст.): просопографічний портрет», яку ми успішно захистили.

Тарас Григорович за роки своєї викладацької діяльності був наставником та Вчителем не лише у мене, а й у

багатьох інших студентів, які стали успішними професіоналами своєї справи. Про те, що Тарас Григорович вміє запалити вогник любові до історичної науки, який горить в його серці, у інших, говорить те, що чимало його студентів успішно закінчили аспірантуру, а я і Оксана Миколаївна Дорошенко стали під його чуйним керівництвом кандидатами історичних наук.

Та однієї викладацької діяльності для Тараса Григоровича замало. Його науковий кругозір, що з роками збагачується та розширюється, вміщує все нові й нові теми для досліджень. Йому все цікаво, але найбільше цікавила історія рідного краю. Ще у студентські роки він під керівництвом професора В. П. Ваценка із захопленням досліджував історію становлення Одеси кінця XVIII – першої половини XIX ст., першим звернувши увагу на соціально-економічні та правові аспекти розбудови Одеси дореформеного часу, серед яких була й проблема використання на будівництві «вільного міста» арештантів. Краєзнавчу тематику Тарас Григорович продовжив і в подальших своїх дослідженнях: в кандидатській дисертації («Торгівля України першої половини XIX ст.: історія вивчення») розглядав історію вивчення одеського «вільного порту» XIX ст., а в докторській дисертації («Транзитна торгівля України першої половини XIX ст.») – власне історію одеського порто-франко 1819–1859 рр. та транзит товарів через Одесу першої половини XIX ст., зокрема маршрутом Одеса-Броди, який, на його думку, був особливо успішним у 1808-1811 рр.

Вивчення історії одеської торгівлі привело вченого до розгляду Одеси «чумацької та козацької». Зокрема, він першим дослідив та почав популяризувати інформацію про перемогу загону козацького полковника Семена Палія на одеському Пересипу 1691 р., звернув увагу на роль в історії Одеси нащадків козацьких родів Гетьманщини (Віктора

Скаржинського, Петра Розумовського, Михайла та Григорія Кир'якових, Андрія та Антона Шостаків) тощо.

Ви, лишень задумайтесь: вчений оприлюднив свої напрацювання у більше ніж 150 наукових та науково-популярних публікаціях, написаних на основі ґрунтовного аналізу архівних документів та досліджень істориків-попередників. Недарма, іноді жартують, що Тараса Григоровича можна зустріти частіше у Державному архіві Одеської області та наукових і міських бібліотеках частіше, ніж вдома.

До кожної з обраних тем Тарас Григорович відноситься ретельно, із молодечим запалом. Згадайте, з якою енергією вчений доводив, що Одеса набагато старіша, ніж «видається насправді» та підтримуючи ідею Олександра Васильовича Болдирева, навів чимало аргументів, підкріпивши їх документально, щодо походження Одеси від Кочубієва-Хаджибея.

Слід зазначити, що Тарас Григорович до будь-якої справи, за яку він береться, підходить з невичерпним ентузіазмом. Він був серед найактивніших організаторів відновлення (листопад 2014 р.) надгробка на могилі історика-україніста Олексія Івановича Маркевича на Другому християнському цвинтарі; щороку разом зі студентами впорядковує козацькі кладовища; разом з А. Мисечком взяв активну участь у процесі, що завершився встановленням 12 жовтня 2015 р. на головному корпусі ОНУ імені І. І. Мечникова меморіальної дошки видатному історику, академіку Михайлу Єлисейовичу Слабченку. Не оминув Тарас Григорович і дослідження подій Української революції 1917–1921 рр. в нашому краї, організувавши за сприяння ГО «Одесі – 600» видання календарів, присвячених 16 одеським «революціонерам» тощо.

Варто згадати й популяризаторську краєзнавчу роботу

Гончарука, втілену в десятки лекцій, екскурсій, радіо- та телепередач, інтернет-публікацій (у групах «Одеський некрополь», «Одесі – 600», «Українське порто-франко»), його майже двадцятирічне керівництво обласною секцією МАН «Історичне краєзнавство».

Результати різнопланової діяльності Тараса Григоровича можна продовжувати ще довго. Не можна оминати участь вченого в редколегіях низки наукових часописів. Він – головний редактор збірки студентських наукових робіт «Українське порто-франко», відповідальний секретар наукового часопису з козакознавства «Чорноморська минувшина», член редколегій наукових видань «Інтелігенція і влада», «Південний Захід. Одесика».

Науковий доробок вченого Тараса Григоровича Гончарука, його невтомна дослідницька праця й активна громадська позиція були відзначені званням «Почесний краєзнавець України» (2018) та премією «Лицарі українського чину» (2017).

Тарас Григорович плідно прожив першу половину свого століття. Хочу йому від усього серця побажати не втрачати молодецького запалу та ентузіазму, творчого натхнення та любові до відшукування таємниць в минулому нашого народу і в другій половині свого життя.



Тарас МАКСИМ'ЮК,
*заслужений працівник культури України,
член Національної спілки журналістів України
та наукового товариства імені Т. Шевченка,
почесний член Національної спілки краєзнавців України*

**Тарас Гончарук –
один з талановитих і послідовних дослідників історії
української Одеси та Одещини**

Минувшина Одеси, яка за російсько-імперських та імперсько-радянських часів вперто зводилась науковцями, а через них і широкою громадськістю до елементарного двохсотліття, закономірно привернула в кінці ХХ ст. увагу двох молодих українських істориків-одеситів за походженням, які провели велику наукову роботу по поверненню українській Одесі більш ніж півтисячолітню історію. Це Олександр Болдирєв (1963-2001) та Тарас Гончарук, який як естафетну паличку підхопив ідею О. Болдирєва, сформульовану останнім в його книзі «Одесі – 600».

Тарас Гончарук саме в квітні 2019 року відзначає свій перший серйозний ювілей – своє 50-річчя. Щиро вітаю Тараса Гончарука з цим серйозним ювілеєм і зичу, окрім традиційних в такому випадку побажань здоров'я, щастя та, за вдалим виразом Вінстона Черчілля, удачі у всьому, ще й продовження плідних наукових досліджень з історії Одеси та нашого краю в поході віків, а також активного ознайомлення з результатами своїх досліджень широких кіл громадськості Одеси, Одещини та всієї України.

Учень декана історичного факультету В. Ващенко, Тарас Гончарук буквально увірвався в наше сьогодення значною кількістю наукових публікацій, як у вигляді статей в

збірниках, так і в окремих виданнях, що виходили в Одесі й за її межами, а також виступами не тільки на чисто наукових конференціях, але і на одеському телебаченні, радіо та друкованій пресі. І це мало і має велике значення для патріотичного виховання молодого покоління одеситів, і маємо надію, впливало і впливає на середнє і старше покоління.

Творчий доробок Тараса Гончарука руйнує традиційну зашорену одеську атмосферу Катеринославлення і прив'язку початку існування населеного пункту та території нашого міста до 1794 року. Бо ж перейменування Хаджибея на Одесу сталося тільки 1795 року, а до того майбутні одесити мали зватися – Хаджибейцями!

Яким би невеликим був Хаджибей, але його треба було взяти спочатку штурмом, а вже згодом, за імперською традицією надати цій зручній для мореплавців всіх часів і народів затоці (і гавані в ній) і порту, який почав будуватися вже за технологіями кінця XVIII ст., нової, своєї назви – Одеса, яка перегукувалася з античними часами. Прекрасна назва, всі одесити вдячні за неї, але не треба забувати й те, що було на цьому місці до 1795 року, року перейменування Хаджибея на Одесу.

Особисто я вдячний Тарасові Гончаруку й за те, що мав нагоду за його допомогою надавати матеріали зі своєї збірки для використання в наукових дослідженнях нашого краю.

З роси тобі із води Тарасе!



Наталія МИХАЙЛЕНКО,

директорка КУ «Одеський обласний центр патріотичного виховання та організації дозвілля дітей та молоді»

З почуттям глибокої поваги дозвольте нам урочисто Вас привітати, Тарасе Григоровичу! Ви один з тих людей, які завжди підтримують наші заходи і дають правильні і виважені поради! Ми бажаємо, щоб Ви не зупинялися на досягнутому, наполегливо й переможно йшли вперед до нових цілей та продовжували вести за собою інших! Вас оточують люблячі рідні та близькі, колеги цінують Ваш досвід і авторитет! Хочемо побажати Вам й надалі залишатися успішним істориком! Бажаємо, щоб здоров'я не підводило, енергії та оптимізму вистачало ще на довгі-довгі роки, в душі була весна! Нехай Вас оточують і в усьому підтримують улюблені, близькі й віддані люди! Щоб обходили десятою дорогою проблеми і заздрісники, успіху та багато приводів для радості!

Мандрів, нових відкриттів та перемог по всіх фронтах! Бажаємо не потонути серед справ і прямувати своєю дорогою впевнено та з найдорожчими людьми! Нехай Вам завжди щастить!

Любимо Вас, сестри Михайленко!

*Колектив комунальної установи
«Одеський обласний центр патріотичного виховання
та організації дозвілля дітей та молоді»*



Олександр МУЗИЧКО,
*доктор історичних наук,
доцент кафедри історії України
Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова*

Т. Г. Гончарук – місіонер української історії та ідеї в Одесі

Для постколоніальних націй, розбудова яких перебуває у тяжкому перехідному стані, національний історик є значно більше, аніж просто носій інформації, набору певних фактів. Тому не варто дивуватися винесеній нами у заголовок дефініції мого дорогого колеги як МІСІОНЕРА ІСТОРІЇ, чи, якщо комусь буде краще – історика-місіонера. Важко знайти більш влучне визначення для особистості, яка послідовно несе світ української ідеї і незаплямованого меншовартістю образу української історії у досить таки непросвітлені, пригнічені століттями рабського буття масам. Так, зокрема, називали найвидатнішого єврейського історика кінця ХІХ – початку ХХ ст. Шимона Дубнова, який тривалий час мешкав в Одесі.

Ювілей, а тим більше ювілей історика-україніста, завжди є приводом для осягнення ширших питань, занурення в історичний контекст, що дозволяє правильніше уявити значення життєвої місії ювіляра. Українська історіографія на початку ХХІ ст. в черговий раз опинилася в екзистенційних умовах. Війна з Росією негативно вплинула на матеріальний стан історичної науки, власне, істориків. Ліберальні хаотичні «реформи» 2014 – 2019 років поглибили кризу історичної освіти. Продовжується процес «відтоку мізків», вимивання інтелектуального ґрунту нації. Децентралізація, зокрема, в освіті є вкрай негативним чинником, що заважає побудові соборної ментальності як однієї з основ нової історичної

нації, що має бути рішуче позбавлена малоросійсько-новоросійських комплексів. В умовах кволості та безхребетності державної системи значні позиції зберігають проросійські кола, що, зокрема, відбивається на стані краєзнавства в Одесі та Одещині. Їх мета – консервувати російські імперські та комуністичні міфи, часто у вигляді чудернацьких міксів, не допустити просування української національної візії історії, вшанування українських героїв меморіальними дошками, назвами вулиць і т.п. Але не меншу загрозу для деколонізації України несуть такі історики як Г. Касьянов, В. Расевич, Я. Грицак і т. п., автори, головним сенсом діяльності яких є продовження за радянськими лекалами, хоча і з більш куртуазними манерами та риторикою, боротьби з українським націоналізмом та й загалом патріотизмом, включення України у міфічну наднаціональну космополітичну спільноту, так званих, «загальнолюдських цінностей» і теж консервація сучасного суспільства у стані шизофренічної роздвоєності між проросійськістю, національним нігілізмом та українським патріотизмом, що, безумовно, призведе до катастрофи, втрати орієнтирів, хаосу. І сутнісно між ними і проросійськими істориками немає жодної різниці, бо їх спільний ворог – Українська Україна.

Але як завжди в історії проти великих грошей, диявольських солодких закличних сирен, постають постаті героїв, борців, яких тепер, дякуючи Богові, не можна вважати одинаками, бо нас дедалі більше, попри все, попри усі антинаціональні заклики бути «как все», «какая разница», «патриотизм устарел» та іншої брехні у гарних «прогресивних» фантиках. І причина цього теж є ВІЙНА. Бо війна з одного боку руйнівна, страшна, негативна, але, з іншого боку, вона викликає напруження, кличе до дії, очищення, перемоги. Одесі, що 2 травня 2014 р. тільки стала

на шлях до справді українського міста, дуже пощастило з тим, що 50 років тому саме тут народився і живе весь час до сьогодні такий історик як Т. Г. Гончарук. Не в останню чергу його шлях є саме таким яким він є тому, що він є сином іншого відомого одеського історика та послідовно українського одеського професора-україніста – Г. І. Гончарука.

Як і для його батька, для Т. Г. Гончарука є два основних напрямки діяльності. Першим, як для будь-якого фахового історика, є, звичайно, висока наука. Тарас Григорович, належить до того типу істориків, до якого прагну належати і я – продовжувачів величної справи позитивістів ХІХ – початку ХХ ст., які шукали історичної правди шляхом опрацювання якомога ширшого кола історичних, передусім, документальних, джерел. На жаль, цей тип істориків сьогодні ледве не «вимираючий». Швидкоплинність нашого життя призводить до бажання швидких висновків, опрацювання джерел похапцем, у «фейсбучному» стилі, а, натомість, збільшує кількість бажаючих «помудрагельствувати на тему...», при чому, у заздальгідь визначеному модному ліберальному річищі, що приносить теплі гранти і гарантію подальшого кар'єрного просування. Отже, навіть вдихати шкідливий архівно-бібліотечний пил, якщо можна просто обрати «єдиноправильний», мейнстримний підхід, як колись «марксизм-ленінізм», а тепер власне той самий лівий, антинаціональний, підхід, підфарбований ліберально-толерантною риторикою? Однак, фахові дослідження з конкретними посиланнями та цитатами як чарівна паличка руйнують ідеологічні кліше. Численні праці Т. Г. Гончарука довели:

- 1) Одеса має великий шар історії до кінця ХVІІІ ст., що можна окреслити як Хаджибейський період. Це руйнує російський «екатерининський» міф про «дикі

поле», цивілізаторську місію Росії у буцімто порожньому османсько-татарському краї.

2) Одеса була частиною загального Українського економічного простору ще у XVIII – XIX ст., що було базою для втягування її в Український ментально-мовний, національний простір¹.

3) Низка важливих фактів та текстів (як текст відомого одеського цензора та педагога К. Зеленецького), що були буквально витягнуті Т. Г. Гончаруком у громадський та науковий простір, спростовують міф про буцімто тотальну російськість Одеси вже з початку XIX ст., а, натомість, свідчать про великий вплив української мови та культури на її розвиток.

4) Одеса була заснована та розвивалась далеко не в останню чергу завдяки низці талановитих українців, зокрема, вихідців з українського козацтва². Т. Г. Гончарук багато зробив для закріплення у суспільній свідомості пам'яті про українських козаків як засновників Одеси. В його доробку чудові змістовні нариси про В. І. Білого, кирило-мефодіївця М. Савича³, П. Т. Климовича⁴.

Непоодинокими є випадки, коли історик замикає свій

¹ Гончарук Т. Г. Одеса в історії чумацького промислу // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. Одеса : Астропринт, 2012. Вип. 25 : Історія. С. 63-72.

² Гончарук Т. Г. Роль представників українських козацьких родів в історії Одеси кінця XVIII-першої половини XIX століття // Одеса козацька : наук. нариси. Вид. 2-ге, змін. та доп. Одеса : Фенікс, 2008. С. 89-126.

³ Гончарук Т. Г. Публікації М. Савича на сторінках газети «Одесский вестник» кінця 1850-х – першої половини 1860-х рр.: колишній кирило-мефодієвець про проблеми одеського життя реформеної доби // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. Одеса : Астропринт, 2013. Вип. 29 : Історія. С. 143-151.

⁴ Гончарук Т. Г. Петро Климович: керуючий фінансами незалежної України // Чорноморська хвиля української революції: провідники національного руху в Одесі у 1917–1920 рр. : монографія. Одеса : ТЕС, 2011. С. 68-88.

світогляд та дослідження виключно на вузьколокальних сюжетах, зокрема, одеських. Показово, що Т. Г. Гончаруку, передусім через його загальноукраїнський патріотизм та високу фаховість, вдалося уникнути цієї провінціалізації. В його доробку, з одного боку, праці, що присвячені висвітленню південноукраїнських сторінок діяльності загальнознаних осіб⁵, а також праці, що взагалі присвячені постатям та сюжетам, що повністю виходять поза межі Південної України. До таких праць належать публікації, в тому числі й книги, Т. Г. Гончарука про гетьманів Д. Апостола, Д. Многогрішного, кошового отамана П. Калнишевського, козацький слід у житті Г. Потьомкіна. Про широту світогляду Т. Г. Гончарука свідчать його праці про історичні сюжети у творчості Т. Г. Шевченка.

Як кожен талановитий викладач, Т. Г. Гончарук залучив до наукової діяльності молодь. Найбільш рельєфно це ілюструє успішне видання збірників студентських праць «Українське порто-франко». Власне, влучна назва відбиває один з сенсів наукової діяльності ювіляра: насичення відомого сюжету про одеське порто-франко українським контекстом. У 1990-ті роки за мареннями про графів, князів, імператриць та їх коханців була призабута абсолютно правильна теза історіографії про пересічних, народних, творців історії. Дослідження Т. Г. Гончаруком діяльності простих каменотесів, справжніх будівничих Одеси, повертають нам цей несправедливо відкинутий багатьма, але правильний дискурс.

У тісному зв'язку з науковою творчістю перебуває другий помітний напрям у діяльності Т. Г. Гончарука:

⁵ Гончарук Т. Г. В. Н. Каразин (1773-1842 рр.) та Одеса: до історії зв'язків засновника Харківського університету та «нової Пальміри» // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. Одеса : Астропринт, 2012. Вип. 26 : Історія. С. 148-158.

просвітництво з максимально широким спектром – від читання численних лекцій перед різноманітними аудиторіями (учні шкіл, екскурсиводи, просто зацікавлені громадяни) до виступів на телебаченні. Одним з найбільш зворушливих сюжетів є діяльність Т. Г. Гончарука щодо впорядкування козацьких могил на околицях Одеси, зокрема могили О. І. Маркевича⁶. Такі дії, на наше переконання, є справжнім подвижництвом, що не є типовим для істориків, але найвиразніше свідчать про глибоку щирю повагу до наших предків. Загальну відомість Т. Г. Гончарука принесла його діяльність, як одного з перших (разом з, на жаль, померлим О. В. Болдиревим) руйнівників тези про 200-річчя Одеси, а, натомість, протиставлення цій російській візії, тези «Одесі – 600». Хоча сучасна одеська влада, в силу занадто очевидних причин, воліє ігнорувати аргументи істориків, спостерігаємо за тим, як підтверджується народна мудрість про краплю, що шліфує каміння. Запопадливі та екзальтовані офіційні святкування чергового «200... з чимось річчя» Одеси тому й є такими, що їх організатори вже чітко усвідомлюють, як і багато громадян, що ця російсько-імперська практика вже не втратила свою монополію і не є безальтернативною. Аматорські «відкриття» почесного громадянина Одеси О. Губаря вже не здаються такими почесними і для дедалі більшого числа громадян стає очевидним, що правда за фахівцями.

Т. Г. Гончарук не був моїм формальним викладачем на істафі І. І. Мечникова. Здається, тільки заміняв на декількох парах. Але вже тоді поза аудиторне спілкування, читання публікацій, було одним з тих джерельців, що відчищали мою зашорену «одеситську» свідомість. І я, одесит за місцем

⁶ Гончарук Т. Г. Упорядкування могили українського історика О. І. Маркевича (1847-1903 рр.) в Одесі, як результат взаємодії науковців і громадськості // Чорномор. минувшина. 2014. Вип. 9. С. 115-117.

народження, як і ювіляр, обрав той самий шлях... непростий шлях. Потім були численні спілкування як у стінах спільної для нас альма-матер, спільні телефіри (наприклад, щодо злочинного перейменування вулиці імені Івана та Юрія Лип), спільні обговорення. Я був і залишаюсь одним з уважних читачів, а іноді й популяризаторів, творчості Т. Г. Гончарука. Приємно було зустрічати на різних громадських акціях не лише колегу, але, як ставало дедалі очевидніше, й однодумця. Під час усіх цих зустрічей вже звично було сподіватися на те, що ось зараз ти почувеш свіжу думку, дізнаєшся про цікаву подію минулого, або й сучасного. Це й називається – плідне спілкування.

Як і діяльність кожного місіонера, діяльність Т. Г. Гончарука не дасть свої наслідки відразу та миттєво. Усі ми історики, вивчаючи та популяризуючи минуле, насправді думаємо про майбутнє та вічність. Бо тільки майбутнє є мірилом наших дій. Впевнений, що за досить нетривалий час Т. Г. Гончарук вже забезпечив собі гідне місце в історії Одеси, а значить і в її майбутньому. А надалі ювіляра, щиро вірю, чекають дедалі більші звершення, чого я йому від усією душі й бажаю. Будьмо!



**Відділ
краєзнавства «ОДЕСИКА» ОННБ**

Шановний Тарасе Григоровичу!

У цей святковий день від імені колективу відділу краєзнавства «Одесика» прийміть найщиріші вітання та побажання з нагоди Вашого славного ювілею!

Ювілей – чудова нагода, щоб висловити захоплення Вашим життєвим шляхом, який є яскравим прикладом відданості обраним ідеалам служіння науці та професії.

Фонди Одеської національної наукової бібліотеки дають можливість розкрити життєвий і творчий шлях Т. Г. Гончарука – українського науковця, викладача просвітянина, громадського діяча, відомого краєзнавця, дослідника у галузі економічної історії України кінця XVIII – першої половини XIX століття, історії Одеси та Південної України. Ваші напрацювання: популярний нарис «История Хаджибея (Одессы). 1415-1795», монографії: «Одеське порто-франко. Історія. 1819-1859 рр.», «Транзит західноєвропейських товарів через Наддніпрянську Україну першої половини XIX ст.», хрестоматія «Історія Хаджибея (Одеси) в працях дослідників XIX-XX ст.» та ін., знаходять схвальні відгуки та користуються популярністю у науковій спільноті.

Протягом багатьох років Тарас Григорович є постійним користувачем та другом бібліотеки, бере активну участь у наукових і культурно-освітніх заходах, присвячених Дню Соборності України, Дню Незалежності України тощо; "круглих столах": «Громадянин, людина, особистість у сучасному конституційному вимірі» та «Культурне розмаїття Південної України – вагомий чинник європейської

інтеграції»; виставкових акціях: «Незалежність України – доленосна чверть століття», «Подаруй бібліотеці книжку».

Своєю натхненою працею історик залучає молодь до збереження історико-культурної спадщини Одещини, до науково-дослідницької діяльності, вражаючи ґрунтовністю, обсягом та широтою тематики власних досліджень.

Ваше кредо – вихованість, працьовитість та відповідальність є прикладом для сучасної молоді. Ваш значний особистий внесок у виховання та залучення студентської молоді до українського слова, книги, культури – неоцінений.

З ювілеєм Вас, шановний Тарасе Григоровичу! Здоров'я Вам, благополуччя, плідних пошуків і творчого довголіття! Нехай Вас підтримують та надихають рідні люди, розуміють та допомагають колеги, минають негаразди та непорозуміння. Нехай кожен день буде сонячним і радісним, сповненим миру і любові, гармонії та оптимізму! Бажаємо здійснення усіх Ваших мрій! А бібліотека з нетерпінням буде чекати нових здобутків та радіти за Ваші успіхи!

*З повагою,
колектив відділу краєзнавства «Одесика» ОННБ*



Олександр РЕЄНТ,
*заступник директора з наукової роботи
Інституту історії НАН України,
доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України,
голова Національної спілки краєзнавців України*

Вітаємо із 50-річчям поважного науковця, доктора історичних наук, професора Гончарука Т.Г.

18 квітня 2019 року виповнюється 50 років Гончаруку Тарасу Григоровичу – історик, професору кафедри історії України факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, доктору історичних наук, Почесному краєзнавцю України.

Обравши важливий сегмент для фахового вивчення, який охоплює різноманітні питання історичного минулого Південної України та безпосередньо Одещини, зокрема економічне становище регіону, дослідження розвитку місцевого національного руху крізь призму біографічних студій Гончарук Т. Г. демонструє виваженість підходів і послідовність авторських оцінок. Ним опубліковано дванадцять монографій, понад двісті статей в журналах та наукових збірниках, більше ста статей в газетах.

Протягом багатьох років ювіляр віддано працює на науково-педагогічній та краєзнавчій ниві, є членом Національної спілки краєзнавців України і усіяко сприяє її роботі. Його багаторічна подвижницька праця є дієвим прикладом відданого служіння обраній справі, тож 2018 р. Гончарука Т. Г. було нагороджено відзнакою Почесний краєзнавець України.

Щиро вітаємо ювіляра, бажаємо міцного здоров'я та людського щастя, сімейного добробуту і усіляких гараздів! Нехай кожен новий день буде щедрим на приємні події та корисні справи! Плідних дослідницьких пошуків і творчої наснаги в подальшій креснавчій та науково-педагогічній роботі!

*З глибокою повагою,
О. П. Реєнт*



Ярослава РІЗНИКОВА,
*заступниця директора Департаменту культури,
національностей, релігій та охорони
об'єктів культурної спадщини
Одеської обласної державної адміністрації*

Доктор історичних наук, професор Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, талановитий науковець, мудрий викладач та просто цікава й непересічна людина Тарас Гончарук – відомий всім! Вороги знають його непримиренну українську патріотичну позицію, а друзі шанують його за енциклопедичні знання, за щирю любов до рідного краю та України.

Знаючи Тараса (страшно й вимовити) понад 30 років, не перестаю захоплюватись його енергією та вмінням! Їх вистачає на все – написання монографій, посібників, десятків наукових та науково-популярних матеріалів, популяризаторську... роботу, втілену в сотні лекцій, екскурсій, радіо- та телепередач; роботу з молоддю – конкурси учнівських робіт "Козацькими шляхами" та двадцятирічне керівництво обласною секцією Малої академії наук «Історичне краєзнавство»; громадську роботу – участь у патріотичних заходах; традиційні толоки на Сотниківському кладовищі, вшанування подій, присвячених визначним постатям в історії Одеси та краю. Він є членом редколегій наукових видань «Інтелігенція і влада», «Південний Захід. Одесика», «Записки історичного факультету», головним редактором збірок студентських наукових робіт «Українське порто-франко», відповідальним секретарем наукового часопису з козакознавства «Чорноморська минувшина» тощо.

Сьогодні він святкує свій ювілей – свої перші 50!

Від імені колективу департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації та від себе особисто щиро бажаю міцного здоров'я, невичерпної енергії натхнення, оптимізму і нових плідних здобутків!

Дякую за дружбу та співпрацю!



Віктор САВЧЕНКО,

*письменник і журналіст, доктор історичних наук,
професор кафедри історії України
Південноукраїнського національного педагогічного
університету імені К. Д. Ушинського*

Мій друже Тарасе!

Майже чверть віку тому, тоді ще, молоді вчені часто збиралися «на вечорниці» у Петра Бондаренка на одеській Молдаванці. Це був український острівець русифікованої Одеси, терен відвертих духовних розмов, гонорових заяв, дружніх застіль. Тут можна було поспілкуватися рідною мовою, посперечатися про питання, що на перший погляд, були дуже далекі від буденного життя: де закінчувалися південні кордони Галицького князівства, в чому полягала роль одеської «Просвіти», де народився Юрій Липа?

На вогник до «одруженого холостяка Петі», у якого завжди був відкритий великий приватний будинок, сходилися представники молоді порослі української інтелігенції 90-х, не байдужої до політики, товариства та оковитої. Тут гомоніли Сашко Болдирев та Володя Чумаченко, Артем Филипенко та Тарас Максим'юк, Віктор Савченко та Сергій Гуцалюк... частим гостем дружніх зустрічей був й Тарас Гончарук. Ми, тоді, мріяли про нову вільну Україну, що потрошку скидає з себе кайдани, морок радянщини та «руського мира». Не все сталося як гадалося. Але Тарас не зрадив своїм давнім переконанням!

Саме тут, в суперечках й дискусіях, створювалися політичні проекти, нові геральдичні герби (в тому числі новий герб Одеси та Одеської області), виникали оригінальні історичні ідеї. Одним з генераторів нового прочитання старих

історій став молодий чоловік, оточення якого підкреслено-поважно називало Тарасом Григоровичем (наче порівнюючи з його славетним тезкою), за щире захоплення країнофільством та творче горіння.

Згодом, коли я ближче «зійшовся» з Тарасом Григоровичем, я зрозумів витoki його яскравої індивідуальності, особистої вдачі та вродженої інтелігентності. Він народився вільним одеситом в родині українських інтелігентів, талант історика закладався в нього родинним вихованням, батьком-істориком. Приклад батька, видатного науковця, визначив подальший життєвий шлях юнака, його країноцентричність. А ще оточення – друзі, які поділяли настрої та переконання Тараса, разом йшли до спільної мети. Ми з Тарасом, все життя, працювали в різних навчальних закладах вищої школи, але я завжди знав, що він здатний зробити крок назустріч, підтримати й допомогти, без очікування відплати.

Життя Тараса Григоровича тісно пов'язана з Одеським національним університетом ім. І. І. Мечникова. У цьому вищому навчальному закладі, на історичному факультеті, викладала плеяда відомих істориків – професори: В. Ващенко, П. Каришковський, П. Урсу, доценти: А. Бачинський, П. Воробей та ін. Їхні лекції заклали фундамент ерудиції допитливого юнака, сформували духовні орієнтири майбутнього професора. Ці викладачі відрізнялися любов'ю до своїх учнів, щирою підтримкою молоді, не бажали грати за корумпованими правилами. Таким вони виховали й Тараса.

З перший своїх кроків в науці (у 1990-х рр.) Т. Гончарук долучився до розробки сучасної моделі історії Півдня України, яка поступово витіснила з наукового обігу радянські «концепції» та шовіністичні фальсифікати. Він зміг спростувати низку сформованих упродовж тривалого часу стереотипів, що нав'язувалися українцям «офіційною»

історією. Упродовж роботи в університеті Т. Гончарук сформувався як фахівець з історії Півдня України, з історії Одеси. Його наукові інтереси зосереджені на вивченні ХУІІІ – ХІХ ст. Вчений розкрив регіональні умови історичної еволюції політичного, соціально-економічного та культурного середовища Півдня України, процеси формування козацтва, економічної історії Причорномор'я, чумакування, історії преси на Півдні України...

Широкий діапазон наукових інтересів в нього органічно поєднується із високим професіоналізмом вченого та організатора наукової діяльності. Завжди дослідження Т. Гончарука засновані на опрацюванні великої кількості документів, наукової та мемуарної літератури, періодичної преси. У своїй науковій роботі він керується, насамперед, правилами наукової етики, патріотизму, новаторства, фаховості, ініціативності та відповідальності.

Тарас Гончарук ніколи не був суто кабінетним ученим. Багато часу він віддає громадській і науково-просвітницькій діяльності, стрижнем якої є пропаганда історичних знань, поширення об'єктивної інформації про українську Одесу. Він завжди у числі організаторів та учасників наукових форумів, конференцій, дискусій, «круглих столів»... він активно реалізує себе як член «Геральдичної комісії», як фахівець з геральдики – десятки гербів в Одеській області отримали життя завдяки його небайдужості.

Тарасом Григорович активно співпрацює із засобами масової інформації, він частий гість телеекранів, газети постійно друкують його історичні добутки та політичні коментарі. Особливі стосунки склалися в нього з провідною газетою області «Чорноморські новини». Долучився він й до освіти нової плеяди одеських екскурсоводів, до роботи краєзнавчої секції Одеського будинку вчених «Одесика». Він залишається й відданим другом краєзнавчого відділу «Одесика» Одеської національної наукової бібліотеки.

Т. Гончарук є плідним членом редколегії багатьох наукових історичних періодичних видань, у тому числі: «Інтелігенція і влада», «Чорноморська минувшина», «Південний захід. Одесика», «Лукомор'я»... За його безпосередньої участі було підготовлено краєзнавчі та навчальні посібники, численні збірки статей, числа альманахів та журналів.

Тарас Григорович вирізняється доброзичливим ставленням до колег та наукової молоді, з якими працює поруч, тактовністю і повагою у взаєминах. Він приділяє велику та постійну увагу підготовці молодих учених, за його ініціативою в університеті видається збірка «Українське порто-франко: наукові студентські праці з вітчизняної історії», проводяться численні студентські конференції, читання, студентські екскурсії. Тривалий час ювіляр очолює суддівську колегію з краєзнавства обласного конкурсу «Малої Академії Наук», сотні перших наукових робіт школярів пройшло через його серце, багато вогників знань він запалив для майбутнього.

Як людина високих принципів та громадянського сумління Тарас Гончарук виховує молодь на традиціях українського патріотизму, проводить лекції з історії козацтва, українських визвольних змагань 1917-1921 рр., зустрічі з ветеранами АТО. Йому притаманні високий професіоналізм, інтелект та ерудиція, працездатність, щирість, людяність, доброзичливість, чуйність до професійних пошуків та життєвих проблем колег, почуття гумору та самоіронія. У нього є особливий талант підтримувати, допомагати, розвивати будь-яку творчу ідею, особливо на перших кроках зростання молодих вчених. Особливістю його наукової думки та особистої поведінки є незалежність власних поглядів. Він не будував кар'єри шляхом підлабузництва та компромісів, не забивався сірою мишею у навколо-наукові «междусобойчики». Такі його якості часто створювали

перепони, але й давали змогу дихати та творити вільно, як личить справжньому козаку.

Він багато та успішно працює, й незважаючи на безліч викликів та життєвих проблем, сповнений оптимізму, віри в силу та сенс справжньої історичної науки. Його багатолітня плідна наукова діяльність справила значний вплив на розвиток регіональної історії, а наукова спадщина вже увійшла до скарбниці знань з історії України.

Пане професоре! Від щирого серця бажаю Вам міцного здоров'я, миру, благополуччя, невтомності та нових здобутків у повсякденній відповідальній діяльності, успішного здійснення всіх професійних і особистих задумів. Хай Вас підтримують та надихають рідні люди, розуміють і допомагають колеги, минають негаразди й непорозуміння. Бажаємо, щоб робота приносила Вам радість, щоб Ваші старання були виправдані вдячністю Ваших студентів, слухачів та читачів! Хай доля збагачує Вас життєвою мудрістю, енергією й радістю сьогодення. Нових звершень і злетів, невичерпного творчого натхнення та довголіття!



Сергій САВЧЕНКО,
заслужений художник України,
член Національної спілки художників України,
член оргкомітету «Одесі – 600»,
у 1989 році ініціював відродження в Одесі
музею «Степова Україна», згодом очолив
створений з одностудійцями оргкомітет

Тарас Гончарук.
Тема української сучасності в образах...

В каламуті нашарувань догматів, спричиненої носіями імперської ідеології, разом і близькими до них, представниками інших етносів, одеські україноцентричні історики вигідно виділяються спадковою спраглистю до торжества об'єктивності...

Драматизм динаміки процесів діалогової зони, якими насичена наша сучасність, наново ставить питання статусу української еліти та її, ревного патріотизму, помноженого на високий рівень фахової діяльності...

Омріяна єдність, в прагненні синтезу потужного голосу нашої історії та ролі культурної спадщини в сукупності сучасних політичних обставин становлення громадянського суспільства, спонукає до організованої місії, націленої на успіх українського державотворення.

Час знову і знову актуалізує потребу лідерства особистості, для подолання політичних забобон поляризованої безлічі українського світу, разом і проблеми, галузевого герметизму...

Неупередженість погляду на пасіонарну складову українського суспільства, санкціонує бачити кращих, що вкотре живить оптимізм та надії...

Одним із таких, безсумнівно є постать доктора історичних наук, професора кафедри історії України ОНУ ім. І. І. Мечникова, почесного краєзнавця України Тараса Гончарука, лідера – екстраверта, особистість винятково миттєвої реакції на пульс часу...

Його ерудиція та інтелект отримали великий запит на активну участь в бурхливому полі діалогової зони Одеського простору...

Яскравий талант історика, широкі, активні комунікації з оточуючим простором та глибоке осмислення матерії його драматургії, зробили необхідним залучення його особистості до процесу формування численних проєктів, в їх фундаментальних характеристиках різноманітних напрямків діяльності української спільноти...

Один з характерних прикладів його наукової дослідницької та популяризаторської діяльності стосовно відродження історичної справедливості, лідерська позиція в оргкомітеті «Одесі – 600».

Знакове призначення функціонування кафедри історії та філософії Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, роль гурту українських істориків в сучасних процесах ще недооцінена...

Наша функція передати, в наступні часи все те, що не може бути крихтами відкритого, набутого, освяченого діяльністю, буттям, пам'яттю та жертвами нащадків, які усвідомили свою ідентичність...

Постає українська еліта... Всупереч усьому...

Пустелю прагне заводнити спраглий... Вчитель відає, бачить і мислить світ, позбавленим тих умовностей, що крають його на дрібні часточки...

Час неділимий, як і простір, котрий вміщує просвітлена душа, разом й ті тисячоліття, що оспівані прекрасними обрядами та артефактами, як духовної так і матеріальної культури, феноменом якої є те що і матеріальна форма,

огорнута світлим духом сакральної істини та в кращих зразках проявляє її образ...

/Тарас Гончарук, виділяється чітко визначеною позицією громадянина, патріота-націоналіста та дбайливістю стосовно приведення у цілісний образ свідництва, динаміки всіх історично-культурних процесів українського життя...

Своїм внеском в українську історіографію та громадською діяльністю, він органічно вписаний в число кращих.

З вдячністю наводжу приклад його незмінної участі у блиц-конференціях, які традиційно проводить Одеська спілка художників на своїх виставках до дня народження Тараса Шевченка та до дня матері. Конференціях, з програмними виступами запрошених істориків, філологів, літераторів та культурологів/.

24 листопада 2019 року



Юрій СЛЮСАР,

*заступник директора з наукової роботи
Одеського історико-краєзнавчого музею*

Напередодні знаменної події – 50-річчя з дня народження відомого одеського вченого, освітянина, просвітянина, громадського діяча Т. Г. Гончарука, оцінюючи відповідність його діяльності принципам музейництва та його вітчизняним традиціям, позначимо притаманні Тарасові Григоровичу риси шанувальника музейної справи, зокрема, в Одеському регіоні, безпосередньо в межах компетенції Одеського історико-краєзнавчого музею.

Невтомний дослідник, він чудово розуміє значення музейного зібрання, як джерельної бази для розвитку регіональної історичної науки, завзято і зацікавлено вивчає матеріали музейних фондів, публікує на основі таких розвідок наукові статті, готує документальні збірки і монографії. Не меншу увагу Т. Гончарук (ювіляр) приділяє експозиціям музею, зокрема основній «Старій Одесі», також експозиції, присвяченій подіям Української революції 1917-1921 рр. на Одещині, не обмежуючись організацією екскурсій для студентів. Семінари, практичні заняття, захист студентських робіт різного рівня – форми роботи у площині музейної педагогіки, за якими Тарас Григорович не має собі рівних.

Не обминає він і музейні виставки, особливо ті, що мають суспільно-політичне значення, охоче виступає на їх відкритті, дає інтерв'ю ЗМІ. Заохочує до їх відвідування своїх учнів і широке коло знайомих, збільшуючи таким чином громадський актив музею, яскравим представником якого є він сам.

В соціальних мережах, у сучасній інформаційній системі він завжди лобює музейну справу, жваво реагуючи на події в одеських музеях, підтримуючи різноманітні заходи

або критично висловлюючись проти них, пробуджуючи таким чином цікавість до науково-просвітних установ у представників різних верств населення – від політичних діячів до тих, хто уособлює нижчі щаблі соціальної піраміди.

Людина комунікабельна і водночас трохи сором'язлива, Тарас Григорович дуже шанобливо ставиться до правил музейного життя, розуміє і поважає стиль поведінки музейних працівників, тому співробітники Одеського історико-краєзнавчого музею вітають у особі ювіляра, одного з кращих представників культурного середовища міста і краю, справжнього краєзнавця, захисника історичної спадщини народу, населення Причорномор'я і бажає йому довгих років яскравої плідної діяльності, яка і надалі неодмінно має бути пов'язана з музейництвом.



Сергій СОЛТАСЮК,

голова Одеської міської організації ВО «Свобода»

Користуючись нагодою, хотів би привітати з уродинами шановного професора, побратима, одноступця, справжнього борця за національну та історичну справедливість Тараса Гончарука!

Друже, бажаю Вам жовто-блакитних перемог та червоно-чорної звитяги!

*З повагою,
Сергій Солтасюк*



Агентство «ТУДОЙ-СЮДОЙ»

Шановний, Тарасе Григоровичу! З вашої легкої руки та міцного слова в Одесі виросла ціла плеяда краєзнавців, гідів та екскурсорів. Саме ви запалили в них любов до української складової історії нашого міста. Не всі встигають на лекціях конспектувати, але всім вдається ухопити настрої пізнання, наукового пошуку та бажання шукати нове в старій історії Одеси. Від всіх, кого ви «вигнали на вулицю» і дали можливість працювати екскурсорами, прийміть щирі вітання і побажання нових наукових перемог!

*З глибокою подякою і повагою,
колектив «Тудой-Сюдой».*



Редакція газети «ЧОРНОМОРСЬКІ НОВИНИ»

Лицар українського чину++

Коли вперше ім'я Тараса Гончарука з'явилося на шпальтах «Чорноморських новин» і в подальшому скільки разів появлялося, біографи та бібліографи скажуть: головне – не переплутати – доктора історичних наук, професора Т. Г. Гончарука, з також доктором історичних наук і професором Г. І. Гончаруком. Ми ж сьогодні – про інше. Про знаковість і, може, навіть символічність постаті Тараса Григоровича Гончарука для нашої газети.

Будь-хто, зайшовши в редакційну приймальню, відразу ж звертає увагу на дві фігури із пап'є-маше, власноруч виготовлені й подаровані нам друзями-читачами з Усатового – гарною й великою родиною Вітвицьких. Це фігури козака-вусаня й українки-козачки. Якщо у лицаря в руках булава, то в козачки – що б ви подумали?! – газета. Звісна річ, «Чорноморські новини». І читає козачка, (а читати в Україні, як достеменно відомо, на відміну від західних, не кажучи вже про північних сусідів, уміли чи не всі жінки), – от вам і знак-символіка – статтю професора Тараса Гончарука із серії «Одеса в золотих променях історії» про штурм Хаджибея (Одеси) 14 (27) вересня 1789 року. Випадок? Збіг? Та ні, все в цьому житті закономірне, причинно-зумовлене, детерміноване.

Не просто так – ото йшов собі, і його враз осяяло – постав пан Тарас у перших лавах оборонців «Чорноморських новин» від януковичівсько-матвійчуківської кліки, що ставила за мету будь-що закрити правдиву, вільнолюбну й непокірну єдину на Одещині українську газету. Інакше, переконані, й не могло бути, бо для професора Тараса Гончарука Одеса – це не якась фантомна «Южная Пальмира»,

яка за помахом руки блудниці Катерини, як манна небесна, з'явилася на узбережжі Чорного моря, а давній порт та прадавня твердиня, і містові нашому аж ніяк не 225, а 700 з гаком літ. І місто це ніяке інше, а українське. З рештою всього, що з цього випливає.

Тарас Гончарук – і це також знаково й символічно – разом з іще кількома колегами-істориками у 2017 році став першим лауреатом премії «Чорноморських новин» та Українського клубу Одеси «Лицарі українського чину». Цієї відзнаки він удостоєний за вагомий внесок у дослідження Одеси і всього Причорноморського краю, повернення з небуття імен звиязців Українських визвольних змагань та з нагоди 100-річчя нашої газети.

Редакція «ЧН» щиро вітає лицаря українського чину Тараса Гончарука з гарним ювілеєм і зичить йому нових звияг на наукових теренах та всіляких гараздів (здоров'я, грошей, поваги, любові etc.) в особистому житті. Із 50-річчям, друже-побратиме!



Богдан ЧУФУС,
*народний артист України, журналіст,
член Національної спілки журналістів України
автор і ведучий програм (1992-2018)*

За кілька десятиліть моєї скромної праці на Одеському державному телебаченні я мав тисячі зустрічей з різними людьми, великими і не дуже, визначними особистостями і скромними людьми від землі. Це були президенти, політики, письменники і поети, науковці і митці... Та я не покривлю душею якщо скажу, що найяскравіший слід в моїй душі залишив Тарас Гончарук, історик від Бога, визначний і відомий вчений, професор, доктор історичних наук. Але вперше ми зустрілися в ефірі, коли пан Тарас був просто кандидатом наук. Що мене, та й не тільки мене, вразило в цій високопорядній Людині? Насамперед величезна скромність, вічні сумніви, постійне його «навіть не знаю, про що говорити», схвильованість, переживання перед ефіром, але коли Тарас Григорович сідав, як ми кажемо, «в кадр», вся наша група завжди дивувалася його обізнаністю у всіх темах, його тихо-емоційною подачею матеріалу, і вже навіть не вистачало ефірного часу, а пан Тарас міг розповідати, здається, до ранку! І не було жодної порожньої секунди ефіру, все було підтверджено історичними довідками, архівними матеріалами, власними багатющими знаннями. І ми всі, а глядач насамперед, були здивовані: як може людина так багато знати, пам'ятати і так майстерно доносити до аудиторії? Зізнаюсь, ми його називали любовно і ніжно «наш Тарасик», про що він навіть ніколи й не здогадувався. Що дуже відрадно, навіть незвичайно в наші непевні часи, це те, що ми ніколи нічого не чули від пана Тараса на адресу колег, істориків інших кафедр, та і взагалі про людей. А як він любить своїх студентів, пишається ними, і не дивно, що до

ефірів долучав і їх, як зокрема Ксенію Сорокіну. Я точно знаю, що програми за участю професора, доктора історичних наук мали величезний успіх у глядачів, про це свідчили і дзвінки, і листи, і просто щирі відгуки при зустрічі на вулиці з людьми, які були прихильниками наших програм. Люди із-за ближнього і далекого зарубіжжя теж ставали активними глядачами програм і передач за участю пана Тараса, і мені доводилося пересилати відеозапис цих ефірів то в Москву, то в Канаду, то в США, то в інші міста України, бо зараз є така можливість. А одна наша глядачка живе аж в далекій Японії! «Facebook» і «YouTube» роблять справжні дива. Скількох глядачів навернув, так би мовити, на правильний шлях з точки зору історії України?! І таке було. І за це йому низький уклін!

Ще мене дивувало і дивує й досі, чому вороги всього українського, вороги подачі справжньої історії України, зокрема й Одеси, так люто ненавидять і хижо стежать за працями і виступами Тараса Гончарука на ТБ? В чому тут секрет? Яка загадка? Ніби і не він один про те пише, говорить, але найбільше ворожої люті спрямовано на нього? Мабуть, справа у справжній, а не підробленій своїй любові до рідного краю, до нашої землі, її історії, героїв, величезній непохитності незламності, яка проступає тихо, але вперто. Тут якась загадка, ще раз підкреслюю. Недаремно кажуть: «Бійся гніву тихої людини».

Я завжди також дивувався (та й дивуюсь!), як пан Тарас так багато встигає робити! І на кафедрі, і в громадській роботі, керувати студентами, писати дисертації, безліч статей, монографій, бути присутнім на всіх урочистих і громадських заходах, піклуватися за своїх колег, вихованців... Та це ще далеко не повний перелік добрих справ історика і Громадянина Тараса Гончарука.

В архівах, на жаль, залишилось не так багато чого з нашої співпраці, нема вже того ТБ, але залишились добрі і

теплі, зворушливі і ніжні спогади про наші ефіри з Тарасом Гончаруком. Зичу йому багато-багато ювілеїв попереду, успіхів, перемог, сил і здоров'я на довгі і благодійні літа! Вдячних студентів!

Хай сповняться усі Ваші бажання, Тарасе!

Ось як написала Віра Іванова про історика і вченого Тараса Гончарука: *"В книге Левит (Ветхий Завет) разъясняется, что 50-летие (и годы, кратные 50) и есть настоящий юбилей. В Тарасе и его значении для Украины, что я вижу? Когда в стране разброд, жестокие нравы и растерянность до ощущения полной безнадежности, такие как Тарас – стержень, сказать поцветистее – якорь спасения. Планомерно, неукоснительно говорит с народом о нем самом, об истории, НАСТОЯЩЕЙ, давней, большой – неоценимое служение Украине сегодня и впредь. Плюс важнейший учитель, причем не только упрямых учеников-студентов. Деятельность Тараса на этом поприще, привлечение людей к подлинному, существенному в жизни. Широта и глубина знаний, собственная убежденность не может не отзываться сочувствием, сопереживанием. Большое будущее у страны с такой наукою, не подверженной окружающей тьме"*.

Віра ІВАНОВА, знаний і відомий російський кінокритик, кінознавець, редактор, познайомилася з програмами за участю Тараса Гончарука в Одесі, потім я їй електронною поштою пересилав їх до Москви. А вже потім у мене виникла ідея запросити їх обох в одну передачу, і це сталося!



ГО «Школа Бойового Гопака «ШТОРМ»

Тарас Григорович Гончарук – людина, українець з великої літери. Важко зустріти людину, яка б так само ставилася до рідної історії та до проблеми незнання людей її, як він.

Вже три роки працює «Школа Бойового Гопака «Шторм»». З самого початку існування нашої організації поруч з нами завжди був і є Тарас Григорович Гончарук, внесок якого у наш розвій та розвиток наших учасників, зокрема дітей, виключно важливий.

Наша організація займається просуванням козацьких бойових мистецтв, метою якої є не тільки навчити правилам, оволодінню технікою, різноманітним бойовим прийомам, а й відродити інтерес до української історії і культури. Ми навчаємо і вчимося. І дійсно, неможливо досконало оволодіти будь-яким із видів бойових мистецтв, без знання історії країни походження того чи іншого мистецтва, без обізнаності певних історичних подій, історії бойової культури, без розуміння особливостей і мотивацій ведення бою. І, насамперед, це стосується й українських бойових мистецтв.

В ході нашої діяльності ми нерідко відчували свою недосвідченість і те, що нам дійсно бракувало деяких знань з історії козацтва та культури козацької доби. І завжди на поміч приходив наш справжній побратим Тарас Григорович, радо відкриваючи нам очі на історію нашого рідного краю, заповнюючи ці прогалини в наших знаннях. Окрім прискіпливих досліджень, Тарас Григорович приділяє велику увагу захищенню цієї історії, як справжній історик, – такий собі «український Індіано Джонс», і хтось буде говорити, що це перебільшення, але гопаківці з «Шторму» впевнено скажуть: «Це не ми перебільшуємо – це ви применшуєте».

Як правило, Людину судять не за словами, а за її ділами, справами, вчинками. І можна сміливо сказати, що Тарас Григорович Гончарук – людина для якої не байдужі і дуже важливі власна країна, власне місто, власна справа. Тільки завдяки таким людям у нас досі є наша країна, наша земля, наша мова, наша історія.

Україна – велика країна з великою історією, а, не знаючи історії, ніколи не побачиш у своєму вікні майбутнього. Це розуміє Тарас Григорович і прагне, щоб це зрозуміли інші.

Ми всі, учасники і прихильники, засновники і організатори, тренери і наставники ГО «Школа Бойового Гопака «Шторм»» з усією щирістю бажаємо Вам, шановний Тарасе Григоровичу, натхнення в вашій роботі та здоров'я, бо без нього не обійтись, а на нашу підтримку ви завжди можете розраховувати.



Олег ЯРОШ,

*кандидат філософських наук,
старший науковий співробітник
завідувач сектору історії східної філософії
відділу історії зарубіжної філософії Інституту філософії
імені Г. С. Сковороди НАН України*

Радий долучитися до грона щирих привітань з ювілеєм Тараса Григоровича Гончарука. Я дуже добре пам'ятаю наші студентські часи, коли він був просто Тарасом, а усіх нас дивував знанням маловідомих фактів з історії Одеси і Південної України. Адже на початку 90-х українська історична наука лише тільки почала звільнятися з лещат комуністичної ідеології і імперської трактовки і багато її сторінок залишалися невідомими для пересічного студента. Тарас імпував усім своєю ерудицією, доброю вдачею та енергією.

І хоча мої шляхи у науці сьогодні лежать осторонь тих, які торує Тарас Гончарук як науковець, він завжди знаходить час, щоб задовольнити мій інтерес у питаннях, пов'язаних з «одесикою» і історією Південної України.

Тарас Гончарук відомий далеко за межами Одеси не тільки як академічний вчений, історик і краєзнавець, але й як видатний популяризатор науки, ідейний натхненник громадської ініціативи «Одесі – 600», а багато людей з різних куточків України і поза її межами пам'ятають його блискучі екскурсії Одесою.

Хочу побажати Тарасу Григоровичу міцного здоров'я, творчої наснаги та багато цікавих «плям» в історії рідного міста та регіону, які чекають на його наукові розвідки.



ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

Наукові праці (підготовлені самостійно та у співавторстві)

1997

- 1. Історія Хаджибея (Одессы). 1415-1795** : попул. очерк [Текст] / Т. Г. Гончарук ; [отв. ред. В. М. Хмарский ; рецензент А. В. Болдырев]. – Одесса : Астропринт, 1997. – 88 с. : ил. – Библиогр.: с. 69-72 (58 назв.).

1998

- 2. Торгівля України першої половини XIX ст.: історія вивчення** : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01 "Історія України" [Текст] / Т. Г. Гончарук ; Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса : Альма-друк, 1998. – 16 с.*
- 3. Українське козацтво і Хаджибей (Одеса): середина XVI ст. – 1794 рік** : попул. нарис та додані документи з друк. джерел [Текст] / Т. Г. Гончарук, С. Б. Гуцалюк ; Упр. охорони об'єктів культур. спадщини Одес. облдержадмін, Укр. Чорномор. козацтво, Одес. т-во «Південна громада» ім. Т. Г. Шевченка ; [відп. ред. В. П. Щетніков ; рецензент В. М. Хмарський]. – Одеса : [б. в.], 1998. – 66 с. – Бібліогр.: с. 63-66.

1999

- 4. Антон Головатий: кошовий отаман Чорноморського козацтва** : [буклет] [Текст] / Громад. орг. «Відродження регіону», Демократ. партія України, Одес. орг. «Молоді демократи» ; [упоряд.: С. Лобан, Т. Гончарук ; авт. тексту Т. Гончарук]. – 1999. – 5 с. : іл.
- 5. З історії вивчення української економіки першої половини XIX ст.** : (історіогр. нариси) [Текст] / Т. Г. Гончарук ; [за ред. В. П. Ващенко, В. П. Щетнікова ; рецензенти: І. П. Продіус, М. А. Скрипник, Д. С. Шелест]. – Одеса : Астропринт, 1999. – 152 с.

* Матеріали, які не вдалося переглянути de visu, через їх відсутність у фондах бібліотек

6. **Хаджибей–Одеса та українське козацтво (1475-1797 роки)** : до 210-ї річниці штурму Хаджибейського замку [Текст] / Одес. облдержадмін., Одес. нац. б-ка ім. М. Горького, Н.-д. ін-т козацтва, Одес. регіон. від-ня, Ін-т археології НАН України, Одес. держ. ун-т ім. І. Мечникова, Іллічів. мор. торг. порт ; [авт.: Т. Г. Гончарук, С. Б. Гуцалюк, І. В. Сапожников, Г. В. Сапожникова ; відп. ред. І. В. Сапожников ; редкол.: О. Ф. Ботушанська, Л. М. Бур'ян, Т. Г. Гончарук [та ін.]]. – Одеса : ОКФА, 1999. – 400 с. : іл. – Бібліогр.: с. 326-343. – (Невичерп. джерела пам'яті : зб. наук. ст., матеріалів та републ. ; Т. 3).

2000

7. **Історія Хаджибея (Одеси) 1415-1795 рр. в документах** [Текст] / за ред. Т. Г. Гончарука ; [підгот. за сприяння Одес. міськ. голови Р. Б. Боделана ; рецензенти: М. А. Скрипник, С. А. Цвілюк, Д. С. Шелест]. – Одеса : Астропринт, 2000. – 372 с. : іл.
8. **Одеса козацька** : наук. нариси [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України, Від. історії козацтва на Півдні України Н.-д. ін-ту козацтва при Ін-ті історії України НАН України ; [авт.: О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук, С. Б. Гуцалюк, А. І. Мисечко ; ред.: В. М. Хмарський, Т. В. Чухліб ; рецензенти: Л. І. Кормич, М. А. Скрипник]. – Одеса : Гермес, 2000. – 148 с. : іл., портр., план. – Бібліогр.: с. 136-145.*

2002

9. **Григорій Потьомкін – гетьман українського козацтва** : наук.-попул. нарис [Текст] / Т. Г. Гончарук ; [за ред. Т. М. Забанова ; рецензенти: М. А. Скрипник, Т. С. Вінцовський]. – Одеса : Астропринт, 2002.– 141 с. : [8] арк. іл., портр. – Бібліогр.: с. 134-140 (113 назв.).

2005

10. **Одеське порто-франко: Історія. 1819-1859 рр.** : монографія [Текст] / Тарас Григорович Гончарук ; [відп. ред. А. І. Мисечко ; рецензенти: Г. К. Парієнко, В. М. Соколов, С. А. Цвілюк]. – Одеса : Астропринт, 2005. – 312 с. – Бібліогр.: с. 275-308.

* Статті Т. Гончарука, які увійшли до колективної монографії «Одеса козацька» (2000 р.), описані в розділі покажчику «Публікації у колективних монографіях та книжках інших авторів» (2000 р.).

2006

11. **Нащадки українських козаків та «народження Одеси»** [Текст] / Т. Г. Гончарук ; [відп. ред. А. І. Мисечко ; рецензенти: Г. К. Парієнко, В. М. Соколов, С. А. Цвілюк]. – Одеса : Астропринт, 2006. – 144 с. – («Чорноморська минувшина» презентує: Число 2). – Бібліогр.: с.131-142 (220 назв).

2008

12. **Одеса козацька** = Одесса казацкая = Cossacks' Odessa : наук. нариси [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [авт.: О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук, С. Б. Гуцалюк, А. І. Мисечко [та ін.] ; рецензент Т. В. Чухліб ; авт. обкл. С. Савченко]. – 2-ге вид., змінене та допов. – Одеса : Фенікс, 2008. – 240 с. – Бібліогр.: с. 217-232. – («Чорноморська минувшина» презентує: Число 3).*
13. **Транзит західноєвропейських товарів через Наддніпрянську Україну першої половини XIX ст.** : [монографія] [Текст] / Т. Г. Гончарук ; [за ред. О. П. Реєнта ; рецензенти: О. А. Бачинська, Г. К. Парієнко, С. А. Цвілюк]. – Одеса : Астропринт, 2008. – 280 с. : табл.

2010

14. **Транзитна торгівля в Україні кінця XVIII – першої половини XIX ст.** : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук: 07.00.01 «Історія України» [Текст] / Т. Г. Гончарук ; НАН України, Ін-т історії України ; [наук. консультант О. П. Реєнт ; офіц. опоненти: О. М. Лебеденко, В. М. Мордвінцев, В. Ф. Солдатенко]. – Київ, 2010. – 28 с. – Бібліогр.: с. 21-26 (48 назв).

2011

15. **Кошовий отаман Петро Калнишевський та Хаджибей (Одеса)** : до 270-річчя походу запорожців на місто Хаджибей та в землі сучасної Одещини в червні – вересні 1770 р. : наук.-попул. нарис [Текст] / Т. Г. Гончарук ; [наук. ред. О. Бачинська ; рецензенти: В. Полторац, О. Серєда]. – Одеса : Фенікс, 2011. – 192 с. : іл. – Бібліогр.: с. 168-177. – («Чорноморська минувшина» презентує: Число 6).

* Статті Т. Гончарука, які увійшли до колективної монографії «Одесса козацька» (2008 р.), описані в розділі покажчику «Публікації у колективних монографіях та книжках інших авторів» (2008 р.).

16. **Чорноморська хвиля Української революції: провідники національного руху в Одесі у 1917-1920 рр.** : присвяч. 20-й річниці незалежності України : [монографія] [Текст] / Т. С. Вінцовський, Т. Г. Гончарук, А. І. Мисечко, О. Є. Музичко, В. М. Хмарський ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Каф. історії України, Укр. іст. т-во «Одеський осередок» ; [відп. ред. В. М. Хмарський ; рецензенти: О. П. Реєнт, С. В. Кульчицький]. – Одеса : ТЕС, 2011. – 586 с. : іл. – Бібліогр.: с. 507-564 (1594 назви). – **Із змісту: Петро Климович: керуючий фінансами незалежної України.** – С. 68-88 : портр.

2012

17. **Газетними стежками** [Текст] : наук.-попул. вид. : [у зб. увійшли статті Тараса Гончарука, які були опубл. в одес. газ. з 1986 по 2012 роки] / Тарас Григорович Гончарук ; [вступ. та заключ. ст. Г. І. Гончарука ; рецензенти: М. І. Михайлуца, Г. К. Парієнко, С. А. Цвілюк]. – Одеса : Астропринт, 2012. – 203, [1] с. –

Із змісту: До трудящих Одещини! : [ст. була опубл. у номері газ. «Комсом. іскра» від 2 верес. 1986 р.]. – С. 172-173. – (Визначні постаті в історії Одеси).* ; **Розібратися в минулому...** : [ст. була опубл. у номері газ. «Чорномор. новини» від 24 листоп. 1992 р.]. – С. 176-179. – (Суперечливі сторінки в історії Одеси) ; **«Ой їхав я до Одеси...»** : [ст. була опубл. у номері газ. «Чорномор. новини» від 19 груд. 1992 р.]. – С. 140-143. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Плюси і мінуси порто-франко: дещо з наукової спадщини відомого українського історика** : [ст. була опубл. у номері газ. «Чорномор. новини» від 24 груд. 1992 р.]. – С. 174-176. – (Суперечливі сторінки в історії Одеси) ; **От більшого шатра до більшого города** : [ст. була опубл. у номері газ. "Моряк" від 29 берез. 1993 р.]. – С. 127-129. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Із роду українського в Одесі** : [ст. була опубл. у номері газ. "Чорномор. новини" від 20 квіт. 1993 р.]. – С. 129-133. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Екатерина II и Одесса, или Непредвиденное будущее г. Хаджибея Тираспольского уезда Вознесенской губернии** : [ст. була опубл. у номері газ. "Юг" від 13 квіт. 1994 р.]. – С. 184-191. – (Суперечливі сторінки в історії Одеси) ; **А чи справді 200?** : [ст. була опубл. у номері газ. "Чорномор. новини" від 31 серп. 1994 р.]. – С. 179-181. – (Суперечливі сторінки в історії Одеси) ;

* Повні анотації до статей, які увійшли у зб. Тараса Гончарука «Газетними стежками» висвітлені у розділі покажчику «Публікації у газетах». Самі статті розташовані за датою їх друку у пресі.

Фельдмаршал Воронцов : [ст. була опублік. у номері газ. "Одессе – 200" від **1 верес. 1994 р.**] – С. 146-150. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Как в наши дни вошел водопровод** : [ст. була опублік. у номері газ. "Юг" від **19 листоп. 1994 р.**] – С. 160-163. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Почему праздник** : [ст. була опублік. у номері газ. "Юг" від **5 верес. 1995 р.**] – С. 181-184. – (Суперечливі сторінки в історії Одеси) ; **Качібей – Хаджибей – Одеса** : [ст. була опублік. у номері газ. "Одес. вестник" від **27 верес. 1995 р.**] – С. 86. – (Сторінки історії Хаджибея (Одеси)) ; **Увічнимо пам'ять катів?** : [ст. була опублік. у номері газ. "Одес. вісті" від **16 лип. 1996 р.**] – С. 191-194. – (Суперечливі сторінки в історії Одеси) ; **Повернення володимирського герба** : [ст. була опублік. у номері газ. "Одес. вісті" від **19 лип. 1996 р.**] – С. 6-8. – (Одесситам про укр. нац. символи) ; **Хвалебна пісня державі** : [ст. була опублік. у номері газ. "Одес. вісті" від **27 лип. 1996 р.**] – С. 11-14. – (Одесситам про укр. нац. символи) ; **Колір неба та стиглого колосся** : [ст. була опублік. у номері газ. "Одес. вісті" від **31 лип. 1996 р.**] – С. 9-11. – (Одесситам про укр. нац. символи) ; **Гетьман «Ханської» України** : [ст. була опублік. у номері газ. "Одес. вісті" від **4 верес. 1996 р.**] – С. 47-50. – (Одещина в історії козацтва) ; **«Цар Наливай»** : [ст. була опублік. у номері газ. "Одес. вісті" від **20 верес. 1996 р.**] – С. 31-33. – (Одещина в історії козацтва) ; **Карл XII і Мазепа в Одесі** : [ст. була опублік. у номері газ. "Одес. вісті" від **11 жовт. 1996 р.**] – С. 59-61. – (Одещина в історії козацтва) ; **Онук гетьмана** : [ст. була опублік. у номері газ. "Одес. вісті" від **15 жовт. 1996 р.**] – С. 157-159. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Запорожцы на Одессине** : [ст. була опублік. у номерах газ. "Одес. известия" від **20, 21, 22, 26 листоп. 1996 р.**] – С. 33-47. – (Одещина в історії козацтва) ; **Соборность – значит единство** : [ст. була опублік. у номері газ. "Слово" від **17 січ. 1997 р.**] – С. 17-19. – (Одесситам про укр. нац. символи) ; **«На добро і щастя українського народу...»** : [ст. була опублік. у номері газ. "Одес. вісті" від **22 січ. 1997 р.**] – С. 14-17. – (Одесситам про укр. нац. символи) ; **Понад все вони любили свій коханий край** : [ст. була опублік. у номері газ. "Слово" від **21 берез. 1997 р.**] – С. 20-26. – (Одесситам про укр. нац. символи) ; **Хаджибей. Сторінки історії: знай свій край** : [було опублік. у номерах газ. "Одес. вісті" від **12, 14, 15, 19, 21, 22 серп. 1997 р.**] – С. 87-107. – (Сторінки історії Хаджибея (Одеси)). – **Із змісту**: Хаджибей – центр соляної і транзитної торгівлі. – С. 90-93 ; Занепад та відродження Хаджибея. Єні-Дунья. – С. 93-97 ; Війна 1769-1774 рр. Післявоєнний період. – С. 97-100 ; Війна 1787-1791 рр. Штурм Хаджибея. – С. 100-104 ; Воєнні дії на морі. Хаджибейська битва. – С. 104-107 ; **Одеські підприємці минулого століття** : [ст. була опублік. у номері газ. "Чорномор. тижневик" від **25 верес. 1997 р.**] – С. 163-168. – (Визначні постаті в історії Одеси) ;

Славного козацького роду : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **24 верес. 1999 р.**] – С. 62-68. – (Одещина в історії козацтва) ; **Українець, який подарував Одесі назву** : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **28 січ. 2000 р.**] – С. 120-127. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Що таке «нове народження Одеси»?** : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **7 квіт. 2000 р.**] – С. 133-140. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Український вільний університет** : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **16 черв. 2000 р.**] – С. 26-30. – (Одеситам про укр. нац. символи) ; **Іван Гудович – завойовник Хаджибея** : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **23 черв. 2000 р.**] – С. 107-114. – (Сторінки історії Хаджибея (Одеси)) ; **Семен Палій на Пересипу** : [вперше ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **25 серп. 2000 р.**, була передрук. газ. "Чорномор. новини" від **12 квіт. 2012 р.**] – С. 50-55. – (Одещина в історії козацтва) ; **Славний отаман чорноморців** : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **1 верес. 2000 р.**] – С. 68-75. – (Одещина в історії козацтва) ; **Підневільні будівельники Одеси** : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **15 груд. 2000 р.**] – С. 194-200. – (Суперечливі сторінки в історії Одеси) ; **Мелодія дзвонів** : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **12 січ. 2001 р.**] – С. 143-146. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Пам'ятник у міському саду** : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **9 берез. 2001 р.**] – С. 151-157. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Яський мир** : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **25 січ. 2002 р.**] – С. 115-120. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Тост за випускників, або Як колись святкували дні університетів** : [ст. була опублік. у номері газ. "Думська площа" від **28 берез. 2003 р.**] – С. 168-172. – (Визначні постаті в історії Одеси) ; **Ананьїв в російсько-турецькій війні 1787-1791 років** : [ст. була опублік. у номері газ. "Всім про все" від **11 лип. 2003 р.**] – С. 82-85. – (Одещина в історії козацтва) ; **«Великий гетьман» та чорноморські козаки** : [розд. із кн. «Григорій Потьомкін – гетьман українського козацтва» (Одеса, 2002) були опублік. у номері газ. "Думська площа" від **21 верес. 2003 р.**] – С. 76-82. – (Одещина в історії козацтва) ; **Одеський Пересип – місце козацької слави** : [ст. була опублік. у номері газ. "Чорномор. новини" від **26 трав. 2012 р.**] – С. 55-58. – (Одещина в історії козацтва).

18. **Дем'ян Многогрішний** [Текст] / Тарас Григорович Гончарук ; [худож. оформ. О. М. Артеменко]. – Київ : Прадес, 2012. – 120 с.

2015

19. **Історія Хаджибея (Одеси) в працях дослідників XIX-XX ст. :** хрестоматія : [навч. вид.] [Текст] / упоряд. Т. Г. Гончарук ; КУ Одес. іст.-краєзнавч. музей ; [рецензенти: О. А. Бачинська, А. В. Красножон ; авт. обкл., худож. оформ. С. О. Савченко]. – Одеса : Екологія, 2015. – 224 с.

2017

20. **«Воля проти рабства»** [Текст] / авт.: Ксенія Сорокіна, Наталя Крестовська, Віктор Савченко, Тарас Гончарук, Олександр Бабіч ; авт. проєкту Марк Гордієнко ; [передм. О. Михайлової ; дизайн Віктор Джевага ; дизайн обкл. Юрій Журавель]. – Одеса : Новий друк, 2017. – 524 с. : іл. – **Із змісту : Взаємовигідний товарообмін проти монополій та здирицтва.** – С. 258-310 с.
21. **Життя фронтиру:** соціокультурна історія українського Придунав'я : (нарис) [Текст] / [Н. В. Агафонова, О. А. Бачинська, І. Г. Верховцева, Т. Г. Гончарук [та ін.] ; рецензент Г. І. Гончарук]. – Ізмаїл : Ірбіс, 2017. – 248 с.*

2019

22. **Одеса і чумацтво у XIX ст.: до питання про культурні взаємовпливи** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Південь України: етноіст., мовний, культур. та реліг. виміри : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. мор. ун-т, Ін-т історії України НАН України, Universitatea «Dunarea de Jos» Galati (Romania), Universitatea din București, Centrul de excelență pentru studiul minorităților transfrontaliere (Romania), Universitatea de stat din Moldova, Institutul de istorie socială «Promemoria» (Молдова), КАСН-ОНМУ : Центр досліджень Китаю (ОНМУ), Нац. спілка краєзнавців України, Держ. архів Одес. обл., Kaunas regional state archive (Lithuania) ; [відп. ред. М. І. Михайлуца ; редкол.: О. Г. Бажан, О. А. Бачинська, Дж. Єнаке [та ін.] ; ред.-упоряд.: О. П. Гоголенко, О. С. Дзинглюк, Т. Г. Кваша ; рецензенти: В. А. Савченко, Н. М. Діанова]. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. – Вип. 7. – 2019. – С. 100-106. – Бібліогр.: 14 назв.

* Статті Т. Гончарука, які увійшли до книги історичних нарисів «Життя фронтиру», описані в розділі покажчику «Публікації у колективних монографіях та книжках інших авторів».

Підручники, посібники, методичні рекомендації

1997

23. **Ми – одесити** [Текст] : експерим. навч. посіб. з краєзнавства для учнів шкіл, ліцеїв, гімназій / А. С. Глушак, Т. Г. Гончарук, П. Г. Гопченко [та ін.] ; Упр. освіти Одес. міськвиконкому ; [за заг. ред. С. В. Козицького]. – Одеса : Маяк : РІНО, 1997. – 320 с., [4] арк. кольор. іл. – Бібліогр. в кінці розд.

2001

24. **Козацькими шляхами Одещини** [Текст] : метод. рек. / О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук ; Рух учнів молоді України «Моя земля – земля моїх батьків», Одес. обл. гуманіст. центр позашк. освіти і виховання, Каф. історії України Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – Одеса : [б. в.], 2001. – 15 с. – (Серія «Пошукова робота» ; вип. 9).
25. **Методичні рекомендації та тексти до практичних занять з курсу «Історичне краєзнавство»** : для студентів I курсу іст. ф-ту [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Первомайс. навч.-наук. центр ; [уклад.: Т. Г. Гончарук, О. М. Марченко ; рецензент І. М. Шкляєв]. – Первомайськ ; Одеса, 2001. – 42 с.

2002

26. **Військові операції на території сучасної Одещини під час російсько-турецьких війн XVIII ст.** [Текст] : метод. посіб. [з курсів «Історія України» для 3-го курсу іст. ф-ту та I-их курсів не спец. ф-тів та «Історія укр. війська» для 3-го курсу іст. ф-ту] / Тарас Григорович Гончарук ; [рецензенти: В. П. Ващенко, В. П. Щетников]. – Одеса : Астропринт, 2002. – 60 с. – Бібліогр.: с. 55-57 (48 назв.).

2003

27. **Давня та нова історія України** : метод. рек. та програма курсу для студ. іст. ф-ту. Ч. 2 : Середина XIV-XVII ст. [Текст] / О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук, О. О. Сиянська ; [відп. ред. В. П. Щетников]. – Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова. – 2003. – 54 с.*

* Матеріали, які не вдалося переглянути de visu, через їх відсутність у фондах бібліотек.

28. **Методичні рекомендації до курсу «Історія України»** : для неспец. ф-тів [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України ; [упоряд.: О. А. Бачинська, Т. С. Вінцковський, Т. Г. Гончарук [та ін.] ; відп. ред. В. М. Хмарський]. – Одеса : Астропринт, 2003. – 40 с.*

2005

29. **Програми професійно** орієнтованих дисциплін зі спеціальності «Історія» [Текст] : [для спеціалізації «Історія України»] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України ; [уклад.: О. А. Бачинська, Т. С. Вінцковський, Т. Г. Гончарук [та ін.]]. – Одеса, 2005. – 126 с.**

2006

30. **Програма курсу «Історія України»** : для студентів іст. ф-ту [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України ; [уклад.: О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук, А. І. Мисечко [та ін.] ; відп. ред. В. М. Хмарський]. – Одеса, 2006. – 35 с. – Бібліогр.: с. 32.

2008

31. **Ми – одесити** [Текст] : навч. посіб. з краєзнавства / за заг. ред. С. В. Козицького ; [авт.: О. А. Бачинська, П. Г. Гопченко, Т. Г. Гончарук [та ін.]]. – 2-ге вид., допов. – Одеса : Пласке, 2008. – 296 с., [4] арк. кольор. іл. : портр., іл.

2009

32. **Визначні українські козаки в історії Одеси та Одещини XVI-XIX сторіччя** [Текст] : метод. посіб. / Т. Г. Гончарук, О. А. Бачинська ; Упр. освіти і наук. діяльності Одес. облдержадмін., Одес. обл. гуманітар. центр позашк. освіти та виховання, Каф. історії України Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [рецензенти: Т. С. Вінцковський, А. І. Мисечко]. – Одеса, 2009. – 88 с.

* Матеріали, які не вдалося переглянути de visu, через їх відсутність у фондах бібліотек

** Статті Т. Гончарука, які увійшли до посіб. «Програми професійно орієнтованих дисциплін зі спеціальності «Історія» описані в розділі покажчику «Публікації у колективних монографіях та книжках інших авторів».

2013

33. **Архітектурні пам'ятки України (X – початок XX ст.)** : навч.-метод. посіб. [Текст] / Одес. нац. політехн. ун-т ; [Т. Г. Гончарук, К. В. Мануїлова, М. С. Кучерук ; рецензенти: А. В. Шабашов, Т. М. Моїсеєва]. – Одеса : ТЕС, 2013. – 67 с.

2015

34. **Економічний розвиток Одеси (XVIII – початок XXI ст.)** : метод. рекомендації до курсу «Економічна історія України» : адресується викладачам і студентам [Текст] / авт.-уклад. Тарас Григорович Гончарук ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Каф. історії України ; [ред. О. А. Тихонова ; рецензенти: М. І. Михайлуца, С. А. Цвілюк, О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Політехперіодика, 2015. – 31 с. – Бібліогр.: 22 назви.
35. **Історія Одеси: короткий курс. Пізнє середньовіччя та нова доба. 1415-1795** : додаткові матеріали до курсу «Одеса – моє місто рідне» (розділ I) [Текст] / Т. Г. Гончарук ; [відп. ред. О. М. Левчишена, літ. ред., упоряд. В. А. Кудлач]. – Одеса, 2015. – 35 с. : 28 іл.
36. **Методичні рекомендації (прикладі) з навчальної дисципліни «Економічна історія України»** : адресується викладачам і студентам [Текст] / авт.-уклад. Т. Г. Гончарук ; М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Каф. історії України ; [ред. О. А. Тихонова ; рецензенти: М. І. Михайлуца, С. А. Цвілюк, О. А. Бачинська, В. М. Хмарський]. – Одеса : Політехперіодика, 2015. – 47 с. – Бібліогр.: с. 28-31 (82 назви).

2016

37. **Визначні українські козаки в історії Одеси та Одещини XVI-XIX ст.** [Текст] : метод. посіб. / Т. Г. Гончарук, О. А. Бачинська ; Департамент освіти і науки Одес. облдержадмін, Одес. обл. гуманітар. центр позашк. освіти та виховання, Каф. історії Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [рецензенти: Н. М. Діанова, В. А. Савченко ; відп. за вип. О. В. Проданова]. – 2-ге вид. – Одеса, 2016. – 88 с.

2019

38. **Історія Одеси пізнього середньовіччя та нового часу: загальноукраїнський та світовий контекст** : метод. вказівки до виборного курсу для студентів другого світ. рівня «магістр». спец. «032 – Історія та археологія» [Текст] / Т. Г. Гончарук / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т історії та філософії ; [рецензенти: Н. М. Діанова, В. А. Савченко]. – Одеса : Букаєв Віктор Вікторович, 2019. – 24 с.

Публікації в енциклопедичних виданнях**2009**

39. **Букатевич Назарій Іванович (1884-1984)** [Текст] / Т. Г. Гончарук, В. В. Левченко // Одеські історики : енцикл. вид. Т. І. : (початок ХІХ – середина ХХ ст.) / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Асоц. європ. культури ; [відп. ред. В. А. Савченко ; ред. рада: В. М. Литвин (голова), О. В. Гонтар, Т. Г. Гончарук [та ін.]]. – Одеса : Друк. дім, 2009. – С. 81-83.
40. **Вольський Михайло Мартинович (1834-1876)** [Текст] / Т. Г. Гончарук. – Там само. – С. 95-97.
41. **Кир'яков Михайло Михайлович (1810-1839)** [Текст] / Т. Г. Гончарук. – Там само. – С. 158-159.
42. **Надлер Василь Карлович (1840-1894)** [Текст] / Т. Г. Гончарук, Л. В. Новікова. – Там само. – С. 259-262.
43. **Сікар Карл (Шарль) Якович** [Текст] / Т. Г. Гончарук. – Там само. – С. 354-355.
44. **Смольянінов Костянтин Миколайович (?-?)** [Текст] / Т. Г. Гончарук. – Там само. – С. 375-377.
45. **Стурдза Олександр Скарлатович (1791-1854)** [Текст] / Т. Г. Гончарук. – Там само. – С. 389-391.
46. **Тройницький Олександр Григорович (1807-1871)** [Текст] / Т. Г. Гончарук, О. Картелян. – Там само. – С. 402-403.
47. **Федоров Іван Федорович (Середина ХІХ ст. – початок ХХ ст.)** [Текст] / Т. Г. Гончарук. – Там само. – С. 420-422.
48. **Шостак Антон Ілліч (?-?)** [Текст] / Т. Г. Гончарук. – Там само. – С. 443-444.
49. **Шостак Василь Григорович (?-1862)** [Текст] / Т. Г. Гончарук. – Там само. – С. 444.

- 50. Ланжерон Олександр Федорович** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Енциклопедія історії України : [в 10 т.] / НАН України, Ін-т історії України ; [редкол.: В. А. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2009. – Т. 6 : [Ла-Мі]. – С. 41 : іл.

2011

- 51. Порто-франко** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Енциклопедія історії України : [в 10 т.] / НАН України, Ін-т історії України ; [ред.: В. А. Смолій (голова) [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2011. – Т. 8 : [Па-Прик]. – С. 430-431.



Доповіді на наукових конференціях, історичних читаннях, засіданнях «круглих столів»

1993

52. **Одеське порто-франко (1819-1857 рр.) та економіка України. (Розгляд проблеми в українській історіографії)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Проблеми поширення досвіду викладання та вивчення історії України в технічних вищих навчальних закладах : тези доповідей Всеукр. наук.-метод. конф., 28-29 трав. 1993 р., м. Одеса / М-во освіти України, Ін-т системних дослідж. освіти України, Одес. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), С. А. Цвілюк, А. Д. Бачинський [та ін.]]. – Київ : Міносвіти, 1993. – С. 24-25.
53. **Розгляд проблеми в українській історіографії** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Програма Всеукр. наук.-метод. конф. «Проблеми поширення досвіду викладання та вивчення історії України в технічних вищих навчальних закладах» 28-29 трав. 1993 р., м. Одеса / М-во освіти України, Ін-т системних дослідж. освіти України, Одес. політехн. ун-т ; [орг. ком. конф.: В. П. Малахов, Г. І. Гончарук, В. П. Ващенко [та ін.]]. – Київ : Міносвіти, 1993. – С. 4. – (Секція 1 : Наук. дослідження історії України – гол. фактор її викладання).

1994

54. **Підрядники у будівництві Одеси в кінці XVIII – першій половині XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Одесі – 200 : матеріали міжнар. наук.-теорет. конф., присвяч. 200-річчю міста, м. Одеса, 6-8 верес. 1994 р. Ч. 1 / Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Центр по вивч. зовніш.-політ. концепцій ; Одес. т-во краєзнавців. – Одеса, 1994. – С. 18-20.
55. **Проблема економічного і політичного об'єднання земель між Чорним і Балтійським морем та польський економічний простір (1815-1822 рр.)** [Текст] / Т. Гончарук, О. Мельник // Південь України і складання укр. державності: історія і сучасність : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. – Ч. II. – Одеса, 1994. – С. 169-171.*

* Матеріали, які не вдалося переглянути de visu, через їх відсутність у фондах бібліотек.

1995

56. **Одеське порто-франко 1819-1857 рр. та економіка України. (Розгляд проблеми в українській історіографії. 1920-30 рр.)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Наук.-практ. конф. «Українське національне відродження: проблеми, прогнози державна політика» : тези доп. – Одеса, 1995. – С. 123-124.*

1997

57. **З історії використання підневільної праці на будівництві Одеси в першій половині XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Одеса і українці : міська наук. конф., 30 трав. 13.00, 1997 р. / Укр. Чорномор. ін-т ім. Юрія Липи ; [ред. О. Б. Янчук (голова орг.) ; редкол.: К. А. Тіганій, С. Боган, Н. Котова]. – Одеса, 1997. – С. 3-5.

2000

58. **Створення Одеської обласної організації демократичної партії України та її стосунки з НРУ та іншими громадськими організаціями 1990-1993 рр.** [Текст] / Т. Г. Гончарук, С. А. Лобан // Нар. Рух України: місце в історії та політиці : матеріали четвертої Всеукр. наук. конф., 14-15 верес. 2000 р., м. Одеса / М-во освіти та науки України, Відродження регіону, Конгрес укр. інтелігенції, Укр. держ. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), Н. Т. Малуха, І. В. Місевра ; рецензенти: Л. І. Кормич, І. Л. Сабадирьов, С. А. Цвілюк]. – Одеса : Астропринт, 2000. – С. 37-41.

2001

59. **Дещо про боротьбу партійних організацій Одещини проти спорудження пам'ятника Катерині II** [Текст] / Т. Г. Гончарук, С. А. Лобан // Нар. Рух України: місце в історії та політиці : матеріали V (позачергової) Всеукр. наук. конф., 14-15 верес. 2001 р., м. Одеса : 10-річчю Незалежності України присвячується / М-во освіти України, Конгрес укр. інтелігенції, Відродження регіону, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), Н. Т. Малуха, І. В. Місевра [та ін.] ; рецензенти: Л. І. Кормич, І. Л. Сабадирьов, С. А. Цвілюк]. – Одеса : Астропринт, 2001. – С. 51-55.

* Матеріали, які не вдалося переглянути de visu, через їх відсутність у фондах бібліотек.

2003

60. **Питання про економічний «сепаратизм» у полеміці газети «Одесский вестник» зі столичною пресою 1830-1860-х рр.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Укр. періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. восьмої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 24-26 жовт. 2003 р. / НАН України, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника, Н.-д. центр періодики ; [за ред. М. М. Романюка]. – Львів, 2003. – С. 222-226.
61. **Торгівля Південної України першої половини XIX ст. в працях О. П. Оглоблина** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Українознавчі діалоги в наукових дослідженнях та практичній діяльності : (до 5-річчя відкриття Канад.-укр. бібл. центру) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Одеса, 8-9 жовт. 2002 р.) / М-во культури і мистецтв України, Упр. у справах національностей та міграції Одес. облдержадмін., Одес. держ. наук. б-ка ім. М. Горького ; [ред. О. Ф. Ботушанська]. – Київ : ТОВ «Вид-во Аратта», 2003. – С. 22-25.

2005

62. **Антон Ілліч Шостак – захисник торговельних інтересів Одеси в першій чверті XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Українське козацтво у вітчизняній та загальноєвропейській історії : Міжнар. наук. конф., 3-4 черв. 2005 р. : тези доп. / М-во освіти і науки України, Н.-д. ін-т козацтва ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Чорномор. козац. з'єднання, Одес. обл. орг. партії промисловців і підприємців України ; [редкол.: О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук, І. С. Гребцова [та ін.]]. – Одеса, 2005. – С. 35-36.
63. **Гетьман Д. Апостол та спроби організації міжнародної транзитної торгівлі через землі Наддніпрянщини** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Гетьман Данило Апостол, його роль і місце в історії України : матеріали наук. читань (Полтава, Великі Сорочинці, 4 лют. 2005 р.) / Упр. культури Полтав. облдержадмін., Від. культури Миргород. райдержадмін., Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка, Полтав. краєзнав. музей ; [редкол.: І. П. Глизь (голова), Ю. В. Волошин, О. П. Єрмак [та ін.]]. – Полтава, 2005. – С. 40-44. – Бібліогр.: 17 назв.

64. **Міжнародний транзит Броди – Одеса на шпальтах газети «Одеський вестник» першої половини XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Укр. періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. дев'ятої Всеукр. наука-теорет. конф., Львів, 28-29 жовт. 2005 р. / НАН України, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника, Н.-д. центр періодики ; [за ред. М. М. Романюка]. – Львів, 2005. – С. 224-226.
65. **Міжнародний транзит через землі Правобережної України в кінці XVIII – на початку XIX ст.: правовий аспект** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів України: історія і сучасність : матеріали Всеукр. наук. конф., 13 груд. 2005 р. / М-во освіти і науки України, Донец. нац. техн. ун-т, Каф. історії і права, Каф. економіки підприємства ; [редкол.: В. М. Хобта, А. О. Саржан (відп. ред.), Л. В. Борбачова]. – Донецьк : ДонНТУ, 2005. – С. 16-19.

2006

66. **Одеса першої половини XIX ст. як економічний та культурний центр України** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Одеська «Просвіта»: минуле, сучасне й майбутнє : (до 100-річчя одеської «Просвіти») : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 25-26 листоп. 2005 р. – Одеса, 2006. – С. 42-48.

2007

67. **Південь України після 1775 року: початок імперської колонізації і нищення українства та української культури на Півдні України** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Проблеми нац.-культур. самоідентифікації українців на Півдні і Сході України в контексті етнополітики Європ. союзу : матеріали наук. конф., 6 черв. 2007 р. / Регіон. філіал Нац. ін-ту стратег. дослідж. в м. Одесі, Регіон. пред-во Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні та Білорусі ; [відп. ред. В. Шевченко]. – Одеса, 2007. – С. 9-11.
68. **Газета «Одеський вестник» про вплив польських повстань 1830-1831 та 1863 рр. на Південну Україну** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Поляки на Півдні України та в Криму = Polacy na Południowej Ukrainie i Krymie : [зб. матеріалів конф.] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Pol. T-wo Hist. - Oddział w Olsztynie Wyd. Hist.-Ped. Uniw. Opolskiego, Dolnoślaska Szkoła Wyższa Edukacji T-wa Wiedzy Powszechnej we Wrocławiu, Fak. Hist. Państwowego Uniw. Odes. im. I. I. Miecznikowa ; [recenz.: N. Kasparek, N. Nagielski, О. Дьомін ; відп. секр. В. Хмарський]. – Одеса - Ополье - Вроцлав = Odessa - Opole - Wrocław, 2007. – С. 346-350. – Текст укр., пол.

69. **Транзит польських товарів через Одесу у першій половині XIX ст.: правовий аспект** [Текст] / Т. Г. Гончарук // *Polacy na Południowej Ukrainie XVII-XX wiek = Поляки на Півдні України XVII-XX ст. III Varia : Z Dziejow Terenov Naczarzomorskich = Ч. III : З історії Причорноморський земель* : [зб. матеріалів конф.] / Pol. T-wo Hist. - Oddzial w Olsztynie, Wyd. Hist.-Ped. Un-tu. Opolskiego, Dolnoslaska Szkola Wyzsza Edukacji T-wa Wiedzy Powszechniej we Wroclawiu ; [red. nauk: Tomasz Ciesielski, Edward Czapewski, Andrzej Korytko [та ін.]]. – Olsztyn - Opole - Wrocław - Odessa = Ольштин - Ополе - Вроцлав - Одеса, 2007. – С. 133-136. – Бібліогр: 21 назва. – [9] арк. кольор. іл. ; іл., план. – Текст рос., укр., польс.
70. **Юрій Липа про значення України як перехрестя міжнародних торговельних шляхів** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Треті Липівські читання : пам'яті Івана та Юрія Лип : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 5-6 трав. 2006 р. / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, Іст.-філолог. ф-т, Каф. укр. філології, Благодійний фонд Івана та Юрія Лип ; [упоряд. Г. Дольник]. – Одеса : Друк, 2007. – С. 6-12. – Бібліогр.: с. 12 (22 назви).

2008

71. **Вітчизняні та іноземні підприємці у розбудові Одеси (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // *Причорноморський регіон в контексті європейської політики = Region naczarnomorski w polityce europejskiej* : [дослідж. укр. та пол. науковців з історії міждержав., міжетн. взаємин від античних часів до сьогодення] / під ред. Т. Цисельського, Е. Чапевського, В. Кушніра. – Одеса - Ополе - Вроцлав, 2008. – С. 314-318. – Текст рос., укр., пол.
72. **Газета «Одесский вестник» як джерело вивчення чорноморської торгівлі другої чверті XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Книжкові колекції, рідкісні видання та рукописи в сучас. наук.-інформ. просторі : матеріали конф., присвяч. 85-річчю Музею книги Одес. держ. наук. б-ки ім. М. Горького. Одеса, 25-27 верес. 2007 р. / М-во культури і туризму України, Одес. держ. наук. б-ка ім. М. Горького ; [упоряд. Т. Л. Подкупко ; відп. ред. О. Ф. Ботушанська, ред. І. С. Шелестович]. – Одеса, 2008. – С. 154-157.

73. **Сергій Михайлович Гутник. Одесит – міністр в уряді гетьмана П. Скоропадського** [Текст] / Т. Г. Гончарук, І. С. Дружкова // Революції в Україні ХХ-ХХІ ст.: співзвуччя епох : присвяч. 90-річчю Укр. держави та 125-річчю від дня народж. Павла Скоропадського : матеріали IV міжнар. наук. конф. (Одеса, 25 квіт. 2008 р. / М-во внутріш. справ України, Одес. держ. ун-т внутріш. справ, Каф. історії державності України та культурології, Каф. філософії та соц. дисциплін. – Одеса : ОДУВС, 2008. – С. 24-27.

2009

74. **Петро Титович Климович: один з когорти одеситів-міністрів українських урядів 1917-1921 рр.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Четверті Липівські читання : пам'яті Івана та Юрія Лип : матеріали Всеукр. наук. конф., 18-19 квіт. 2008 р. / Півд.-укр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, Іст.-філолог. ф-т ; Благодійний фонд ім. Івана і Юрія Лип ; [упоряд. Г. Дольник]. – Київ, 2009. – С. 148-162. – Бібліогр.: с. 161-162 (37 назв).
75. **Діяльність О. І. Левшина на посаді одеського градоначальника та голови Одеського відділення комерційної ради (1830-ті рр.)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : матеріали П'ятої Всеукр. наук. конф., 24-25 груд. 2009 р., м. Одеса : у 3 ч. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), А. І. Федорова, С. А. Колот [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2009. – Ч. 1. – 2009. – С. 29-34. – Бібліогр.: 15 назв.
76. **Місто Ольвіополь (Первомайськ) та проекти влаштування транзиту польських товарів до Чорного моря кінця ХVІІІ ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Регіональні дослідження в Україні: досягнення і проблеми : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 90-ій річниці утворення м. Первомайськ, 14-15 трав. 2009 р. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Первомайський ін-т ; [редкол.: Н. І. Навоєва, О. М. Марченко, В. Ю. Сікорська]. – Первомайськ, 2009. – С. 3-5. – (Іст. студії, присвяч. регіонам України та методам їх дослідження).
77. **Революційні події 1917-1919 рр. та пропозиції відродження в Одесі «порто-франко»** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Революції в Україні у ХХ-ХХІ століттях: співзвуччя епох : матеріали V Всеукр. наук. конф., «Національно-визвольна революція 1917-1920 рр. на Півдні України», 23 жовт. 2009 р. / М-во внутр. справ України, Одес. держ. ун-т внутр. справ ; [за заг. ред. О. Ф. Долженкова]. – Одеса : ОДУВС, 2009. – С. 19-21. – Бібліогр.: 6 назв.

2011

78. **Відзначення річниці заснування Харківського університету в Одесі 1860 р. та питання про витоки формування одеської громади** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Нар. Рух України: місце в історії та політиці : матеріали VIII Всеукр. наук. конф., присвяч. 20-річчю Незалежності України, 25-26 трав. 2011 р., м. Одеса / М-во освіти і науки, молоді і спорту України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України, За сприяння партії «Нар. Рух України» ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), С. О. Колот, Л. І. Сухотеріна [та ін.] ; рецензенти: О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук, Г. К. Парієнко]. – Одеса : Астропринт, 2011. – С. 68-76.

2012

79. **Проблема контрабанди на кордоні одеського порто-франко в перші роки його функціонування (1819-1823 рр.)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Наук. вісн. : [матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців «20-річчя СНД: від тоталітаризму до демократії (економіка, політика, суспільство)». Т. III. Історія. (Нац. екон. ун-т, Одеса, 28 берез. 2012 р.)] : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. держ. екон. ун-т, Всеукр. асоц. молодих науковців ; [редкол.: В. М. Соколов (гол. ред.), О. Б. Демін, М. І. Панчук [та ін.] ; рец. до ст.: Н. Ф. Щербина]. – Одеса, 2012. – № 9(161). – С. 135-143. – Бібліогр.: 14 назв.
80. **Пропозиції поміщиків щодо удосконалення чумацьких доріг Херсонської губернії в кінці 1830-х – на початку 1840-х рр.: зміст і мотиви** [Текст] / Тарас Гончарук // Південна Україна: козацька та після козацька доба (XVI-XX ст.) : матеріали Міжнар. наук. читань, 26-27 трав. 2012 р. : присвяч. пам'яті видат. історика А. Д. Бачинського (1933-1995 рр.) та з нагоди 15-річчя Н.-д. ін-ту козацтва при Ін-ті історії України НАН України / Ін-т історії України НАН України, Одес. нац. ін-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Н.-д. ін-т козацтва, Від. історії козацтва на Півдні України, Чорномор. Гайдамацьке З'єднання, Громад. ініціатива «Оновлення країни» ; [редкол.: О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук, С. Б. Гуцалюк [та ін.]]. – Одеса : СПД Бровкін О. В., 2012. – С. 27-30.

2013

- 81. Віктор Петрович Ващенко як дослідник історії Південної України** [Текст] / Тарас Гончарук // Історична україністика в Одеському університеті: визначні віхи, персонажі, доробок : матеріали конф., V Історіогр. читання (іст. ф-т ОНУ ім. І. І. Мечникова, 31 трав. 2012 р.) / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України, Одес. осередок Укр. іст. т-ва ; [відп. ред. В. М. Хмарський ; наук. ред. О. Є. Музичко ; наук. рецензенти: Г. В. Касьянов, С. В. Кульчицький, Д. П. Урсул]. – Одеса, 2013. – С. 67-81. – Бібліогр.: с. 78-81 (42 назви).
- 82. «Вільний порт» в Одесі XIX – початку ХХІ ст.: проекти та реалізації** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Південь України: етноіст., мовний, культур. та реліг. виміри : матеріали IV Міжнар. наук. конф., (м. Одеса, 26-27 квіт. 2013 р.) / М-во освіти і науки, Ін-т історії України НАН України, Нац. спілка краєзнавців України, Одес. нац. мор. ун-т ; [редкол.: О. П. Бажан, О. Є. Лисенко, О. П. Реєнт [та ін.] ; відп. ред. М. І. Михайлуца ; рецензенти: О. А. Бачинська, О. І. Красюк]. – Одеса, 2013. – С. 66-71. – Бібліогр.: с. 71 (27 назв).
- 83. Одеське порто-франко 1819-1859 рр.: правові умови функціонування та їхні зміни** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. «Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової держави» (26 квіт. 2013 р.) / М-во внутр. справ України, Одес. держ. ун-т внутр. справ. – Одеса : ОДУВС, 2013. – С. 78-80.
- 84. Піднесення торгівлі Одеси першої половини XIX ст. як підґрунтя заснування Одеського комерційного училища** [Електронний ресурс] / Т. Г. Гончарук // 150-річчя комерційної освіти : матеріали «круглого столу», Одеса, 12 груд. 2012 р. / відп. ред. М. І. Зверяков ; Одес. нац. екон. ун-т. – Одеса : Ротапринт, 2013. – С. 25-29 // Електронний Репозитарій Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова : сайт. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/5502>. – Назва з екрану.

2014

- 85. Одеса в контексті історичних поглядів Т. Г. Шевченка** / Т. Г. Гончарук // Своєю Україну любить... : каталог виставки «200 років з дня народження Тараса Шевченка» (лют., 2014, Одеса) членів одес. обл. орг. Нац. спілки художників України з матеріалами наук. конф. «Т. Шевченко: життя і творчість ; Т. Шевченко та сучасний контекст» [Текст] / Упр. культури і туризму, національностей та релігій України, Одес. обл. орг. Нац. спілки художників України ; [упоряд., куратор проекту С. О. Савченко]. – Одеса, 2014. – С. 102-103 : портр.

86. **Проблема визначення віку Одеси: історіографія та політика** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : матеріали Шостої Всеукр. наук. конф., 20-23 трав. 2014 р., м. Одеса / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України, За сприяння нар. деп. П. О. Порошенка та ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), М. С. Кучерук (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2014. – С. 46-50. – Бібліогр.: 16 назв.

2015

87. **Будівлі османського Хаджибея (Одеси) 1760-1780-х рр.: за матеріалами опублікованих джерел** [Текст] / Т. Г. Гончарук // «Кочубіїв – Хаджибей – Одеса» : матеріали Першої Всеукр. наук. конф., присвяч. 600-річчю міста, 28-29 трав. 2015 р., м. Одеса / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), М. С. Кучерук (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Політехперіодика, 2015. – С. 28-35.
88. **Одеське порто-франко 1819-1859 рр. у працях О. П. Оглоблина** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Південь України: етноіст., мовний, культур. та реліг. виміри : матеріали V Міжнар. наук. конф., (м. Одеса, 24-25 квіт. 2015 р.) / М-во освіти і науки України, Ін-т історії України НАН України, Нац. спілка краєзнавців України, Одес. нац. мор. ун-т, Univ. «Dunarea de Jos» Galati (Romania), Держ. архів Одес. обл., Громад. рада при держ. архіві Одес. обл. ; [редкол.: О. Г. Бажан, О. А. Бачинська, Дж. Єнаке [та ін.] ; відп. ред. М. І. Михайлуца ; рецензенти: Ю. В. Котляр, Н. М. Діанова]. – Одеса : ОНУ, 2015. – С. 70-73.
89. **Святкування сторічного ювілею штурму Хаджибея 14 вересня 1789 р. в Одесі : (за матеріалами газети «Одесский вестник» 1889 р.)** [Текст] / Т. Г. Гончарук, К. І. Сорокіна // «Кочубіїв – Хаджибей – Одеса» : матеріали першої Всеукр. наук. конф., присвяч. 600-річчю міста, 28-29 трав. 2015 р. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), М. С. Кучерук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Політехперіодика, 2015. – С. 35-38. – Бібліогр.: 6 назв.

2016

90. **Питання фінансів і торгівлі в програмах українських політичних партій Наддніпрянської України початку ХХ ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Нар. Рух України: місце в історії та політиці : матеріали ІХ Всеукр. наук. конф., присвяч. 25-річчю Незалежності України, 25-26 трав. 2016 р., м. Одеса / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), Ю. В. Діденко, Л. М. Іваніченко [та ін.] ; рецензенти: О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук, Л. І. Сухотеріна]. – Одеса : Астропринт, 2016. – С. 11-14.
91. **Підходи до визначення віку Одеси та фактор безперервності історії населеного пункту** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Філософський дискурс ХХІ століття: спроба теоретичного прогнозу : матеріали міжвузів. круглого столу 18 листоп. 2016 р. / М-во внутр. справ України, Одес. держ. ун-т внутр. справ, Каф. загальноправ. та соц.-гуманітар. дисциплін, М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Філософ.-т. – Одеса, 2016. – С. 39-41.

2017

92. **Газета «Одесский листок» про Універсали Української Центральної Ради 1917-1918 рр.** [Текст] / Тарас Гончарук // Революції в Україні у ХХ-ХХІ століттях: співзвуччя епох : матеріали VI Всеукр. наук. конф., присвяч. 100-річчю Української національно-демократичної революції 1917-1921 рр., 28 квіт. 2017 р. / М-во внутр. справ України, Одес. держ. ун-т внутр. справ, Каф. українознавства ; [редкол.: С. А. Цвілюк (голова), В. А. Савченко, О. М. Ситько [та ін.]]. – Одеса, 2017. – С. 22-26.

2018

93. **Деякі аспекти висвітлення боїв в Одесі кінця листопада – початку грудня 1917 р. на шпальтах місцевої преси : (за матеріалами газет «Одесский листок» та «Одесские новости»)** [Електронний ресурс] / Тарас Гончарук // Злочин тоталітарного режиму у 30-х роках ХХ століття : матеріали VII Міжнар. наук. конф. «Революції в Україні ХХ-ХХІ століть : співзвуччя епох», присвяч. вшануванню пам'яті жертв трагічних подій, які отримали історичну назву «Великий терор 1937-1938 рр.» 20 квіт. 2018 р. / М-во внутр. справ України, Одес. держ. ун-т внутр. справ, Каф. українознавства. – Одеса : ОДУВС, 2018. – С. 16-22. – Бібліогр.: 22 назви. – (Секція 1 : Революційний злам в Україні в 1917 р. – початок формування модерної укр. державності). – Режим доступу: <http://www.reabit.org.ua/files/store/275.pdf>. – Назва з екрану.

94. **Науково-практична конференція** учнівської молоді «Козацькими шляхами» [Текст] / Т. Г. Гончарук / Департамент освіти і науки Одес. міськради, КУ «Одес. метод. центр освіт. ініціатив», ГО «Чорномор. округ. Козацтво Запорозьке» ; [вступ. слово: О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук]. – Одеса, 2018. – 95 с.

2019

95. **Науково-практична конференція** учнівської молоді «Козацькими шляхами» [Текст] / Т. Г. Гончарук / Департамент освіти і науки Одес. міськради, КУ «Одес. метод. центр освіт. ініціатив», ГО «Чорномор. округ. Козацтво Запорозьке» ; [вступ. слово: О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук]. – Одеса, 2019. – 95 с.
96. **Питання про місце Одеси в складі УНР на шпальтах газети «Вільне життя» у квітні 1918 р.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Програма Х Всеукр. наук. конф. «Народний Рух України: місце в історії та політиці» (9-10 верес. 2019 року, м. Одеса) : присвячується 30-річчю НРУ / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; [оргком. конф.: Г. І. Гончарук, Т. Г. Гончарук, Ю. В. Діденко [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2019. – С. 8. – (Питання новітньої історії України).
97. **Стаття «Чеховский и Коновалец» на шпальтах Одеської газети 1919 р.: оцінка двох провідників української революції з боку політичного опонента** [Електронний ресурс] / Т. Г. Гончарук // Революції в Україні ХХ-ХХІ століття: співзвуччя епох : матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 100-літтю Акту злуки УНР та ЗУНР (Одеса, ОДУВС, 19 квіт. 2019 р.) / М-во внутр. справ України, Одес. держ. ун-т внутр. справ, Каф. українознавства. – Одеса, 2019. – С. 12-15. – Бібліогр.: с. 15 (5 назв). – Режим доступу: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1536/1/%D0%92%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B0%2064-69.pdf>. – Назва з екрану.



Публікації у колективних монографіях та книжках інших авторів

1999

98. **Каменярі одеських передмість** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Сапожников И. В. Каменные кресты предместий Одессы : конец XVIII – XIX вв.) / ИА НАНУ, Одес. регион. отд-ние Ин-та казачества НАН Украины, Укр. о-во охраны памятников истории и культуры ; [отв. ред. Г. В. Сапожникова ; науч. ред. Т. Г. Гончарук ; рецензенты: Л. Л. Зализняк, Е. Н. Титова]. – Ильичевск : Элтон-2 : Гратек, 1999. – С. 82-86.

2000

99. **Надлер Василь Карлович** [Текст] / Т. Г. Гончарук, Л. В. Новікова // Професори Одеського (Новоросійського) університету : біогр. слов / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; [відп. ред. В. А. Сминтина ; упоряд. та бібліогр. ред.: В. В. Самодурова, І. В. Шепельська, Н. С. Тахтарова]. – Одеса : Астропринт, 2000. – Т. 3 : К-П. – С. 334-336.
100. **Запорозьке козацтво та Хаджибей (Одеса). Середина XVI ст. – 1775 рік** [Текст] / Т. Г. Гончарук // **Одеса козацька** : наук. нариси [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України, Від. історії козацтва на Півдні України, Н.-д. ін-т козацтва при Ін-ті історії України НАН України ; [ред.: В. М. Хмарський, Т. В. Чухліб ; рецензенти: Л. І. Кормич, М. А. Скрипник]. – Одеса : Гермес, 2000. – С. 5-32.
101. **Нашадки українських козаків і «народження Одеси»** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Там само. – С. 56-89.
102. **Участь чорноморських козаків у військових діях під час російсько-турецької війни 1787-1791 років** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Там само. – С. 33-47.

2002

103. **До питання про захист населенням України своїх економічних інтересів у 20-60 рр. XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Український патріотизм – фактор державності, стабільності, добробуту / за заг. ред. Г. І. Гончарука ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), Л. І. Кормич, І. В. Місєвра [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2002. – С. 43-55. – Бібліогр.: 27 назв.

2005

- 104. Надлер Василь Карлович** [Текст] / Т. Г. Гончарук, Л. В. Новікова // Професори Одеського (Новоросійського) університету : біогр. слов. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ін-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; [відп. ред. В. А. Сминтина, заст. відп. ред. М. О. Подрезова ; редкол.: Ю. О. Амброз, Т. В. Васильєва, І. С. Гребцова [та ін.]]. – 2-ге вид., допов. – Одеса : Астропринт, 2005. – Т. 3 : К-П. – С. 367-370. – Бібліогр.: с. 369.
- 105. Історія України нового часу** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Програми професійно орієнтованих дисциплін зі спеціальності «Історія» : [для спеціалізації «Історія України»] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України ; [уклад.: О. А. Бачинська, Т. С. Вінцовський, Т. Г. Гончарук [та ін.]]. – Одеса, 2005. – С. 12-19.
- 106. Історія українського війська** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Там само. – С. 59-66.

2008

- 107. Запорозьке козацтво та Хаджибей (Одеса). Середина XVI ст. – 1775 рік** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Одеса козацька = Одесса казацкая = Cossacks' Odessa : наук. нариси [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [рецензент Т. В. Чухліб ; авт. обкл. С. Савченко]. – 2-ге вид., змінене та допов. – Одеса : Фенікс, 2008. – С. 9-38. – («Чорноморська минавшина» презентує: Число 3).
- 108. Нащадки українських козаків і «народження Одеси»** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Там само. – С. 65-88.
- 109. Роль представників українських козацьких родів в історії Одеси кінця XVIII – першої половини XIX століття** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Там само. – С. 89-126.
- 110. Участь чорноморських козаків у військових діях під час російсько-турецької війни 1787-1791 років** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Там само. – С. 39-54.

2015

- 111. Анатолій Мисечко як популяризатор історії України** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Анатолій Іванович Мисечко : біобібліогр. покажч. / упоряд. Т. М. Іванова ; М-во культури України, Одес. нац. наук. б-ка ; [наук. ред.: Т. Г. Гончарук, Л. І. Сасенко ; ред. І. С. Шелестович]. – Одеса : Астропринт, 2015. – С. 19-21. – (Серія «Краєзнавці Одеси» ; вип. 2).
- 112. Що ми знаємо про функціонування на Кримському півострові у 1798-1799 роках режиму «порто-франко»?** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Історія Криму в запитаннях та відповідях / НАН України, Ін-т історії України ; [авт. кол.: О. Галенко, О. Бажан, О. Бачинська [та ін.]] ; упоряд. Г. Боряк ; відп. ред. та авт. передм. В. Смолій]. – Київ : Наук. думка, 2015. – С. 235-237.

2017

- 113. Дунайські походи українського козацтва в XVI – XVIII століттях. Нарис 2** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Життя фронтиру: соціокультурна історія українського Придунав'я : (нарис) / [рецензент Г. І. Гончарук]. – Ізмаїл : Ірбіс, 2017. – С. 40-60.
- 114. «...Затворив Дунаю ворота»: дунайська транзитна торгівля та російська політика в першій половині XIX століття. Нарис 9** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Там само. – С. 152-162.

2018

- 115. Передмова** [Текст] / О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук // Українська вишивка. Північно-Західне Причорномор'я / [кер. проекту.: В. Г. Вітос, В. І. Устянський ; упоряд., худож. оформ. Л. Дем'янишина ; авт. текстів: О. Шевчук, Л. Бебешко]. – Одеса : ТЕС, 2018. – С. 6-8 : іл.
- 116. Вступне слово** [Текст] / О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук // Наук.-практ. конф. учнів. молоді «Козацькими шляхами» / Департамент освіти і науки Одес. міськради, КУ «Одес. метод. центр освіт. ініціатив», ГО «Чорномор. округ. Козацтво Запорозьке». – Одеса : [б. в.], 2018. – С. 3-4.



**Публікації у збірниках наукових праць, статей,
матеріалів, краєзнавчих альманахах та науковій
періодиці**

1992

- 117. О социальном составе строителей Приморского бульвара и Потемкинской лестницы Одессы** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Ист. краеведение Одесщины : сб. материалов по ист. краеведению Одесщины / Одес. гос. ун-т, Ист. фак., Каф. истории древ. мира, Каф. истории Украины, Ильичёв. район. отд. нар. образования г. Одессы, МП «Гермес» ; [редкол.: А. Д. Бачинский (отв. ред.), В. П. Ващенко, А. Г. Загинайло [и др.] ; сост. В. Г. Кушнир]. – Одесса, 1992. – Вып. 1 : С древнейших времен до середины XIX в. : в помощь учителю истории. – 1992. – С. 75-77.

1993

- 118. М. С. Воронцов – полководец** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Ист. краеведение Одесщины : зб. матеріалів / Одес. держ. ун-т, Каф. археології та етнографії України, Каф. історії України, Одес. обл. орг. краєзнавців МП «Гермес» ; [редкол.: А. Д. Бачинський (відп. ред.), В. П. Ващенко, А. Г. Загинайло [та ін.] ; упоряд. В. Г. Кушнір]. – Одеса, 1993. – Вип. 4. – С. 34-41 : іл.

1995

- 119. Купцы Новиковы в дореволюционной Одессе** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Ист. краеведение Одесщины : зб. матеріалів. – Вип. 6 : З історії та етнографії росіян Одесщини / Одес. держ. ун-т, Каф. археології та етнографії України, Каф. історії України, Одес. обл. орг. краєзнавців МП «Гермес» ; [редкол.: А. Д. Бачинський (відп. ред.), В. П. Ващенко, А. Г. Загинайло [та ін.] ; техн. ред. Л. В. Кушнір]. – Одеса, 1995. – С. 30-35. – Бібліогр.: 19 назв. – (Серія : Історія нац. груп і міжнац. відносин ; № 3).
- 120. Питання розвитку українського ринку другої половини XVII – першої половини XIX ст. в працях М. Є. Слабченка** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Академік Михайло Єлисейович Слабченко : наук. спадщина і життєвий шлях : зб. ст. / Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України, Одес. т-во краєзнавців ; [редкол.: А. Д. Бачинський, В. П. Ващенко, А. С. Гриськов ; відп. ред. Ф. О. Самойлов]. – Одеса, 1995. – С. 60-63. – (З серії : «Реабілітовані історією»).

1996

- 121. Тариф 1822 року і протекціоністська митна політика Росії першої половини XIX століття (історіографія проблеми)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: С. Й. Аппатов, А. Д. Бачинський, В. П. Ващенко, В. Н. Станко (гол. ред.) [та ін.]]. – Одеса, 1996. – Вип. 2 : Історія України. – С. 20-30. – Бібліогр.: с. 29-30 (37 назв). – (Джерелознавство та спец. іст. дисципліни).
- 122. Два напрямлення в дореволюційній історіографії Одесси** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Краевед. вестн. : бюл. обл. центра туризму и краеведения учащейся молодежи / [редкол.: Л. Н. Суховой (гл. ред.), В. А. Кравченко, Р. А. Шувалов [и др.]]. – Одесса, 1996. – №1(7), (янів.-июнь). – С. 3-4. – (Заметки редактора).

1997

- 123. Деякі аспекти висвітлення економічного життя України на сторінках журналу «Основа» (1861 – 1862 рр.)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [гол. ред. В. Н. Станко ; заст. гол. ред. Т. М. Попова ; відп. секр. І. С. Гребцова]. – Одеса, 1997. – Вип. 5. – С. 78-84. – Бібліогр.: с. 84 (6 назв). – (Історія України).
- 124. Деякі проблеми вивчення характеру російсько-української торгівлі першої половини XIX ст. в українській історіографії** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [гол. ред. В. Н. Станко ; заст. гол. ред. Т. М. Попова ; відп. секр. І. С. Гребцова]. – Одеса, 1997. – Вип. 4. – С. 145-150. – Бібліогр.: с. 149-150 (12 назв.). – (Історія, теорія та методологія іст. науки).
- 125. В. К. Надлер: к биографии историка** [Текст] / Т. Г. Гончарук, Л. В. Новикова // Зап. іст. ф-ту / Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [гол. ред. В. Н. Станко ; заст. гол. ред. Т. М. Попова ; відп. секр. І. С. Гребцова]. – Одеса, 1997. – Вип. 4. – С. 100-107. – Бібліогр.: с. 106-107 (21 назва). – (Історія України).

1998

- 126. Одеське порто-франко (1819 – 1859 рр.) та його вплив на економіку України (Вивчення проблеми в літературі XIX ст. та історіографії)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [гол. ред. В. Н. Станко ; заст. гол. ред. Т. М. Попова ; відп. секр. І. С. Гребцова]. – Одеса, 1998. – Вип. 7. – С. 64-69. – Бібліогр.: с. 69 (13 назв). – (Історія України).

1999

- 127. Деякі аспекти полеміки щодо Одеського порто-франко на сторінках преси XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [гол. ред. В. Н. Станко ; заст. гол. ред. Т. М. Попова ; відп. секр. І. С. Гребцова]. – Одеса : Друк, 1999. – Вип. 8. – С. 123-126. – Бібліогр.: с. 126 (19 назв). – (Історія України).

2000

- 128. З історії виникнення шляхів міжнародного транзиту Броди – Одеса у 1805 р.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [гол. ред. В. Н. Станко ; заст. гол. ред. Т. М. Попова ; відп. секр. І. С. Гребцова]. – Одеса : Друк, 2000. – Вип. 10. – С. 152-156. – Бібліогр.: с. 156 (18 назв). – (Історія України).

2001

- 129. Участь купецтва в Одеському транзиті першої половини XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Н. Станко (гол. ред.), В. П. Ващенко, І. С. Гребцова (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Друк, 2001. – Вип. 11. – С. 250-253. – Бібліогр.: с. 253 (15 назв). – (Історія України).

2002

- 130. До питання про вплив державної політики Росії на торгівлю між Західною і Південною Україною в кінці XVIII – першій половині XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Н. Станко (гол. ред.), В. П. Ващенко, І. С. Гребцова (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Друк, 2002. – Вип. 12. – С. 163-167. – Бібліогр.: с. 166 (8 назв). – (Історія України).
- 131. Нащадки козацьких родів Гетьманщини в історії Одеси кінця XVIII першої половини XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Ист. память : ист.-краевед. ежегодник / Упр. охрани объектов культур. наследия Одес. облгосадмин., Одес. обл. орг. укр. об-ва охрани памятников истории и культуры ; [редкол.: М. Е. Раковский (гл. ред.), В. И. Головань (отв. секр.), В. Ф. Пашенко [и др.]]. – Одесса : Астропринт, 2002. – Вып. 4. – С. 60-65. – Бібліогр.: с. 64-65 (19 назв).

- 132. Північне Причорномор'я в листах до російського уряду ієрусалимського патріарха Досіфея (1669-1707)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), Н. Т. Малуха, І. В. Місевра [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2002. – С. 130-134. – Бібліогр.: с. 134 (7 назв). – (Серія : Історія ; вип. 1).

2003

- 133. До питання про вплив генерал-губернатора М. С. Воронцова на економічний розвиток та розбудову Одеси** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Н. Станко (гол. ред.), В. Г. Кушнір (заст. гол. ред.), І. М. Коваль [та ін.]]. – Одеса : Гермес, 2003. – Вип. 14. – С. 113-123. – Бібліогр.: с. 122-123 (28 назв). – (Історія України).
- 134. До питання про організацію місцевою владою будівництва Одеси в першій половині XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Програма III Всеукр. наук. конф. «Інтелігенція і влада», 16-17 жовт. 2003 р. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії України. – Одеса, 2003. – С. 6.
- 135. До питання про організацію місцевою владою будівництва Одеси в першій половині XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), І. В. Місевра (відп. секр.), Г. К. Парієнко [та ін.]]. – Одеса, 2003. – С. 22-29. – Бібліогр.: с. 28-29 (29 назв). – (Серія : Історія ; вип. 1).

2004

- 136. До питання про захист генерал-губернатором М. С. Воронцовим прав одеської торгівлі у полеміці зі столичним керівництвом у 20-ті рр. XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Н. Станко (гол. ред.), В. Г. Кушнір (заст. гол. ред.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2004. – Вип. 15 : присвячується 140-річчю Одес. (Новоросійського) ун-ту ім. І. І. Мечникова. – С. 158-168. – Бібліогр.: с. 167-168 (34 назви). – (Історія України).

137. **З історії проектів утворення порто-франко в містах Південної України першої половини XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), І. В. Місевра (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2004. – С. 8-18. – Бібліогр.: с. 16-18 (32 назви). – (До питань нової історії України). – (Серія : Історія ; вип. 3).
138. **«Одесский вестник» про недільні школи початку 1860-х рр.** [Текст] / Т. Г. Гончарук, О. О. Синявська // Зап. іст. ф-ту / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Н. Станко (гол. ред.), В. Г. Кушнір (заст. гол. ред.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2004. – **Вип. 15** : присвячується 140-річчю Одес. (Новоросійського) ун-ту ім. І. І. Мечникова. – С. 408-422. – Бібліогр.: с. 419-422 (69 назв). – (Історіографія та спеціальні іст. дисципліни).

2005

139. **З історії проектів утворення порто-франко в містах Південної України першої половини XIX ст.** [Електронний ресурс] / Т. Г. Гончарук // Наук. пр. іст. ф-ту Запоріж. держ. ун-ту : наук. період. вид. – Запоріжжя : Просвіта, 2005. – **Вип. 19**. – С. 95-100. – Бібліогр.: с. 90-100 (30 назв). – (Давня та нова історія України). – Режим доступу : http://istznu.org/dc/file.php?host_id=1&path=/page/issues/19/19/goncharuk.pdf. – Назва з екрану.
140. **З історії спроб створення порто-франко на Кримському півострові в кінці XVIII – першій половині XIX ст.** [Електронний ресурс] / Т. Г. Гончарук // Культура народів Причорномор'я : [науч. журн.]. – 2005. – № 68. – С. 7-13. – (Вопросы духовной культуры – исторические науки) // Наук. електрон. б-ка період. видань НАН України : сайт. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/10317/1-Goncharuk.pdf>. – Назва з екрану.
141. **«Одесско-кавказский транзит» у 1820-1850-х рр.: правовий аспект** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Г. Кушнір, О. М. Дзиговський, О. Б. Дьомін [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2005. – **Вип. 16** : присвячується 140-річчю Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – С. 107-113. – Бібліогр.: 22 назви.

142. **Праці українських істориків О. Оглобліна та М. Слабченка як підгрунтя економічної концепції М. Волобуєва** [Електронний ресурс] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), І. В. Місєвра (відп. секр.), Г. К. Парієнко [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2005. – С. 22-32. – Бібліогр.: 32 назви. – (Деякі питання нової історії України). – (Серія : Історія ; вип. 5). – Режим доступу: http://history-power.com/images/vipuski/2005_5/iiv_2005_5_5.pdf. – Назва з екрану.

2006

143. **Використання експозиції Одеського історико-краєзнавчого музею для викладання студентам тем з економічної історії України** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Вісн. Одес. іст.-краєзнав. музею : [зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. «Музей. Історія. Одеса», присвяч. 50-річчю Одес. іст.-краєзнав. музею] / М-во культури і туризму України, Одес. іст.-краєзнав. музей ; [гол. ред. В. В. Солодова ; редкол.: Л. Г. Белоусова, А. О. Добролюбський, І. М. Озерянська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2006. – [Вип. 3]. – С. 119-121. – Бібліогр.: 9 назв.
144. **Одеса як центр міжнародної транзитної торгівлі першої половини XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Наук. вісн. : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Одес. держ. екон. ун-т, Всеукр. асоц. молодих науковців ; [редкол.: В. М. Соколов (гол. ред.), Г. К. Парієнко, І. Л. Сабадірев [та ін.] ; рец. до ст.: А. О. Стьопін]. – Одеса, 2006. – № 8 (28). – С. 194-200. – Бібліогр.: 27 назв.
145. **Про роль нащадків української козацької старшини в історії Одеси кінця XVIII – першої половини XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Чорноморська минувшина = Chornomors'ca Mynuvshina : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса, 2006. – Вип. 1. – С. 33-38.
146. **Спроби організації транзиту польських товарів через чорноморські порти в кінці XVIII – першій половині XIX ст.: історично-правовий аспект** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), О. Н. Шановська (відп. секр.), Г. К. Парієнко [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2006. – С. 9-20. – Бібліогр.: 25 назв. – (Серія : Історія ; вип. 8).

147. **Сторінка з історії переселення до Одеси євреїв міста Броди (за матеріалами однієї зі справ Одеського обласного архіву)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: Э. А. Гансова, А. В. Гонтар, О. Б. Демин [и др.] ; рецензенты: И. Л. Сабадырев, Н. Н. Червенков]. – Одесса : Optimum, 2006. – **Вып 2.** – 2006. – С. 152-161. – Бібліогр.: 12 назв. – (Содружество народов).
148. **Транзит Броди – Одеса першої половини ХІХ ст. в дореволюційній історіографії** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, За сприяння політ. партії «Наша Україна» ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), О. Н. Шановська (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2006. – С. 34-39. – Бібліогр.: 11 назв. – (Серія : Історія ; вип. 6).
149. **Транзит Броди-Одеса у першій половині ХІХ ст.: історико-правовий аспект** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Проблеми історії України ХІХ – початку ХХ ст. – Київ, 2006. – **Вип. ХІІ.** – С. 95-102. – Бібліогр.: 46 назв.*
150. **Транзитна торгівля України першої половини ХІХ ст. в працях О. П. Оглоблина** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Г. Кушнір, О. М. Дзиговський, О. Б. Дьомін [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2006. – **Вип. 17** : Присвячується ювілею проф. каф. нової і новітньої історії д-ра іст. наук Дмитра Павловича Уреу. – С. 332-341. – Бібліогр.: 27 назв.
151. **Українознавчий журнал «Основа» на шпальтах «Одесского вестника» початку 1860-х рр.** [Текст] / Т. Г. Гончарук, О. О. Синявська // Наук. вісн. : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Одес. держ. екон. ун-т, Всеукр. асоц. молодих науковців ; [редкол.: В. М. Соколов (гол. ред.), О. Б. Дьомін, Г. К. Парієнко [та ін.] ; рец. до ст.: А. І. Мисечко]. – Одеса, 2006. – № 14 (34). – С. 175-189. – Бібліогр.: 41 назва.

* Матеріали, які не вдалося переглянути de visu, через їх відсутність у фондах бібліотек.

2007

152. **Бартоломій Галера та його проект розвитку торгівлі Хаджибея (Одеси) 1793 р.** [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka Mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса, 2007. – **Вип. 2.** – С. 144-153. – (Публікації документів).
153. **Документи Державного архіву Одеської області про долю «козака-купця» Дмитра Потилиці** [Текст] / Тарас Гончарук, Тетяна Шершун // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka Mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса, 2007. – **Вип. 2.** – 2007. – С. 156-163. – (Публікації документів).
154. **Міжнародний транзит через землі Наддніпрянської України першої половини XIX ст.: історія вивчення** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Укр. іст. журн. – 2007. – № 3. – С. 167-175. – Бібліогр.: 134 назви.
155. **Одеса, козацтво, Катерина II... Історія продовжується? Чи все починається спочатку?** [Текст] / Олена Бачинська, Тарас Гончарук // Гетьман : громад.-політ. наук.-попул. вид. – 2007. – № 5-6 (16-17), верес.-груд. – С. 28-30 : іл.
156. **Проекти влаштування міжнародної транзитної торгівлі через територію Кримського півострова в кінці XVIII – першій половині XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), О. А. Бачинська, О. М. Дзиговський [та ін.]]. – Одеса : Паллада, 2007. – **Вип. 1.** – 2007. – С. 151-161. – Бібліогр.: 58 назв.

157. **Роль «Коммерческой газеты» у скасуванні пільг одесько-кавказького транзиту в 1831 р.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), Г. К. Парієнко [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2007. – С. 38-46. – Бібліогр.: 18 назв. – (Серія : Історія ; вип. 9).
158. **Транзит російських товарів через землі Наддніпрянської України в першій половині XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), Г. К. Парієнко [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2007. – С. 11-18. – Бібліогр.: 10 назв. – (Серія : Історія ; вип. 10).

2008

159. **Використання праці арештантів на будівництві Одеси в першій половині XIX ст.: маловідома сторінка історії «нової Пальміри»** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. європ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: Э. А. Гансова, А. В. Гонтар, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент И. Л. Сабадырев]. – Одесса : Optimum, 2008. – **Вип 5**. – 2008. – С. 78-91. – Бібліогр.: 27 назв. – (Одес. древности).
160. **Замітка про колонію Кубей на сторінках «Одесского вестника» 1860 р.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Краєзнав. вісн. / [редкол.: В. В. Довгий (гол. ред.), Т. Г. Гончарук (ред. вип.)]. – Одеса, 2008. – № 1(27) (2007-2008). – С. 21-23. – (Серія: «Наш край. Історія»).
161. **Одеське порто-франко 1819-1859 р.: історико-правовий аспект** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабанов (гол. ред.), О. А. Бачинська, О. М. Дзиговський [та ін.]]. – Одеса : Паллада, 2008. – **Вип. 2**. – 2008. – С. 160-169. – Бібліогр.: 44 назви.

- 162. Оренбурзькі козаки на кордоні одеського порто-франко (1819-1820 рр.)** [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka Mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Фенікс, 2008. – **Вип. 3.** – 2008. – С. 76-86.
- 163. А. О. Скальковський як дослідник та оборонець прав транзитної торгівлі Одеси першої половини XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), Г. К. Парієнко [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2008. – С. 9-15. – (Серія: Історія ; вип. 11).
- 164. Стаття в «Одесском вестнике» 1841 р. про зруйнування «Хаджибеївської лазні» в Одесі** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: Э. А. Гансова, А. В. Гонтар, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент И. Л. Сабадырев]. – Одесса : Optimum, 2008. – **Вип. 6.** – 2008. – С. 44-53. – (Одес. древности).
- 165. Стаття, що не втратила своєї актуальності** [Текст] / О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук // Краєзнав. вісн. / [редкол.: В. В. Довгий (гол. ред.), Т. Г. Гончарук (ред. вип.)]. – Одеса, 2008. – № 1(27) (2007-2008). – С. 8-9. – Бібліогр.: 3 назви. – (Серія: «Наш край. Історія»).

2009

- 166. До історії переселення євреїв з Миколаєва до Ізмаїлу у 1830-х рр. (за матеріалами однієї зі справ Ізмаїльського архіву)** [Текст] / Тарас Гончарук, Ірина Дружкова // Юго-Запад. Одессика : ист.-краєвед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: Э. А. Гансова, А. В. Гонтар, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. П. Урсу]. – Одесса : Печат. дом, 2009. – **Вип. 8.** – 2009. – С. 134-140. – Бібліогр.: 5 назв. – (Содружество народов).

167. **Использование арестантов на строительстве городов Южной Украины первой половины XIX века: малоизвестная страница истории** [Текст] / Т. Г. Гончарук, И. С. Дружкова // Проблемы ист. регионалистики : [сб. науч. ст.] / М-во образования и науки Рос. Федерации, Федер. агентство по образованию, Гос. образоват. учреждение высш. проф. образования «Чуваш. гос. пед. ун-т им. И. Я. Яковлева». – Чебоксары, 2009. – Вып. 2 – С. 153-161. – Библиогр.: с. 160 (31 назв.).
168. **Кілька розпоряджень М. С. Воронцова, що істотно вплинули на розбудову та благоустрій Одеси** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук (заст. гол. ред.) [та ін.]]. – Одеса : Паллада, 2009. – **Вип. 3.** – 2009. – С. 310-313.
169. **Кошторис вартості необхідних робіт на чумацьких шляхах, пов'язаних з торгівлею Одеси 1840 р., як історичне джерело** [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka Mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Фенікс, 2009. – **Вип. 4.** – 2009. – С. 166-177. – (Публікації документів).
170. **Південна Україна на сторінках журналу «Экономический указатель» 1857-1861 рр.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]] ; наук. консультант О. П. Реєнт]. – Одеса : Астропринт, 2009. – С. 191-203. – Библиогр.: 37 назв. – (Серія : Історія ; **вип. 16**).
171. **Проекти організації транзитної торгівлі через дунайські порти Російської імперії у 1820-1830-х рр.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2009. – С. 32-45. – Библиогр.: 37 назв. – (Деякі питання нової історії України). – (Серія : Історія ; **вип. 15**).

172. **Стаття К. Смольянінова «Одесский Приморский бульвар и бывшая возле него церковь Св. Екатерины» на шпальтах газети «Одесский вестник» 1853 р.** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одесика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: Э. А. Гансова, А. В. Гонтар, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент И. Л. Сабадырев]. – Одесса : Печат. дом, 2009. – **Вып. 7.** – 2009. – С. 37-48. – Бібліогр.: 18 назв. – (Одес. древности).

2010

173. **Ініціатива Петра Ніщинського 1860 р. про заснування в Одесі журналу грецькою мовою** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), О. А. Бачинська, Т. Г. Гончарук (заст. гол. ред.) [та ін.]]. – Одеса, 2010. – **Вып. 4.** – 2010. – С. 100-103. – Бібліогр.: 17 назв.
174. **Кілька документів про спорудження Бульварних (Потьомкінських) сходів 1837-1842 рр.** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одесика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Э. А. Гансова, А. В. Гонтар [и др.] ; рецензент И. Л. Сабадырев]. – Одесса : Печат. дом, 2010. – **Вып. 10.** – 2010. – С. 25-35. – Бібліогр.: 6 назв (5 док. ДАОО). – (Одес. древности).
175. **Праці А. О. Скальковського на сторінках журналу «Экономический указатель» кінця 1850-х рр.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Наук. вісн. : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Одес. держ. екон. ун-т, Всеукр. асоц. молодих науковців ; [редкол.: В. М. Соколов (гол. ред.), О. Б. Демін, Н. С. Назарова [та ін.] ; рец. до ст.: А. І. Мисечко]. – Одеса, 2010. – № 1(102). – С. 180-191. – Бібліогр.: 17 назв.

- 176. Про використання праці арештантів на будівництві Бульварних (Потьомкінських) сходів 1837-1842 рр. (за матеріалами Державного архіву Одеської області) / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka Mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : СПД Бровкін О. В., 2010. – **Вип. 5.** – 2010. – С. 138-143.**
- 177. Сергій Михайлович Гутник – міністр промисловості і торгівлі в уряді гетьмана П. Скоропадського: матеріали до біографії [Текст] / Тарас Гончарук, Ірина Дружкова // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: Э. А. Гансова, А. В. Гонтар, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент И. Л. Сабадырев]. – Одесса : Печат. дом, 2010. – **Вип. 9.** – 2010. – С. 123-127. – Бібліогр.: 12 назв. – (Лица земляков).**
- 178. Становище Одеси в кінці першого року управління А. Е. Рішельє (початок 1804 р.): документ з фондів Державного архіву Одеської області [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. европ. культуры «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: Э. А. Гансова, А. В. Гонтар, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент И. Л. Сабадырев]. – Одесса : Печат. дом, 2010. – **Вип. 9.** – 2010. – С. 25-31. – Бібліогр.: 5 назв. – (Одес. древности).**
- 179. Українські діячі – працівники Земського банку Херсонської губернії [Текст] / Т. Г. Гончарук, І. С. Дружкова // Вісн. Одес. іст.-краєзнав. музею : [зб. матеріалів наук.-практ. конф. з питань краєзнавства, народознавства, мистецтвознавства та музейн. справи у Причорномор'ї «Український митець Амвросій Ждаха у культурно-мистецькому та громадському житті кінця ХІХ – першої чверті ХХ ст.»] / М-во культури і туризму України, Одес. іст.-краєзнав. музей ; [гол. ред. В. В. Солодова ; редкол.: Л. Г. Білоусова, А. О. Добролюбський, І. М. Озерянська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2010. – № 8. – 2010. – С. 62-66. – Бібліогр.: 33 назви.**

2011

- 180.** Арештантські роти цивільного відомства у розбудові Одеси другої третини XIX ст. [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Г. Кушнір (гол. ред.), О. А. Бачинська, О. М. Дзиговський [та ін.]]. – Одеса, 2011. – Вип. 22. – 2011. – С. 86-95. – Бібліогр.: с. 94-95 (44 назви). – (Історія України).
- 181.** Декану історичного факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова В'ячеславу Григоровичу Кушніру – 60! [Текст] / Т. Г. Гончарук, А. В. Шабашов // Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), Т. Г. Гончарук (заст. гол. ред.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса, 2011. – Вип. 5. – 2011. – С. 404-406.
- 182.** До історії пароплавства на Дунаї: «шханечні журнали» пароплава «Сулин» 1852-1855 рр., як історичне джерело (за матеріалами Державного архіву Одеської області) [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka Mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. С. Вінцовський, Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : СПД Бровкін О. В., 2011. – Вип. 6. – 2011. – С. 128-152.
- 183.** До питання про авторство трьох етнографічних публікацій, присвячених м. Маяки, на сторінках журналу «Киевская старина» у 1901-1902 рр. [Текст] / Т. Г. Гончарук // Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), Т. Г. Гончарук (заст. гол. ред.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса, 2011. – Вип. 5. – С. 364-366.

184. **Документи з фондів Одеського історико-краєзнавчого музею про героя штурму Хаджибея (Одеси) 1789 р. майора М. Меркеля** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : іст.-краєвед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. європ. культури «Золотая акація» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Э. А. Гансова, А. В. Гонтар [и др.] ; рецензент Д. П. Урсу]. – Одесса : Печат. дом, 2011. – **Вып. 11.** – 2011. – С. 9-13. – Бібліогр.: 8 назв + 2 док. ОІКМ. – (Одес. древности).
185. **Документи Одеського історико-краєзнавчого музею про одеську торгівлю початку ХХ ст.** / Т. Г. Гончарук // Вісн. Одес. іст.-краєзнав. музею [Текст] : [зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф. «Музей. Історія. Одеса», присвяч. 55-річчю відкриття Одес. іст.-краєзнав. музею 28-29 квіт. 2011 р.] / М-во культури України, Одес. іст.-краєзнав. музей ; [гол. ред. В. В. Солодова ; редкол.: Л. Г. Белоусова, А. О. Добролюбський, І. М. Озерянська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2011. – № 10. – С. 121-123. – Бібліогр.: 9 назв. – (Фонди музеїв: проблеми та перспективи розвитку).
186. **Одесити – міністри урядів Української держави гетьмана П. Скоропадського: матеріали до історичних портретів Сергія Гутника та Георгія Афанасьєва** [Текст] / Тарас Гончарук, Ірина Дружкова // Чорноморська минувшина = Чорноморська Минувшина : зап. Відділу історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : СПД Бровкін О. В., 2011. – **Вип. 6.** – 2011. – С. 53-65.
187. **Одеському історику Віктору Савченко – 50!** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), Т. Г. Гончарук (заст. гол. ред.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса, 2011. – **Вип. 5.** – 2011. – С. 407-409.

- 188. Пропозиція створення порто-франко в Ізмаїлі в 1832 р. (документ із фондів Ізмаїльського архіву) [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : іст.-краєвед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, А. В. Гонтар, Т. Г. Гончарук [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2011. – **Вып. 12.** – 2011. – С. 127-134. – Бібліогр.: 6 назв + 1 док. – (Степи Лукоморья).**
- 189. Рецензії «Київської старовини» (1882-1906 рр.) на одеські видання: рефлексії та оцінки [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]. – Одеса : Астропринт, 2011. – С. 165-196. – Бібліогр.: с. 189-196 (94 назви). – (Історіографія та джерелознавство). – (Серія : Історія ; вип. 23).**
- 190. Садівник Герман, повернись! (два документи з архіву про озеленення Одеси 1841 р.) [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : іст.-краєвед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, А. В. Гонтар, Т. Г. Гончарук [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2011. – **Вып. 12.** – 2011. – С. 135-140. – Бібліогр.: 10 назв. – (Одес. древности).**
- 191. Транзит Одеса-Броди першого десятиліття ХІХ ст.: становлення, піднесення, занепад [Текст] / Т. Г. Гончарук // Пам'ять століть. Планета : іст. наук. та літ. журн. – 2011. – № 3-4. – С. 113-117.**

2012

- 192. Генерал-губернатор М. С. Воронцов та реорганізація одеського порто-франко середини 1820-х рр. [Текст] / Т. Г. Гончарук // Наук. вісн. : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. нац. екон. ун-т, Всеукр. асоц. молодих науковців ; [редкол.: О. Б. Демін, М. І. Панчук, В. М. Соколов [та ін.] ; рец. до ст.: А. О. Степін]. – Одеса, 2012. – № 22(174). – С. 230-238. – Бібліогр.: с. 237 (11 назв). – (Історичні науки).**

193. Дії Комісії для покращення трактів, пов'язаних з торгівлею Одеси, щодо ремонту чумацьких доріг в Херсонській губернії на початку 1840-х рр. [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), С. Л. Овсієнко (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2012. – С. 21-29. – Бібліогр.: с. 28-29 (13 назв.). – (Деякі питання нової історії України). – (Серія : Історія ; вип. 27).
194. Діячі українського національного руху – працівники фінансових установ Одеси кінця XIX – початку XX ст. [Текст] / Т. Г. Гончарук, І. С. Дружкова // Євген Чикаленко в процесі українського націотворення : до 150-річчя з дня народження Є. Х. Чикаленка : зб. наук. пр. – Одеса, 2012. – С. 73-77.*
195. Документи про перенесення поміщиком С. Достаничем ділянки чумацької дороги з Одеси до Тирасполя в районі села Степанівки в кінці 1830-х – на початку 1840-х рр. [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka Mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : СПД Бровкін О. В., 2012. – Вип. 7. – 2012. – С. 128-144.
196. Жертви подій 15-17 січня 1918 р. в Одесі на сторінках газет «Одесские новости» та «Одесский листок» [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, А. В. Гонтар, Т. Г. Гончарук [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2012. – Вип. 13. – 2012. – С. 90-119. – Бібліогр.: 31 назва. – (Край в епоху диктатур).

* Матеріали, які не вдалося переглянути de visu, через їх відсутність у фондах бібліотек.

197. **В. Н. Каразин (1773-1842 рр.) та Одеса : до історії зв'язків засновника Харківського університету та «нової Пальміри»** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2012. – С. 148-158. – Бібліогр.: с. 156-158 (41 назва). – (Історіографія та джерелознавство). – (Серія : Історія ; вип. 26).
198. **Кілька розпоряджень місцевої влади щодо відкриття та облаштування першого кордону одеського Порто-Франку у 1819-1821 рр.** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : іст.-краєвед. науч. альм. = Південний Захід. Одесика : іст.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. європ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, А. В. Гонтар, Т. Г. Гончарук [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2012. – **Вип. 14.** – 2012. – С. 109-123. – Бібліогр.: 19 назв + 11 док. ДАОО. – (Одес. древности).
199. **Листи Євгена Чикаленка до Михайла Комарова 1900 – 1901 рр.: діалог двох провідників національного руху на зламі століть** [Текст] / Т. Г. Гончарук, А. С. Ложешник // Євген Чикаленко в процесі українського націотворення : до 150-річчя з дня народження Є. Х. Чикаленка : зб. наук. пр. – Одеса, 2012. – С. 23-34.*
200. **«Листок Русского общества пароходства и торговли» 1860 р.: прогресивна одеська газета напередодні «великої реформи»** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2012. – С. 165-176. – Бібліогр.: с. 174-176 (31 назва). – (Історіографія та джерелознавство). – (Серія : Історія ; вип. 24).
201. **Одеса в історії чумацького промислу XVI-XIX ст.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), С. Л. Овсієнко (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2012. – С. 63-72. – Бібліогр.: с. 70-71 (34 назви). – (Деякі питання нової історії України). – (Серія : Історія ; вип. 25).

* Матеріали, які не вдалося переглянути de visu, через їх відсутність у фондах бібліотек.

- 202. Одеська цензура кінця 1850-х рр.: з історії органів контролю за друкованою продукцією доби «гласності»** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Наук. вісн. : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. держ. екон. ун-т ; Всеукр. асоц. молодих науковців ; [редкол.: В. М. Соколов (гол. ред.), О. Б. Демін, М. І. Панчук [та ін.] ; рец. до ст.: О. А. Бачинська]. – Одеса, 2012. – № 12(164). – С. 187-196. – Бібліогр.: 14 назв.
- 203. Проблема контрабанди на кордоні одеського порто-франко в перші роки його функціонування (1819-1823 рр.)** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Наук. вісн. : [матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців «20-річчя СНД: від тоталітаризму до демократії (економіка, політика, суспільство)». Т. III. Історія. (Нац. екон. ун-т, Одеса, 28 берез. 2012 р.)] : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. держ. екон. ун-т, Всеукр. асоц. молодих науковців ; [редкол.: В. М. Соколов (гол. ред.), О. Б. Демін, М. І. Панчук [та ін.] ; рец. до ст.: Н. Ф. Щербина]. – Одеса, 2012. – № 9(161). – С. 135-143. – Бібліогр.: 14 назв.
- 204. Статті М. І. Савича на сторінках одеської преси 1860 р.: голос колишнього кирило-мефодіївця напередодні «великої реформи»** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Наук. вісн. : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. держ. екон. ун-т, Всеукр. асоц. молодих науковців ; [редкол.: В. М. Соколов (гол. ред.), О. Б. Демін, М. І. Панчук [та ін.] ; рец. до ст.: В. М. Хмарський]. – Одеса, 2012. – № 15(167). – С. 201-215. – Бібліогр.: 45 назв.

2013

- 205. Дії російської влади щодо облаштування Сулінського гирла Дунаю у 1830-х – на початку 1850-х рр.: проекти та їхня реалізація** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Зап. іст. ф-ту / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Г. Кушнір (гол. ред.), О. А. Бачинська, О. М. Дзиговський [та ін.]]. – Одеса : ОНУ, 2013. – Вип. 23. – С. 232-247. – Бібліогр.: с. 245-247 (28 назв). – (Всесвітня історія).
- 206. Епідемія чуми на Півдні України 1812 – 1814 рр.: стан розробки теми** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Вісн. Одес. іст.-краєзнав. музею : наук. зб. : [зб. матеріалів, присвяч. 200-річчю Вітчизняної війни 1812 р.] / М-во культури України, Одес. іст.-краєзнав. музей ; [гол. ред. В. В. Солодова ; редкол.: Л. Г. Белоусова, А. О. Добролюбський, І. М. Озерянська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2013 – № 12. – С. 10-12. – Бібліогр.: 11 назв.

207. **Інформація про українські видання на сторінках газети «Одесский вестник» 1830-х – першої половини 1840-х рр.: від оголошень до рецензій** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), М. С. Кучерук (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.] ; наук. консультант О. П. Реєнт]. – Одеса : Астропринт, 2013. – С. 159-166. – *Бібліогр.*: с. 164-166 (31 назва). – (Історіографія та джерелознавство). – (Серія : Історія ; **вип. 28**).
208. **О. Ф. Ланжерон та Одеса: до питання про вплив на історію міста визначного градоначальника та генерал-губернатора** : до 250-річчя з дня народження О. Ф. Ланжерона [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, А. В. Гонтар, Т. Г. Гончарук [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2013. – **Вип. 15**. – 2013. – С. 9-22. – *Бібліогр.*: 29 назв + 2 док. ДАОО. – (Одес. древности).
209. **Проблематика українського козацтва у колекціях краєзнавця Тараса Івановича Максим'юка** [Текст] / Тарас Гончарук, Анатолій Мисечко // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka Mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : СПД-ФО Бровкін О. В., 2013. – **Вип. 8**. – С. 137-144.
210. **Пропозиція М. С. Воронцова 1826 р. про зняття усіх обмежень з одеського порто-франко** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2013. – **Вип. 16**. – 2013. – С. 37-46. – *Бібліогр.*: 9 назв. – (Одес. древности).

211. **Публікації М. Савича на сторінках газети «Одесский вестник» кінця 1850-х – першої половини 1860-х рр.: колишній кирило-мефодієвець про проблеми одеського життя реформеної доби** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), М. С. Кучерук (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.] ; наук. консультант О. П. Реєнт]. – Одеса : Астропринт, 2013. – С. 143-151. Бібліогр.: с. 149-150 (28 назв). – (Історіографія та джерелознавство). – (Серія : Історія ; вип. 29).
212. **Что писала газета «Одесский листок» про футбол 100 лет назад** [Текст] / Тарас Гончарук, Андрей Погуляев // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2013. – **Вип. 16.** – 2013. – С. 93-102. – (Одес. древности).
213. **Чумацький промисел і Одеса (за матеріалами газети «Одесский вестник» кінця 1850-х – середини 1860-х рр.)** [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka Mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : СПД-ФО Бровкін О. В., 2013. – **Вип. 8.** – С. 41-59.

2014

214. **Висвітлення діяльності одеського градоначальника О. І. Левшина на шпальтах газети «Одесский вестник» 1830-х рр.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада = Интеллигенция и власть = Intellectuals and State Power : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), С. В. Адамович, В. Вежбенець [та ін.]]. – Одеса, 2014. – С. 271-280. – Бібліогр.: с. 278-279 (33 назви). – (Персоналії). – (Серія : Історія ; вип. 31).

215. **Ділове листування генерал-губернатора М. С. Воронцова та міністра фінансів Є. Ф. Канкріна 1825-1826 рр.: епізод боротьби за права одеського порто-франко** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2014. – **Вып. 17.** – 2014. – С. 132-152. – Бібліогр.: 7 назв. – (Одес. древности).
216. **Знайомий Т. Г. Шевченка публіцист С. С. Громека в громадському житті Одеси 1859-1860 рр.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Інтелігенція і влада : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), М. С. Кучерук (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.] ; наук. консультант О. П. Реєнт]. – Одеса : Астропринт, 2014. – С. 17-28. – Бібліогр.: 23 назви. – (Одесити про Тараса Шевченка). – (Серія : Історія ; **вип. 30** : 200-річчю з дня народження Тараса Шевченка присвячується).
217. **Колишній кирило-мефодієвець Микола Іванович Савич, як одеський публіцист (за матеріалами газети «Одесский вестник» 1858 р.)** [Текст] / Тарас Гончарук, Тетяна Кушнір // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2014. – **Вып. 17.** – 2014. – С. 153-167. – Бібліогр.: с. 157 (11 назв + 2 дод.). – (Одес. древности).
218. **Одеса та Одеса – «не две большие разницы»** [Електронний ресурс] / Олена Бачинська, Тарас Гончарук // Укр. тиждень. – 2014. – № 41(361). – С. 26-32. – (Суспільство) // Тиждень.ua | Суспільство : сайт. – Режим доступу: https://m.tyzhden.ua/Society/120970?fbclid=IwAR1eIBwAwF1HUuQp6mOmmF4oYJi2En2HGj_86Xay0N3l2Ygv_uSOFpdSMTw. – Назва з екрану.
219. **Упорядкування могили українського історика О. І. Маркевича (1847-1903 рр.) в Одесі, як результат взаємодії науковців і громадськості** [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka Mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : СПД-ФО Бровкін О. В., 2014. – **Вып. 9.** – 2014. – С. 115-117.

- 220. Чемпіонат Російської імперії з футболу 1913 р. на шпальтах одеських газет [Текст] / Т. Гончарук, А. Погуляєв // Вісн. Одес. іст.-краєзнав. музею : наук. зб. : [зб. ст. про розвиток і сучас. стан музейн. справи] / М-во культури України, Одес. іст.-краєзнав. музей ; [гол. ред. В. В. Солодова ; редкол.: Л. Г. Білоусова, А. О. Добролюбський, І. М. Озерянська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2014. – № 13. – С. 24-27. – Бібліогр.: 10 назв.**

2015

- 221. Будівлі османського Хаджибея (Одеси) 1760-1780-х рр.: за матеріалами опублікованих джерел та вітчизняної історіографії [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Чорноморська Минувшина : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Бондаренко М. О., 2015. – Вип. 10. – 2015. – С. 16-25.**
- 222. Вшанування пам'яті виданого історика-козакознавця Михайла Слабченка [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Чорноморська Минувшина : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Бондаренко М. О., 2015. – Вип. 10. – 2015. – С. 112-114.**
- 223. Кирьякови та Шостаки: родичі М. В. Гоголя в історії Одеси кінця XVIII – XIX ст. [Текст] / Тарас Гончарук, Анатолій Хромов // Юго-Запад. Одессика : іст.-краєвед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2015. – Вип. 19. – 2015. – С. 237-262. – Бібліогр.: 83 назви. – (Лица земляков).**
- 224. Публікації Д. Журавського на шпальтах газети «Одесский вестник» 1840 р. [Текст] / Т. Г. Гончарук, І. С. Дружкова // Інтелігенція і влада : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. А. Бачинська, В. Вежбенец [та ін.]]. – Одеса : Екологія, 2015. – С. 106-114. – Бібліогр.: с. 112-113 (10 назв). – (Історіографія та джерелознавство). – (Серія : Історія ; вип. 33).**

225. **Стаття про початок будівництва Бульварних (Потьомкінських) сходів на сторінках газети «Одеський вестник» 1837 р.** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одесика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2015. – **Вып. 19.** – 2015. – С. 92-100. – Бібліогр.: 7 назв. + дод. – (Одес. древности).
226. **Юридичні умови функціонування Одеського порто-франко 1819-1859 рр.** [Електронний ресурс] [Текст] / Т. Гончарук // Краєзнавство. – 2015 – № 1-2. – С. 38-46. – Бібліогр.: с. 45-46 (73 назви). – (Одеса: прав. та соціокультур. простір порт. міста). – Режим доступу: http://nsku.org.ua/wp-content/uploads/2014/12/kraj_2015_1-2.pdf

2016

227. **85 років відомому історичу С. А. Цвілюку!** [Текст] / Тарас Гончарук, Лілія Іваніченко // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одесика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2016. – **Вып. 21.** – С. 275-277. – (Наші ювіляри).
228. **Внесок Володимира Олексійовича Яковлева (1840-1896) в дослідження історії Одеси** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Вісн. Одес. іст.-краєзнав. музею : наук. зб. : [зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конф. «Музей. Історія. Одеса», присвяч. 60-річчю відкриття Одес. іст.-краєзнав. музею] / М-во культури України, Одес. іст.-краєзнав. музей ; [гол. ред. В. В. Солодова ; редкол.: Л. Г. Білоусова, А. О. Добролюбський, І. М. Озерянська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2016. – № 15. – С. 212-214 : портр. – Бібліогр.: 15 назв.
229. **Інформація про українські та українознавчі видання на сторінках «Одеського вестника» 1830-х – 1840-х рр.: повідомлення та рефлексії** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одесика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2016. – **Вып. 21.** – 2016. – С. 52-76. – Бібліогр.: 100 назв. – (Одеські старожитності).

- 230.** Стаття «Одесского вестника» 1862 р. на захист українського журналу «Основа» [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2016. – **Вып. 20.** – 2016. – С. 110-120. – Бібліогр.: 9 назв. – (Одес. древности).

2017

- 231.** В. І. Білий – людина, котра 1860 р. виголосила тост за Українську одеську громаду [Текст] / Т. Г. Гончарук, К. І. Сорокіна // Інтелігенція і влада = Интеллигенция и власть = Intellectuals and State Power : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [гол. ред. Г. І. Гончарук ; редкол.: О. А. Бачинська, В. Вежбенец, Т. Г. Гончарук [та ін.]]. – Одеса : Екологія, 2017. – С. 78-90. – Бібліогр.: 21 назва. – (Питання нової історії України). – (Серія : Історія ; вип. 36 : 100-річчю Української Революції присвячується).
- 232.** Газета «Одесский листок» про перебування в Одесі М. Муравйова у лютому – березні 1918 року [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демін [та ін.]] ; рецензент Д. Б. Яневський]. – Одесса : Печат. дом., 2017. – **Вып. 23.** – 2017. – С. 88-106 : портр. – Бібліогр.: 29 назв. – (Край в епоху диктатур).
- 233.** Нові відомості про османський Хаджибей (Одесу) в книзі О. Середи «Османсько-українське степове порубіжжя в османсько-турецьких джерелах XVIII ст.» [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демін [та ін.] ; рецензент Д. Б. Яневський]. – Одесса : Печат. дом, 2017. – **Вып. 22.** – 2017. – С. 287-293. – Бібліогр.: 10 назв. – (Книжк. полиця краєзнавця).
- 234.** «Одесський транзит» початку XIX ст. як ланка економічних зв'язків Центральної Європи і Сходу часів «Континентальної блокади» / Т. Г. Гончарук // Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи : зб. наук. пр. [Текст] / М-во освіти і науки України, Кам'янець-Подільс. нац. ун-т ім. І. Огієнка ; [редкол.: В. С. Степанков, С. А. Копилов, І. І. Боровець [та ін.] ; рецензенти: О. Є. Лисенко, Р. М. Постодовський]. – Кам'янець-Подільський, 2017. – **Вип. 6** : На пошану професора Л. А. Коваленка. – С. 266-271. – Бібліогр.: 32 назви.

235. **Пропозиції створення «вільної гавані» в Одеському порту за часів гетьманату П. Скоропадського 1918 р. (за матеріалами місцевої преси)** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одесика : іст.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демін [та ін.] ; рецензент Д. Б. Яневський]. – Одеса : Печат. дом, 2017. – **Вып. 22.** – 2017. – С. 85-96. – Бібліогр.: 18 назв. – (Одеські старожитності).
236. **Стаття професора Рішельєвського ліцею Платона Симоновича 1833 р., як спроба вивести дискусію навколо одеського порто-франко на теоретичний рівень** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Интеллектуал. історія та духовна спадщина України ХІХ ст. : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України ; [редкол.: О. А. Бачинська, Н. М. Діанова, Л. Л. Бабенко [та ін.] ; відп. ред. О. А. Бачинська]. – Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2017. – С. 66-72. – Бібліогр.: 16 назв.

2018

237. **До історії вивчення Куяльницького (Сотниківівського) кладовища м. Одеси** [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина : зап. Від. історії козацтва на Півдні України = Chornomors'ka Mynuvshyna : [зб. наук. пр.] / Ін-т історії України НАН України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т історії та філософії, Н.-д. ін-т козацтва, Від. історії козацтва на Півдні України ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2018. – **Вып. 13.** – 2018. – С. 107-113 : іл. – Бібліогр.: 14 назв. – (Рецензії, інформація).
238. **Ініціативи міського голови Одеси П. О. Зеленого на сторінках «Известий Одесской городской думы» (1898-1905)** [Текст] / Т. Г. Гончарук, В. В. Герасименко, І. М. Жиленкова // Интеллигенция і влада = Интеллигенция и власть = Intellectuals and State Power : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [гол. ред. Г. І. Гончарук ; редкол.: О. А. Бачинська, В. Вежбенец, Т. Г. Гончарук [та ін.]]. – Одеса : Екологія, 2018. – С. 214-230. – Бібліогр.: 63 назви. – (Історіографія та джерелознавство). – Одеса : Екологія, 2018. – С. 214-230. – (Серія : Історія ; **вип. 38** : 100-річчю Одес. нац. політехн. ун-ту присвячується).

- 239.** Креслення плану та профілів рову Одеського порто-франко 1819 р. у фондах Одеського історико-краєзнавчого музею [Текст] / Т. Г. Гончарук // Вісн. Одес. іст.-краєзнав. музею : наук. зб. / М-во культури України, Одес. іст.-краєзнав. музей ; [гол. ред. В. В. Солодова ; редкол.: Л. Г. Білоусова, А. О. Добролюбський, О. Є. Музичко [та ін.]]. – Одеса : Екологія, 2018. – № 16. – 2018. – С. 48-51 : кресл. – Бібліогр.: 11 назв. – (Старожитності та музейна справа).
- 240.** Стаття Костянтина Зеленецького 1842 року – перше дослідження мови одеситів [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : іст.-краєвед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. європ. культури «Золотая акация» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Дьомін [та ін.] ; рецензент О. А. Бачинська]. – Одеса : Печат. дом, 2018. – Вып. 25. – 2018. – С. 55-63. – Бібліогр.: 11 назв. – (Одеські старожитності).

2019

- 241.** До питання про локалізацію та відзначення пам'яті перемог військ Семена Палія на території сучасної Одещини [Текст] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Чорноморська Минувшина : зап. Від. історії козацтва на Півдні України: [зб. наук. пр.] / Ін-т історії України НАН України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т історії та філософії, Н.-д. ін-т козацтва, Від. історії козацтва на Півдні України ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), Т. Г. Гончарук (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. – Вып. 14. – 2019. – С. 141-148 – Бібліогр.: 20 назв. – (Рецензії, інформація).
- 242.** До проблеми авторства та визначення кола осіб ймовірно причетних до видання першої в Одесі української книги «Маруся. Казка» 1834 р. [Текст] / Тарас Гончарук, Ксенія Сорокіна // Там само. – С. 48-54 – Бібліогр.: 19 назв. – (Статті).

243. **Одеса і чумацтво у XIX ст.: до питання про культурні взаємовпливи** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Південь України: етноіст., мовний, культур. та реліг. виміри : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. мор. ун-т, Ін-т історії України НАН України, Univ. «Dunarea de Jos» Galati (Romania), Univ. din București, Centrul de Excelență Galati pentru Studiul Minorităților Transfrontalier (Romania), Universitate de stat din Moldova, Institutul de Istorie Socială «ProMemoria» (Молдова), КАСН-ОНМУ: Центр дослідж. Китаю (ОНМУ), Нац. спілка краєзнавців України, Держ. архів Одес. обл., Kaunas Regional State Archives (Latuania) ; [редкол.: О. П. Бажан, О. А. Бачинська, Дж. Єнаке [та ін.] ; відп. ред. М. І. Михайлуца ; ред.-упоряд.: О. П. Гоцеленко, О. С. Дзинглюк, Т. Г. Кваша ; рецензенти: В. А. Савченко, Н. М. Діанова]. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. – **Вип. 7.** – 2019. – С. 100-106. – Бібліогр.: 14 назв.
244. **Питання про місце Одеси в складі УНР на шпальтах газети «Вільне життя» у квітні 1918 р.** [Текст] / Т. Г. Гончарук // Нар. Рух України: місце в історії та політиці : матеріали X Всеукр. наук. конф., присвяч. 30-річчю НРУ (9-10 верес. 2019 року, м. Одеса) / редкол.: Г. І. Гончарук (голова), Т. Г. Гончарук, Ю. В. Діденко [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т. – Одеса : Астропринт, 2019. – С. 25-29. – (Питання новітньої історії України).
245. **Стаття на шпальтах «Одесского вестника» про шкідливість панування іноземців в зовнішній торгівлі Одеси** [Текст] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, Т. Г. Гончарук, О. Б. Демін [та ін.] ; рецензент О. А. Бачинська]. – Одеса : Печат. дом, 2019. – **Вип. 26.** – 2019. – С. 110-117. – Бібліогр.: 15 назв. – (Одеські старожитності).



Публікації у газетах

1986

246. **До трудящих Одещини!** [Текст] : [з історії стахановського руху, а також про стосунки, які встановилися між **О. Г. Стахановим** і одес. передовиками вир-ва] / Тарас Гончарук // Комсом. іскра. – 1986. – 2 верес. – С. 2 : портр.

1992

247. **Розібратися в минулому...** [Текст] : [про Одес. т-во історії та старожитностей (засн. у 1838 р.), яке проводило значну роботу з вивч. минувшини нашого краю та про одного з членів т-ва **Володимира Олександровича Яковлєва**, проф. Новорос. ун-ту. Також в ст. розміщено повний текст док., знайденого В. О. Яковлєвим у «Наук. записках» т-ва за 1889 р. Даний док. написаний укр. мовою та датований 1791 роком (тобто за деякий час до офіц. дати заснування міста)] / Анатолій Мисечко, Тарас Гончарук // Чорномор. новини. – 1992. – 24 листоп. – С. 3.
248. **«Ой їхав я до Одеси...»** [Текст] : [Одеса в чумацьких піснях] / Тарас Гончарук // Чорномор. новини. – 1992. – 19 груд. – С. 3. – (Бібліотечка «Чорноморки»).
249. **Плюси і мінуси порто-франко: дещо з наукової спадщини відомого українського історика** [Текст] : [Одес. порто-франко XIX ст. у наук. спадщині укр. історика **Олександра Оглоблина**] / Тарас Гончарук // Чорномор. новини. – 1992. – 24 груд. – С. 3. – (Культура, історія, традиції).

1993

250. **От большого шатра до большого города** [Текст] : [про інж.-полковника **Андрія Іллїча Шостака**, українця за походженням, який поруч з Францем де-Воланом та Йосипом де-Рибасом стояв коло початків буд-ва м. Одеса, про його високий професіоналізм, дякуючи чому місто швидко стало забудовуватися і розселятися в кінці XVIII – поч. XIX ст.] / Тарас Гончарук // Моряк. – 1993. – 29 марта. – С. 5.

251. **Із роду українського в Одесі** [Текст] : [окремі факти з історії знаного укр. роду **Шостаків** (кінець XVIII – поч. XX ст.). А саме, про **Андрія (Ілліча) Шостака**, одного з перших будівників Одеси, ім'я якого стоїть поруч з першобудівниками **Ф. П. де-Воляном** та **Й. де-Рибасом**; **Івана (Андрійовича) Шостака**, капітана-лейтенанта флоту; **Антоня (Ілліча) Шостака**, найзначнішого з будівельних підрядчиків міста на початку XIX ст.; **Олександра (Андрійовича) Шостака**, офіцера кавалерії (поч. XX ст.); **Андрія (Андрійовича) Шостака**, генерал-лейтенанта, який займав посаду голови військового суду (1850-1861 рр.); **Василя (Андрійовича) Шостака**, поміщика (середина XIX ст.); **Петра (Олександровича) Шостака**, гірничого інженера (середина XIX ст.); **Єлизавету Володимирівну Шостак**, за кошти якої було збудовано «Великий Рішельєвський театр» (поч. XX ст.)] / Тарас Гончарук // Чорномор. новини. – 1993. – 20 квіт. – С. 3. – (Культура, історія, традиції).

1994

252. **Екатерина П и Одесса, или Непредвиденное будущее г. Хаджибея Тираспольского уезда Вознесенской губернии** [Текст] / Тарас Гончарук // Юг. – 1994. – 13 апр. – С. 3. – (История).
253. **А чи справді 200?** [Текст] : [роздуми стосовно суперечливих версій щодо дати заснування м. Одеси. Про події, що відбувались у липні-серпні 1794 р., які були висвітлені у док. одес. істориків **А. О. Скальковського** та **В. А. Яковлєва**] / Т. Гончарук, К. Янченко // Чорномор. новини. – 1994. – 31 серп. – С. 3 – (Культура, історія, традиції).
254. **Фельдмаршал Воронцов** : биогр. очерк [Текст] / Тарас Гончарук // Одессе – 200. – 1994. – 1 сент. – С. 6.
255. **Как в наши дни вошел водопровод** [Текст] : [про **Миколу Олександровича Новосельського** (1818-1898), міськ. голову (15.12.1867-17.07.1878), одного з ініціаторів будівництва одес. водопроводу] / Тарас Гончарук // Юг. – 1994. – 19 нояб. – С. 7 : портр.

1995

256. **Почему праздник** [Текст] : [про версії щодо офіц. дати заснування м. Одеси (2 верес. (22 серп.) 1794 р.), та про події, що відбувались у той час на території майбутнього міста, і які були відображені в док. істориків того часу, а саме **А. А. Скальковського, В. А. Яковлєва, В. К. Надлера, І. І. Дмитренка**, а також спогадах **Ф. Де-Волана**. А офіц. рапорт **Й. де-Рибаса**, мета якого була розселення козаків у місті, зокрема на Пересипу, свідчить про прихід групи чорномор. козаків, цивіл. населення саме 22 серп., що можна вважати однією з версій, відносно дати заснування міста] / Тарас Гончарук // Юг. – 1995. – 5 сент. – С. [1].
257. **Качібей – Хаджибей – Одеса** [Текст] : [коротко про історію поселення Качібею (Коцюбієва) (засн. у 1415 р.) = Хаджибею (таку назву мало місто під владою Туреччини) = Одеси (**3 січ. 1795 р.**)] / Тарас Гончарук // Одес. вестн. – 1995. – 27 сент. – С. 7 : іл. – (Спадщина).

1996

258. **Увічнимо пам'ять катів?** [Текст] : [про повернення Одес. бульвару імені царс. ген. **Олександра Миколайовича Лідерса**] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 1996. – 16 лип. – С. 3. – (Міське життя) ; Одес. известия. – 1996. – 16 июля. – С. 3.
259. **Повернення володимирського герба** : [про історію держ. герба України] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 1996. – 19 лип. – С. [1]. – (Держ. Символи України) ; Одес. известия. – 1996 – 19 июля. – С. [1]. – (Гос. Символы Украины).
260. **Хвалебна пісня державі** [Текст] : [про історію гімну України та його авторів: комп. **Михайла Михайловича Вербицького** (1815-1870) і поета **Павла Платоновича Чубинського** (1834-1884). Наводиться текст гімну «Ще не вмерла Україна»] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 1996. – 27 лип. – С. [1]. – (Держ. символіка України) ; Одес. известия. – 1996 – 27 июля. – С. [1].
261. **Колір неба та стиглого колосся = Цвет неба и спелых колосьев** [Текст] : [про історію Укр. прапора та укр. нац. кольорів] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 1996. – 31 лип. – С. [1]. – (Держ. Символи України) ; Одес. известия. – 1996 – 31 июля. – С. [1]. – (Гос. Символы Украины).

262. **Гетьман «Ханської» України** [Текст] : [про гетьмана Півден. регіону «Ханської» України **Петрика (Петра Івановича) Іваненка**, одного із загадкових фігур укр. історії XVII-XVIII ст.] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 1996. – 4 верес. – С. 3. – (Сторінки історії) ; Одес. известия. – 1996. – 4 сент. – С. 3. – (Страницы истории).
263. **Голодовкой не возьмешь** : [своими впечатлениями о двух полит. акциях всеукр. масштаба, которые прошли в конце авг., – II съезде молод. демократов в Ивано-Франковске и конференции «Бич-Парти» молод. либералов в Одессе – делятся делегаты этих акций В. Безеда и Т. Гончарук] / Виталий Безеда, Тарас Гончарук // Одес. известия. – 1996. – 17 сент. – С. 2. – (Молодежь и политика).
264. **Переживе і мармур, і метал...** [Текст] : [про 21-го міськ. голову Одеси XIX ст. (1867-1878) **М. О. Новосельського** (1818-1898), українця за походженням, про його внесок в розвиток нашого міста] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 1996. – 20 верес. – С. 3. – (Сторінки історії) ; Одес. известия. – 1996 – 20 сент. – С. 3. – (Страницы истории).
265. **«Цар Наливай»** [Текст] : [про витад. іст. постаті **Северина Наливайка** і **Григорія Лободу**, які підняли укр. народ на боротьбу за реліг. та нац. визволення під час козац.-селян. повстання проти польської шляхти 400 р. тому, про козацькі походи під їх керівництвом] / Тарас Гончаренко // Одес. вісті. – 1996. – 20 верес. – С. 2. – (Сторінки історії) ; Одес. известия. – 1996. – 20 сент. – С. 2. – (Страницы истории).
266. **Карл XII і Мазепа в Одесі** [Текст] : [про події, які відбувалися влітку 1709 р. на теренах нинішньої Одещини, в яких брали участь дві видатні іст. постаті – **Карл XII** і **гетьман Мазепа**] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 1996. – 11 жовт. – С. 4. – (Сторінки історії) ; Одес. известия. – 1996. – 11 окт. – С. 4. – (Страницы истории).
267. **Онук гетьмана** [Текст] : [про графа **Петра Олексійовича Розумовського** (1775-1835), який свого часу займав посаду чиновника для особливих доручень при генерал-губернаторі А. Е. Рішельє в Одесі, онука **Кирила Григоровича Розумовського** (1728-1803 рр.), остан. правителя Укр. автономії – Гетьманщини] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 1996 – 15 жовт. – С. 4. – (Сторінки історії) ; Одес. известия. – 1996 – 15 окт. – С. 4. – (Страницы истории).

268. **Запорожцы на Одещине** [Текст] / Тарас Гончарук // Одес. известия – 1996. – 20, 21, 22, 26 нояб. – С. 3 : ил. – (Страницы истории) ; Одес. вісті. – 1996. – 21 листоп. – С. 3 : іл. – (Сторінки історії).
269. **Забытый первостроитель** [Текст] : [про одного з керівників будівництва міста-порту Одеси інженера **А. І. Шостака** його неоцінний внесок в його побудові, а також авт. проектів розвитку міст Півдня України, зокрема Очакова та Вознесенська] / Тарас Григоренко // Одес. известия – 1996. – 23 нояб. – С. 3. – Одес. вісті. – 1996. – 23 листоп. – С. 3.

1997

270. **Соборность – значит единство** [Текст] / Тарас Гончарук // Слово. – 1997. – 17 янв. – С. [1].
271. **«На добро і щастя українського народу...»** [Текст] : [про держ. свято України – День Соборності (22 січ.) – свято єдності укр. земель, миру та злагоди. Історія] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 1997. – 22 січ. – С. [1]. – (Сьогодні – день Соборності України).
272. **Чем пахнет «Русь» Н. Ожоговой?** [Текст] : [коментар до ст. Н. Ожогової «Там Русью пахнет» («Одес. известия» від 18.02.97 р.); обговорюється, зокрема, тема відродження укр. культури та укр. мови] / Тарас Гончарук // Одес. известия. – 1997. – 21 февр. – С. 3. – (Хочу возразить).
273. **Понад все вони любили свій коханий край** [Текст] : [про трагічні історичні події в січні 1918 р. – бій під Крутами] / Тарас Гончарук // Слово. – 1997. – 21 марта. – С. 6 : ил.
274. **Хаджибей** [Текст] : [пер. фрагм. із кн. «История Хаджибея (Одессы), 1415-1795»] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 1997. – 12 серп. – С. 3 ; 14 серп. – С. 3 ; 15 серп. – С. 3 ; 19 серп. – С. 3 ; 21 серп. – С. 3 ; 22 серп. – С. 3. – (Сторінки історії: знай свій край) ; Одес. известия. – 1997. – 12 авг. – С. 3 ; 14 авг. – С. 3 ; 15 авг. – С. 3 ; 19 авг. – С. 3 ; 21 авг. – С. 3 ; 22 авг. – С. 3. – (Страницы истории: знай свой край). – **Із змісту:** Хаджибей – центр соляної і транзитної торгівлі ; Занепад та відродження Хаджибея. Єні-Дунья ; Війна 1769-1774 рр. Післявоєнний період ; Війна 1787-1791 рр. Штурм Хаджибея ; Воєнні дії на морі. Хаджибеївська битва.

275. **Одеські підприємці минулого століття** [Текст] : [публ. уривку з експерим. посіб. «Ми – одесити», присвяч. одес. комерсантам, поважним постатям, меценатам, які відіграли значну роль у розвитку економіки, пром-сті, буд-ва міста, починаючи з перших років XIX ст., а саме: барону **Жану Рено, І. С. Новикова та його нащадкам, родинам Родоконакі, Ралі, Маразлі, Маврокордато, Анатра, братам Котляревським**] / Тарас Гончарук // Чорномор. тижневик. – 1997. – 25 верес. – С. 1, 4.

1998

276. **Одеські підприємці XIX ст.** [Текст] : [одес. комерсанти I-ої половини XIX ст. займалися здебільшого операціями, пов'яз. з експортом укр. хліба до Європи. Йдеться про **Жана Рено**, одного із засн. т-ва сіл. гос-ва Півден. Росії, який займався експортом пшениці до Європи; про **І. С. Новикова**, засн. канатного заводу в Одесі у 1803 р., та про його нащадків, почес. громадян Одеси. (Далі буде)] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 1998. – 7 листоп. – С. 3. – (3 історії).
277. **Святкує «Просвіта»** : до 130-річчя Всеукр. т-ва «Просвіта» [Текст] : [про діяльність одес. «Просвіти» на початку XX ст. та у наші дні після її відновлення (1988 р.)] / Анатолій Мисечко, Тарас Гончарук, Сергій Лобан // Думська площа. – 1998. – 5 груд. – С. 2.

1999

278. **Славного козацького роду** [Текст] : [отаман Чорномор. козацтва **Антон Андрійович Головатий**] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 1999. – 24 верес. – С. 10 : іл. – (Постаті).

2000

279. **Українець, який подарував Одесі назву** [Текст] : [про одну з версій походження назви міста Одеси, а саме, що ймовір. авт. назви, згідно з його влас. «Записками», є **Адріан Мойсейович Грибовський** (1767-1834), соратник і статс-секретар Катерини II, українець за походженням, який дбав про фінансування буд-ва одес. порту. Назва «Одесса» з'явилась в указі від 10 січ. 1795 р.] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2000. – 28 січ. – С. 1, 7 : портр., іл. – (Невідома історія).

- 280. Що таке «нове народження Одеси»? [Текст] :** [про одного з керівників і улаштовувачів Одеси **Михайла Михайловича Кир'якова** (1766-1825), нащадка старовин. укр. козацького роду з Гетьманщини Кир'яченків, нач. одес. митниці, про його незапереч. внесок в розвиток міста, та про знамениту «історію з апельсинами» (йдеться про «подарунок» Павлу I від Одес. магістрату)] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2000. – 7 квіт. – С. 1, 6 : іл. – (Невідома історія).
- 281. Український вільний університет [Текст] :** [про історію Укр. вільного ун-ту (відкрито у 1921 р. у Відні, більшість часу своєї історії до сьогодні перебуває у столиці Баварії – Мюнхені), та про сьомого ректора УВУ **Сергія Павловича Шелухина** (1864-1938), видат. вченого, історика, юриста, одного з співзасновників одес. «Просвіти», члена іст.-філолог. т-ва при Новорос. ун-ті. Жив і працював в Одесі з 1902 р. по 1917 р.] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2000. – 16 черв. – С. 8 : іл., фот. – (Нашого цвіту по всьому світу).
- 282. Іван Гудович – завойовник Хаджибея [Текст] :** [про генерала-фельдмаршала **Івана Васильовича Гудовича** (1741-1820) з відомого старовин. козац.-старшин. роду Гудовичів. Керував військами у 1789 р. під час штурму Хаджибейської фортеці разом із **Йосипом де-Рибасом**] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2000. – 23 черв. – С. 10 : портр. – (Постаті).
- 283. Семен Палій на Пересипу [Текст] :** [про козац. полковника **Семена Пилиповича Гурка**, в народі Семен Палій, про його зв'язки з нашим краєм] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2000. – 25 серп. – С. 7, 12 : іл. – (Погляд у минуле).
- 284. Славний отаман чорноморців [Текст] :** [про отамана **Захарія (Харка) Олексійовича Чепігу**, остан. кошов. отамана Чорномор. козац. війська, доля якого тісно пов'язана з нашим краєм] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2000. – 1 верес. – С. 9, 12. – (Погляд у минуле).
- 285. Підневільні будівельники Одеси [Текст] :** [про історію утворення одес. арешт. робоч. рот цивіл. відомства заради припинення бродяжництва, особливо в Новорос. краї. Про держ. буд-во періоду порто-франко в Одесі, в якому в основному були задіяні робітники одес. арешт. рот. Їх праця була використана при спорудженні Бульварних (Потьомкінських) сходів, перебудові театрал. площі, будові важливих об'єктів в порту та ін.] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2000. – 15 груд. – С. 8. – (Історія).

2001

- 286.** **Мелодія дзвонів** [Текст] : [про буд-во Одес. Спасо-Преображенського собору та його дзвіниці в першій половині XIX ст., а також про постаті, які відіграли значну роль у їх спорудженні, а саме: **Петра Семеновича Куницького (1774-1837)**, архітекторів **Шестакова, Фраполі, Франческа Боффо**, майстра **Гайста** (авт. годинника Собору)] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2001. – 12 січ. – С. 2-3 : іл. – (Духовність).
- 287.** **Пам'ятник у міському саду** [Текст] : [про видат. фахівця із садівництва, виноградарства, лісівництва, громад. діяча, благодійника і мецената **В. П. Скаржинського (1787-1861)**, представника дворян. роду Херсон. губернії. З його влас. розплідників були взяті саджанці для Одес. ботан. саду. У 1872 р. було встановлено пам'ятник В. П. Скаржинському в Одес. міськ. саду на гроші городян] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2001. – 9 берез. – С. 5 : портр. – (Історія).

2002

- 288.** **Яський мир** [Текст] : [про **Олександра Андрійовича Безбородька (1747-1799)**, рос. держ. діяча укр. козац.-старшин. походження. Очоловав мирні переговори у м. Ясси під час війни між Рос. і Осман. Імперіями, в результаті яких був підписаний вельми важливий для всієї України мирний договір 29 груд. 1791 р.] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2002. – 25 січ. – С. 10 : портр. – (Історія).

2003

- 289.** **«Великий гетьман» та чорноморські козаки** [Текст] : [уривок з кн. «Григорій Потьомкін – гетьман українського козацтва» (Одеса : Астропринт, 2002) про маловідомі сторінки біогр. генерал-губернатора укр. Півдня] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2003. – 21 берез. – С. 10 : портр.
- 290.** **Тост за випускників, або Як колись святкували дні університетів** [Текст] : [про святкування днів заснування ун-тів в позаминулому ст. та розповідь про урочисте відзначення роковин Харків. ун-ту ім. В. Каразіна 150 років тому в Одесі і про відому промову (тост) укр. мовою **В. Білого** під час уроч. обіду. Йдеться ще і про випускників цього ун-ту, які відіграли важливу роль в історії Одеси XIX ст., а саме **Олексія Іраклійовича Льовшина (1798-1879)** і **Миколи Олександровича Новосельського (1818-1898)**] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2003. – 28 берез. – С. 4. – (Напередодні ювілею).

291. **Ананів в російсько-турецькій війні 1787-1791 років** [Текст] / Тарас Гончарук // Всім про все. – 2003. – 11 лип. – С. 2.

2004

292. **Остання подорож до Петербурга** [Текст] : [цікаві невідомі факти періоду 1790-1791 років про відому іст. постать **Григорія Олександровича Потьомкіна** (1739-1791), генерала-фельдмаршала, Головнокомандуючого Чорномор. флотом (з 1785 р.), Таврійс. генерала-губернатора (1784), великого гетьмана Єкатеринослав. і Чорномор. козац. військ (1790)] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2004. – 10 груд. – С. 9 ; 17 груд. – С. 8.

2009

293. **Йосип де Рибас: «Ми відсвяткували день Воздвиження Хреста гарматними пострілами...»** [Текст] : [про події, які відбувались біля Хаджибейської гавані у 1789-1791 рр., зокрема, про перемогу чорномор. козаків під мурами Хаджибею, а також про відомі іст. постаті, які брали участь у цих подіях, а саме: **Антон Головатого, Захарія Чепігу, Семена Письменного, Кузьму Білого, Івана Гудовича, Григорія Потьомкіна, Йосипа де Рибаса**] / Тарас Гончарук // Думська площа. – 2009. – 11 верес. – С. 3. – (Сторінки історії).

2012

294. **Кумир Одессы** [Текст] : [интерес. факты жизни извест. авиатора, одессита Сергея Уточкина по воспоминаниям современников] / Тарас Григоренко // Зазеркалье (прил. к газ. «Не улетай») // 2012. – № 1. – С. 11.
295. **Семен Палій на Пересипу** [Текст] : [про військ. діяльність козац. полковника **Семена Пилиповича Гурка (Семена Палія)**, зокрема, про воєнні дії в м. Качібей на Пересипу (з часів Середньовіччя ця місцевість зберегла свою назву Пересип) в квіт. 1691 р., коли була одержана перемога над татарами. (**Вперше ст. було опубл. у газ. «Думська площа» від 25 серп. 2000 р.**)] / Тарас Гончарук // Чорномор. новини. – 2012. – 12 квіт. – С. 3 : фот.
296. **Одеський Пересип – місце козацької слави** [Текст] : [про нову сторінку історії укр. козацтва та про маловідому іст. постать **Івана Ковальчука**, керівника козац. «ватаги», його подвиги в Качібеї 1689 р. та в бою на Пересипі 1690 р., де здобув перемогу над татарами за рік до виступів **Семена Палія**] / Тарас Гончарук // Чорномор. новини. – 2012. – 26 трав. – С. 3.

2013

297. **Хранитель історичної пам'яті** [Текст] : [про історію Держ. архіву Одес. обл. (засн. у 1920 р.), про дир. архіву **Івана Івановича Ніточка** та його дослідн. праці] / Тарас Гончарук, Сергій Березін // Веч. Одесса. – 2013. – 26 дек. – С. 7 : фот.

2014

298. **«Мы отпраздновали день Воздвижения Креста пушечными выстрелами...»** [Текст] : [про героїв штурму турец. фортеці та м. Хаджибей (Одеса) 14 верес. 1789 р., зокрема **Й. М. Де-Рибаса**] / Тарас Гончарук // Одес. вісті. – 2014. – 27 верес. – С. 8.

2015

299. **Проблема визначення віку Одеси : історіографія і політика** [Текст] / Тарас Гончарук // Чорномор. новини. – 2015. – 29 січ. – С. 3 : іл. – Бібліогр.: 16 назв.– (Історія. Дослідження. Ім'я).
300. **Одеса в золотих променях історії** [Текст] : [публ. розділів з кн. Тараса Гончарука «Історія Одеси: короткий курс», який висвітлює малодосліджений період історії краю від пізнього середньовіччя до новітніх часів, зокрема, «Розд. I. 1415 рік – початок історії Кочубеїва – Качібея (Одеси)»] / Тарас Гончарук // Чорномор. новини. – 2015. – 21 лют. – С. 4 : фот. ; **Те саме** : [«Розд. II. Качібей-Хаджибей під османською владою. Походи запорізьких козаків»] // Там само. – 26 лют. – С. 3 : іл. ; **Те саме** : [«Розд. III. Війна 1787-1791 років. Штурм Хаджибея (Одеси) 14 (27) верес. 1789 р. Чорноморські козаки»] // **Там само**. – 28 лют. – С. 3 : фот., іл. ; 7 берез. – С. 3 : фот. ; **Те саме**. На руїнах Хаджибея : [«Розд. IV. Одеса в кінці XVIII на початку XX ст. Під владою Російської імперії»] // **Там само**. – 14 берез. – С. 5 : портр. ; **Те саме**. «Пшеничне місто». – 21 берез. – С. 3 : фот. ; **Те саме**. «Столиця півдня». Золота доба «Другої Пальміри». – 11 квіт. – С. 5 : портр., іл. ; 18 квіт. – С. 5 : портр., іл. – (Минувшина. Дослідження. Мистецтво).

2017

301. **Тост за українську громаду Одеси** [Текст] : [про знакову постать серед одес. українства другої половини XIX ст., одного з представників Одес. укр. «Громади» **Василя Івановича Білого** (1817-1890), який залишив помітний слід у різних сферах укр. культур. життя (книжк. торгівлі, книгодрукуванні, освіті та літ.)] / Тарас Гончарук, Ксенія Сорокіна // Чорномор. новини. – 2017. – 24 червня – С. 5 : іл.

2019

- 302. Видатний кооператор : 100 років тому Одеса прощалася з «найкращим слов'янським економістом»** [Текст] : [про визначну постать вітчизн. екон. думки, першого міністра (секретаря) фінансів України за доби Центральної Ради, званого укр. економіста **Михайла Івановича Тугана-Барановського** (1865-1919). Похований на Першому Християнському кладовищі в Одесі. Могила не зберіглася] / Тарас Гончарук // Веч. Одесса. – 2019. – 29 янв. – С. 3 : портр. – (192 сходинок).
- 303. Украинская Соборность 1919 года в зеркале одесской прессы** [Текст] : [«Украинская Соборность» была прослежена по материалам либер. газ. – «Одес. листка» и «Одес. новостей»] / Тарас Гончарук // Веч. Одесса. – 2019. – 24 янв. – С. 4 : фот.
- 304. Повчальність недавнього минулого: погляд одеського історика на постать Івана Драча у громадсько-політичному житті України** [Текст] / Тарас Гончарук // Чорномор. новини. – 2019. – 30 трав. – С. 3 : фот.



Редагування, упорядкування, рецензування, наукове керівництво

1998

305. «Просвіті» – 130 : Одеському товариству «Південна громада» Всеукраїнської «Просвіти» ім. Т. Г. Шевченка – 10 [Текст] / упоряд.: А. Мисечко, **Т. Гончарук**, С. Лобан. – Одеса, 1998. – 5 с. : портр., іл. – Буклет.

1999

306. Хаджибей–Одеса та українське козацтво (1475-1797 роки) : до 210-ї річниці штурму Хаджибейс. замку [Текст] / Т. Г. Гончарук, С. Б. Гуцалюк, І. В. Сапожников [та ін.] ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [відп. ред. І. В. Сапожников ; редкол.: О. Ф. Ботушанська, Л. М. Бур'ян, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : ОКФА, 1999. – 400 с. : іл. – Бібліогр.: с. 326-343. – (Невечерп. джерела пам'яті : зб. наук. ст., матеріалів та републ. ; Т. 3).
307. Сапожников І. В. Описание Одессы и Северного Причерноморья 1780-х годов : (к 210 годовщине штурма Хаджибейского замка) [Текст] / И. В. Сапожников ; Одес. отд-ние ин-та казачества, Ин-т археологии НАН Украины, Одес. гос. ун-т им. И. И. Мечникова ; [отв. ред. Г. В. Сапожникова ; науч. ред. **Т. Г. Гончарук** ; рецензент Л. Л. Зализняк]. – Ильичёвск : Элтон-2 ; Гратек, 1999. – 80 с.
308. Сапожников І. В. Хаджибей та Північне Причорномор'я 1780-х років : (до 210-річчя штурму Хаджибейського замку) : монографія [Текст] / Ігор Вікторович Сапожников ; Одес. регіон. від-ня Ін-ту козацтва НАН України, Ін-т археології НАН України, Іллічів. навч.-наук. центр Одес. держ. ун-ту ; [відп. ред. Г. В. Сапожникова ; наук. ред. **Т. Г. Гончарук** ; пер. укр. Т. С. Приходченко]. – 2-ге вид, доп. та випр. – Іллічівськ : Елтон-2, 1999. – 84 с. : іл.

2000

309. Сапожников І. В. Остров Березань и его штурм 7 ноября 1788 года [Текст] / И. В. Сапожников ; [отв. ред. Г. В. Сапожников ; науч. ред. Л. Л. Зализняк ; рецензенты: **Т. Г. Гончарук**, Е. Н. Титова]. – Ильичёвск : Элтон-2 - Гратек, 2000. – 116 с.

- 310. Козацтво на півдні України. Кінець XVIII-XIX ст.** [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Від. історії козацтва на півдні України Н.-д. ін-ту козацтва при Ін-ті історії України НАН України, Одес. наук. б-ка ім. М. Горького ; [авт.-упоряд.: О. А. Бачинська, Л. М. Маленко, О. А. Прігарін [та ін.] ; редкол.: В. А. Смолій (гол. ред.), В. Г. Кушнір, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Друк, 2000. – 282 с.

2001

- 311. Героической обороне Одессы 60 лет** [Текст] : [рец. на кн. «Героической обороне Одессы 60 лет (1941-2001) / сост. Я. И. Маниович. – Одесса : Optimum, 2001. – 382 с.»] / **Т. Г. Гончарук** // Краевед. вестн. / [редкол.: В. А. Кравченко (гл. ред.), Л. Н. Сухой (ред. вып.), **Т. Г. Гончарук**, Е. А. Бачинская]. – Одесса, 2001. – № 2. – 2001. – С. 42. – (Рецензии).

2003

- 312. Наследие Де-Волана: из истории порта, города, края.** – Одесса: Астропринт, 2002. – 256 с. [Текст] : [рец. на вид., присвяч. діяльності визнач. інж. Ф. П. де-Волана на Півдні України, авт.-упоряд. якого є М. П. Павлюк та Т. М. Гліб-Кошанська] / **Т. Г. Гончарук**, О. А. Прігарін // Зап. іст. ф-ту / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Н. Станко (гол. ред.), В. Г. Кушнір (заст. гол. ред.), І. М. Коваль [та ін.]]. – Одеса : Гермес, 2003. – Вип. 13. – С. 265-268. – (Рецензії, персоналії, хроніка).

2004

- 313. Неизвестные страницы Одессы** [Текст] : [рец. на кн. В. Малахова и Б. Степаненко «Одесса 1900-1920. Люди... События... Факты...» (Одесса : Optimum, 2004)] / Елена Бачинская, **Тарас Гончарук** // Одес. известия. – 2004. – 12 окт. – С. 3.

2005

- 314. Историческая память** : ист.-краевед. ежегодник [Текст] / Одес. обл. орг. укр. об-ва охрانی памятников истории и культуры ; [редкол.: В. И. Головань (гл. ред.), **Т. Г. Гончарук** (отв. секр.), Е. А. Бачинская, [и др.]]. – Одесса : Астропринт, 2005. – **Вып. 6.** – 2005. – 340 с.

- 315. Поререформена Одещина та Одеса на сторінках навчального посібника** [Текст] : [рец. на кн.: Самойлов Ф. О. Історія Одещини і Одеси (II половина XIX ст. – 1917 р.) : навч. посіб. – Одеса : Астропринт, 2006. – 264 с.] / Олена Бачинська, **Тарас Гончарук** // Зап. іст. ф-ту / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Г. Кушнір ; О. М. Дзиговський, О. Б. Дьомін [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2005. – **Вип. 16** : присвячується 140-річчю Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – 2005. – С. 369-372. – (Рецензії. Пресоналії. Хроніка).
- 316. Українське козацтво у вітчизняній та загальноєвропейській історії** : Міжнар. наук. конф., 3-4 черв. 2005 р., м. Одеса : тези доповідей [Текст] / М-во освіти і науки України, Н.-д. ін-т козацтва ін-ту історії України, Від. історії козацтва на Півдні України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Чорномор. козац. з'єднання, Одес. обл. орг. партії промисловців і підприємців України ; [редкол.: О. А. Бачинська, **Т. Г. Гончарук**, І. С. Гребцова [та ін.]]. – Одеса : [б. в.], 2005.– 104 с.

2006

- 317. Аргатюк С. С. Татарка – Прилиманське** : нарис з історії села та навколишніх земель [Текст] : іст.-краєзнав. вид. / Сергій Степанович Аргатюк ; [наук. ред. І. В. Сапожников ; **рецензенти**: А. І. Мисечко, **Т. Г. Гончарук**, Л. Г. Білоусова]. – Одеса : Астропринт, 2006. – 248 с.
- 318. Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), Г. І. Гончарук, **Т. Г. Гончарук** (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса, 2006. – **Вип. 1**. – 2006. – 148 с.

2007

- 319. Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я** = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), **Т. Г. Гончарук** (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Паллада, 2007. – **Вип. 1**. – 2007. – 342 с.

- 320. Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuyshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)**] [та ін.]. – Одеса, 2007. – **Вип. 2.** – 2007. – 204 с.

2008

- 321. Анатолій Діомидович Бачинський** [Текст] : до 75-річчя з дня народж. : біогр. матеріали / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського (Одес. від-ня), Укр. іст. т-во (Одес. осередок) ; [упоряд.: О. А. Бачинська, Г. С. Левченко, Л. В. Новікова, [та ін.]] ; **редкол.: Л. Г. Білоусова, Т. Г. Гончарук, В. Г. Кушнір** [та ін.]. – Одеса : Сміл, 2008. – 216 с. – (Серія «Історики Укр. Причорномор'я» ; **вип. 1** : Анатолій Діомидович Бачинський (1933-1995)).
- 322. Краєзнавчий вісник** [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Каф. історії України ; [редкол.: В. В. Довгий (гол. ред.), **Т. Г. Гончарук (ред. вип.)**]. – Одеса, 2008. – № 1(27) (2007-2008). – 80 с. – (Серія: «Наш край. Історія»).
- 323. Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я** = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)**, О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Паллада, 2008. – **Вип. 2.** – 2008. – 255 с.
- 324. Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuyshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)**] [та ін.]]. – Одеса : Фенікс, 2008. – **Вип. 3.** – 2008. – 209 с. : іл.

2009

325. **Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я** = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), **Т. Г. Гончарук** (заст. гол. ред.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Паллада, 2009. – **Вип. 3.** – 2009. – 491 с.
326. **Одеські історики** [Текст] : енцикл. вид. Т. 1 : (початок ХІХ – середина ХХ ст.) / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Асоц. європ. культури ; [відп. ред. В. А. Савченко ; ред. рада: В. М. Литвин, О. В. Гонтар, С. В. Кульчицький, **Т. Г. Гончарук**, [та ін.]]. – Одеса : Друк. дім, 2009. – 480 с.
327. **Одіссос: актуальні проблеми історії, археології та етнології** [Текст] : [зб. наук. праць] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. Г. Кушнір (голова), О. В. Сминтина, **Т. Г. Гончарук** [та ін.] ; рецензент І. С. Гребцова]. – Одеса, 2009. – 390 с.
328. **Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук** (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Фенікс, 2009. – **Вип. 4.** – 2009. – 218 с. : іл.

2010

329. **Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я** = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), **Т. Г. Гончарук** (заст. гол. ред.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса, 2010. – **Вип. 4.** – 2010. – 188 с.
330. **Полторац В. Н. История Украины** : учеб. пособие для студ.-иностранцев подготов. отд-ния / В. Н. Полторац ; Одес. нац. ун-т им. И. И. Мечникова ; **рецензенты:** Е. А. Бачинская, **Т. Г. Гончарук**. – Одесса : ВМВ, 2010. – 52 с.

- 331. Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna [Текст] : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)**] [та ін.]]. – Одеса : СПД Бровкін О. В., 2010. – **Вип. 5.** – 2010. – 182 с. : іл.

2011

- 332. Інтелігенція і влада** [Текст] : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2011. – 352 с. – (Серія : Історія ; **вип. 21**).
- 333. Те саме.** – 232 с. – (Серія : Історія ; **вип. 22**).
- 334. Те саме.** – 272 с. – (Серія : Історія ; **вип. 23**).
- 335. Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я** = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Південноукр. центр етн. та політ. дослідж. «Лад» ; [редкол.: А. В. Шабашов (гол. ред.), **Т. Г. Гончарук (заст. гол. ред.)**, О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса, 2011. – **Вип. 5.** – 2011. – 440 с.
- 336. Народний Рух України: місце в історії та політиці** [Текст] : матеріали VIII Всеукр. наук. конф., присвяч. 20-річчю Незалежності України, 25-26 трав. 2011 р., м. Одеса / М-во освіти і науки, молоді і спорту України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнології України, За сприяння партії «Нар. Рух України» ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), С. О. Колот, Л. І. Сухотеріна [та ін.] ; **рецензенти:** О. А. Бачинська, **Т. Г. Гончарук**, Г. К. Парієнко]. – Одеса : Астропринт, 2011. – 450 с.
- 337. «Общая история еврейского просвещения в Одессе»** [Текст] : [рец. на кн. Аркадия-Арье Чудновского «Общая история еврейского просвещения в Одессе (1799-2009)», вышедшую в Иерусалиме в 2010 г. кн. Аркадия Чудновского – «важное явление в современной исторической «Одессике»] / **Тарас Гончарук**, Ирина Дружкова // Веч. Одесса. – 2011. – 1 марта. – С. 3. – (Книга).

- 338. Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna [Текст] : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)**] [та ін.]. – Одеса : СПД Бровкін О. В., 2011. – **Вип. 6.** – 2011. – 198 с. : іл.
- 339. Юго-Запад. Одессика** [Текст] : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; **редкол.**: О. Г. Бажан, А. В. Гонтар, **Т. Г. Гончарук** [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2011. – **Вип. 12.** – 2011. – 314 с.

2012

- 340. Діанова Н. М. Внесок вищого православного духовенства Південної України у розвиток історичної науки і освіти (кінець XVIII – початок XX ст.)** [Текст] : монографія / Н. М. Діанова ; [наук. ред. О. А. Бачинська ; **рецензенти: Т. Г. Гончарук, А. М. Киридон, О. П. Тригуб**]. – Одеса : Фенікс, 2012. – 319 с.
- 341. Інтелігенція і влада** [Текст] : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [**редкол.**: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2012. – 240 с. – (Серія : Історія ; **вип. 24**).
- 342. Те саме** / [**редкол.**: Г. І. Гончарук (гол. ред.), С. Л. Овсієнко (відп. секр.), **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2012. – 276 с. – (Серія : Історія ; **вип. 25**).
- 343. Те саме** / [**редкол.**: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2012. – 232 с. – (Серія : Історія ; **вип. 26**).
- 344. Те саме** / [**редкол.**: Г. І. Гончарук (гол. ред.), С. Л. Овсієнко (відп. секр.), **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2012. – 216 с. – (Серія : Історія ; **вип. 27**).

- 345. Південна Україна: козацька та після козацька доба (XVI-XX ст.)** : матеріали Міжнар. наук. читань, 26-27 трав. 2012 р., м. Одеса : присвячені пам'яті видат. історика А. Д. Бачинського (1933-1995 рр.) та з нагоди 15-річчя Н.-д. ін-та козацтва при Ін-ті історії України НАН України [Текст] / Ін-т історії України НАН України, Одес. нац. ін-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Н.-д. ін-т козацтва, Від. історії козацтва на Півдні України, Чорномор. Гайдамацьке З'єднання, Громад. ініціатива «Оновлення країни» ; [редкол.: О. А. Бачинська, **Т. Г. Гончарук**, С. Б. Гуцалюк [та ін.]]. – Одеса : СПД Бровкін О. В., 2012. – 112 с.
- 346. Південь України у вітчизняній історії** : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22-23 листоп. 2012 р.) [Текст] : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Одес. держ. акад. буд-ва та архітектури ; [редкол.: В. С. Дорофеев (гол. ред.), Є. В. Клименко, А. В. Гришин [та ін.] ; **рецензенти: Т. Г. Гончарук**, І. А. Кадієвська]. – Одеса : Астропринт., 2012. – 252 с.
- 347. Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України [Текст] : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)**] [та ін.]]. – Одеса : СПД Бровкін О. В., 2012. – **Вып. 7.** – 2012. – 186 с. : іл.
- 348. Юго-Запад. Одессика** [Текст] : іст.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одесика : іст.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; **редкол.: О. Г. Бажан, А. В. Гонтар, Т. Г. Гончарук** [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2012. – **Вып. 13.** – 2012. – 278 с.
- 349. Те саме.** – **Вып. 14.** – 2012. – 292 с.

2013

- 350. Бачинська О. А. Історія Одеси й Одещини (кінець XVIII ст. – кінець 1914 р.)** [Текст] : іст.-краєзнав. нарис / О. А. Бачинська, С. М. Вегерчук, Ф. О. Самойлов ; [рецензенти: **Т. Г. Гончарук**, І. С. Гребцова]. – Одеса : Астропринт, 2013. – 504 с. : іл.

- 351. Богомаз К. Ю. Рецензія на монографію О. С. Бабічевої «Анархізм у Центральній та Південно-Східній Україні (перша чверть XX століття)»** [Текст] : [рец. на монографію: Бабічева О. С. Анархізм у Центральній та Південно-Східній Україні (перша чверть XX століття) / О. С. Бабічева. – Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2013. – 205 с.] / К. Ю. Богомаз, Т. Г. Гончарук, О. Б. Шляхов // Грані : наук.-теорет. і громад.-політ. альм. / Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. НАДУ при Президентові України, Центр соц.-політ. дослідж. ; [гол. ред. С. А. Квітка]. – Дніпропетровськ, 2013. – № 7(99), липень. – С. 136-137.
- 352. Великочий В. Історико-культурна спадщина Карпатського регіону** [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. для напрямів підгот. «Туризм» і «Готельно-ресторанна справа» освіт.-кваліфікац. рівня «Бакалавр» / Володимир Великочий, Надія Кіндрачук ; М-во освіти і науки України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, Нац. спілка краєзнавців України, Ін-т туризму ; [рецензенти: В. С. Антоненко, Т. Г. Гончарук]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 208 с.). – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/8146228/>
- 353. Вожеловський В. Ю. Історія одеського передмістя Крива Балка (кінець XVIII – початок XXI ст.)** [Текст] : кваліфік. робота / В. Ю. Вожеловський ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України ; [наук. кер. Т. Г. Гончарук]. – Одеса, 2013. – 75 с.
- 354. Інтелігенція і влада** [Текст] : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), М. С. Кучерук (відп. секр.), Т. Г. Гончарук [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2013. – 208 с. – (Серія : Історія ; вип. 28).
- 355. Те саме** [Текст] : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), М. С. Кучерук (відп. секр.), Т. Г. Гончарук [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2013. – 220 с. – (Серія : Історія ; вип. 29).
- 356. Методические рекомендации по проведению семинарских занятий по учебной дисциплине «История Украины»** [Текст] : для студентов-иностранцев / М-во образования и науки, молодежи и спорта Украины, Одес. нац. политехн. ун-т ; [сост.: Е. В. Мануилова, М. С. Кучерук ; рецензенты: Т. Г. Гончарук, Л. С. Соколова]. – Одесса : ТЕС, 2013. – 32 с.

- 357. Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України [Текст] : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)**] [та ін.]]. – Одеса : СПД-ФО Бровкін О. В., 2013. – **Вип. 8.** – 2013. – 220 с. : іл.
- 358. Юго-Запад. Одессика** [Текст] : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; **редкол.**: О. Г. Бажан, А. В. Гонтар, **Т. Г. Гончарук** [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2013. – **Вип. 15.** – 2013. – 268 с.
- 359. Те саме** / [гл. ред. В. А. Савченко ; **редкол.**: О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2013. – **Вип. 16.** – 2013. – 294 с.

2014

- 360. Інтелігенція і влада** : зб. наук. пр. [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [**редкол.**: Г. І. Гончарук (гол. ред.), М. С. Кучерук (відп. секр.), **Т. Г. Гончарук** [та ін.] ; наук. консультант О. П. Реєнт]. – Одеса : Астропринт, 2014. – 318 с. – (Серія : Історія ; **вип. 30** : 200-річчю з дня народження Тараса Шевченка присвячується).
- 361. Інтелігенція і влада** = Интеллигенция и власть = Intellectuals and State Power [Текст] : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [**редкол.**: Г. І. Гончарук (гол. ред.), С. В. Адамович, В. Вежбенец, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса, 2014. – 332 с. – (Серія : Історія ; **вип. 31**).
- 362. Інтелігенція і влада** : матеріали Шостої Всеукр. наук. конф., 20-23 травня 2014 р., м. Одеса [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України, За сприяння нар. деп. П. О. Порошенка ; [**редкол.**: Г. І. Гончарук (гол. ред.), М. С. Кучерук (відп. секр.), **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2014. – 276 с.

- 363. Південь України у вітчизняній історії** : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 25-26 верес. 2014 р.) : [зб. наук. пр.] [Текст] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАН України, Ін-т історії України, Одес. держ. акад. буд-ва та архітектури ; [редкол.: В. С. Дорофеев (гол. ред.), В. Л. Цибенко, О. П. Рєснт [та ін.] ; **рецензенти**: М. М. Шитюк, **Т. Г. Гончарук**]. – Одеса : Астропринт., 2014. – 344 с.
- 364. Сердюк Ж. М. Повсякденне життя жіночих гімназій Одеси кінця XIX – початку XX ст.** [Текст] : [наук. вид.] / Ж. М. Сердюк ; [наук. ред. О. А. Бачинська ; **рецензенти**: **Т. Г. Гончарук**, С. І. Світленко, О. Є. Музичко]. – Одеса : СПД-ФО Бровкін О. В., 2014. – 92 с. : іл.
- 365. Хромов А. Південноукраїнське козацтво XIX ст.: урядові задуми, проекти, втілення** [Електронний ресурс] / Анатолій Хромов ; [наук. ред. О. А. Бачинська ; **рецензенти**: **Т. Г. Гончарук**, В. С. Шандра, Л. М. Маленко]. – Одеса : [вид. СПД Бровкін О. В.], 2014. – 180 с. : іл. – (Праці Держ. архіву Одес. обл. ; т. 39). – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0003391.
- 366. Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)**] [та ін.]]. – Одеса : СПД-ФО Бровкін О. В., 2014. – **Вип. 9**. – 2014. – 122 с.
- 367. Юго-Запад. Одессика** : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. [Текст] / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; **редкол.**: О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2014. – **Вип. 17**. – 2014. – 296 с.
- 368. Те саме.** – **Вип. 18** : Савченко В. Анархістський рух в Одесі (1903-1916 рр.) : монографія. – 2014. – 308 с. – (Б-ка «Південний Захід. Одессика» ; вип. 1).

2015

369. **Інтелігенція і влада** = Интеллигенция и власть = Intellectuals and State Power : зб. наук. пр. [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [гол. ред. Г. І. Гончарук ; редкол.: О. А. Бачинська, В. Вежбенец, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Екологія, 2015. – 462 с. – (Серія : Історія ; вип. 32).
370. **Те саме.** – 252 с. – (Серія : Історія ; вип. 33).
371. **«Кочубіїв – Хаджибей – Одеса»** : матеріали Першої Всеукр. наук. конф., присвяч. 600-річчю міста, 28-29 трав. 2015 р., м. Одеса [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; [редкол.: Г. І. Гончарук, М. С. Кучерук, О. А. Бачинська, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Політехперіодика, 2015.– 172 с.
372. **Анатолій Іванович Мисечко** : біобібліогр. покажч. [Текст] / упоряд. Т. М. Іванова ; М-во культури України, Одес. нац. наук. б-ка ; [наук. ред.: **Т. Г. Гончарук**, Л. І. Саєнко ; ред. І. С. Шелестович]. – Одеса : Астропринт, 2015. – 171 с., [4] арк. кольор. фот. – (Серія «Краєзнавці Одеси» ; вип. 2).
373. **Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)** [та ін.]]. – Одеса : Бондаренко М. О., 2015. – **Вип. 10.** – 2015. – 118 с.
374. **Юго-Запад. Одессика** : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2015. – **Вип. 19.** – 2015. – 302 с.

2016

375. **Бендза Л. І. Представники родин Яхненків та Симиренків в історії України XIX ст. поч. XX ст.** [Текст] : диплом. робота / Л. І. Бендза ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України ; [наук. кер. **Т. Г. Гончарук**]. – Одеса, 2016. – 79 с.

- 376. Інтелігенція і влада** = Интеллигенция и власть = Intellectuals and State Power : **зб. наук. пр.** [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [гол. ред. Г. І. Гончарук ; редкол.: О. А. Бачинська, В. Вежбенец, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Екологія, 2016. – 248 с. – (Серія : Історія ; **вип. 34**).
- 377. Те саме.** – 234 с. – (Серія : Історія ; **вип. 35** : 25-річчю Незалежності України присвячується).
- 378. Котляр Ю. В. Курсові та дипломні роботи : метод. рек. для студентів спец. «Історія та археологія»** [Електронний ресурс] / Ю. В. Котляр ; М-во освіти і науки України, Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили ; [рецензенти: М. М. Алексієвець, В. М. Васильчук, **Т. Г. Гончарук**]. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2016. – 52 с. – (Метод. серія ; вип. 243). – Режим доступу: : <http://dspace.chmnu.edu.ua/bitstream/123456789/23/1/Котляр%20Ю.%20В.%20Курсові%20та%20дипломні%20роботи%20Сметод.%20рек.pdf>.
- 379. Народний Рух України: місце в історії та політиці** [Текст] : матеріали ІХ Всеукр. наук. конф., присвяч. 25-річчю Незалежності України, 25-26 трав. 2016 р., м. Одеса / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), Ю. В. Діденко, Л. М. Іваніченко [та ін.] ; рецензенти: О. А. Бачинська, **Т. Г. Гончарук**, Л. І. Сухотеріна]. – Одеса : Астропринт, 2016. – 88 с.
- 380. Рецензія на монографію А. В. Красножона «Крепость Белгород (Аккерман) в исторических изображениях»** [Текст] / **Тарас Гончарук** // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. європ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2016. – **Вып. 20.** – 2016. – С. 282-285. – Бібліогр.: 3 назви. – (Книж. полка краєведа).
- 381. Рецензія на монографію О. А. Бачинської «Османські фортеці Буджака на межі XVIII – XIX ст.: залози й їхній склад»** = «Bucak vilayetinde Osmanlı kaleleri: garnizonların yapısı ve işleyişi (XVIII. Yüzyıl sonu – XIX. Yüzyıl başları)». – Одеса : Астропринт, 2013. – 168 с. [Текст] / **Тарас Гончарук** // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. європ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2016. – **Вып. 21.** – 2016. – С. 278-280. – (Книжк. полиця краєзнавця).

- 382. Хаджибеївські читання** : матеріали Всеукр. наук. конф. з історії України студентів та аспірантів [Текст] : [присвяч. першій писем. згадці про Хаджибей та відповідно 600-річчю Хаджибея – Одеси] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України, Студент. наук. т-во каф. історії України ; [редкол.: О. А. Бачинська, Т. С. Вінцовський, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2016. – 163 с.
- 383. Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук** (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Бондаренко М. О., 2016. – **Вип. 11.** – 2016. – 104 с.
- 384. Юго-Запад. Одессика** : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. науч. альм. [Текст] / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гл. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, О. Б. Демин [и др.] ; рецензент Д. Б. Яневский]. – Одесса : Печат. дом, 2016. – **Вип. 20.** – 2016. – 312 с.
- 385. Те саме.** – **Вип. 21.** – 2016. – 294 с.

2017

- 386. Записки історичного факультету** : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т ; [редкол.: В. Г. Кушнір (гол. ред.), П. І. Барвінська, **Т. Г. Гончарук** [та ін.] ; рецензенти: Г. І. Гончарук, М. М. Шитюк]. – Одеса : ОНУ, 2017. – **Вип. 28.** – 440 с.
- 387. Земля завжди є цінністю** : [рец. на монографію: Блануца А. Земельна політика Ягеллонів на українських теренах Великого князівства Литовського (1440-1572 рр.) [Текст] / відп. ред. П. Сас ; НАН України ; Ін-т історії України. – Київ : Ін-т історії України, 2017. – 423 с.] / Тарас Гончарук // Чорноморська минувшина = Chornomors'ka mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук** (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Друк Південь, 2017. – **Вип. 12.** – 2017. – С. 195-197.

- 388. Інтелектуальна історія та духовна спадщина України XIX ст. :** зб. наук. пр. [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [відп. ред. О. А. Бачинська ; редкол.: Н. М. Діанова, Л. Л. Бабенко, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2017. – 208 с.
- 389. Інтелігенція і влада = Интеллигенция и власть = Intellectuals and State Power :** зб. наук. пр. [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [гол. ред. Г. І. Гончарук ; редкол.: О. А. Бачинська, В. Вежбенец, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Екологія, 2017. – 284 с. – (Серія : Історія ; вип. 36 : 100-річчю Української Революції присвячується).
- 390. Те саме.** – 240 с. – (Серія : Історія ; вип. 37).
- 391. Кришко Т. С. Історія міста Вознесенська (XVIII – початок XXI ст.) = History of the city of Voznesensk at the (XVIII early XX century)** [Текст] : диплом. робота бакалавра / Т. С. Кришко ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України ; [наук. кер. **Т. Г. Гончарук**]. – Одеса, 2017. – 70 с.
- 392. Українське порто-франко : наук. студ. праці з вітчизнян. історії** [Текст] : [у зб. репрезентовані наук. ст. студентів каф. історії: О. Ложешника, К. Сорокіної, В. Герасименко, **наук. кер. яких є Т. Г. Гончарук**] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Каф. історії України ; [редкол.: О. А. Бачинська, Т. С. Вінцковський, **Т. Г. Гончарук** (відп. ред.) [та ін.]]. – Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2017. – Вип. 5. – 2017. – 94 с.
- 393. Хаджибейські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. з історії України студентів та аспірантів** [Текст] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Іст. ф-т, Каф. історії України, Студент. наук. т-во каф. історії України ; [редкол.: О. А. Бачинська, Т. С. Вінцковський, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2017. – Вип. 2. – 2017. – 188 с.
- 394. Чорноморська минувшина = Chornomors'ka mynuvshyna :** зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] [Текст] / Н.-д. ін-т козацтва Ін-ту історії України НАН України, Від. історії козацтва на Півдні України, Іст. ф-т Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук** (відп. секр.) [та ін.]]. – Одеса : Друк Південь, 2017. – Вип. 12. – 2017. – 214 с.

395. **Юго-Запад. Одессика** : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одесика : іст.-краєзнав. наук. альм. [Текст] / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, О. Б. Демін [та ін.] ; рецензент Д. Б. Яневський]. – Одесса : Печат. дом, 2017. – **Вып. 22.** – 2017. – 294 с.
396. **Те саме.** – **Вып. 23.** – 2017. – 256 с.

2018

397. **Записки історичного факультету** : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т історії та філософії ; [редкол.: В. Г. Кушнір (гол. ред.), П. І. Барвінська, **Т. Г. Гончарук** [та ін.] ; рецензент Г. І. Гончарук]. – Одеса : ОНУ, 2018. – **Вып. 29.** – 236 с.
398. **Інтелігенція і влада** = Интеллигенция и власть = Intellectuals and State Power : зб. наук. пр. [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [гол. ред. Г. І. Гончарук ; редкол.: О. А. Бачинська, В. Вежбенец, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Екологія, 2018. – 252 с. – (Серія : Історія ; **вип. 38** : 100-річчю Одес. нац. політехн. ун-ту присвячується).
399. **Те саме.** – 208 с. – (Серія : Історія ; **вип. 39**).
400. **Рецензія на: Grzegorz Skrukwa. O Czarnomorską Ukrainę. Procesy narodo-wotwórcze w regionie nadczarnomorskim do 1921 roku w ukraińskiej pers-pektywie historycznej. Poznań: Wydawnictwo naukowe UAM, 2016. 493 s. [Текст] / Тарас Гончарук**, Олександр Музичко // Юго-Запад. Одессика : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одесика : іст.-краєзнав. наук. альм. / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, О. Б. Дьомін [та ін.] ; рецензент О. А. Бачинська]. – Одесса : Печат. дом, 2018 – **Вып. 24.** – 2018. – С. 265-270. – (Книжк. полиця краєзнавця).
401. **Українське порто-франко** : наук. студ. праці з вітчизнян. історії [Текст] : [у зб. репрезентовані наук. ст. студентів: О. Ложешника, О. Опанасюк, В. Герасименко, К. Сорокіної, **наук. кер. яких є Т. Г. Гончарук**] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Каф. історії України ; [редкол.: О. А. Бачинська, Т. С. Вінцковський, **Т. Г. Гончарук** (відп. ред.) [та ін.]]. – Одесса : Букаєв Вадим Вікторович, 2018. – **Вып. 6.** – 2018. – 120 с.

- 402. Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України : [зб. наук. пр.] [Текст] / Ін-т історії України НАН України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т історії та філософії, Н.-д. ін-т козацтва, Від. історії козацтва на Півдні України ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)**] [та ін.]]. – Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2018. – **Вип. 13.** – 2018. – 128 с.
- 403. Юго-Запад. Одессика** : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : ист.-краєзнав. наук. альм. [Текст] / Асоц. європ. культури «Золотая акация» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; **редкол.**: О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, О. Б. Дьомін [та ін.] ; рецензент О. А. Бачинська]. – Одесса : Печат. дом, 2018. – **Вип. 24.** – 2018. – 272 с.
- 404. Те саме.** – **Вип. 25.** – 2018. – 288 с.

2019

- 405. Вінцьковський Т. Нариси історії футболу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова** [Текст] / Тарас Вінцьковський ; М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т історії та філософії, Каф. історії України ; [рецензенти: **Т. Г. Гончарук**, М. І. Михайлуца]. – Одеса : Освіта України, 2019. – 292 с.
- 406. Записки історичного факультету** : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т історії та філософії ; [редкол.: В. Г. Кушнір (гол. ред.), П. І. Барвінська, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : ОНУ, 2019. – **Вип. 30.** – 426 с.
- 407. Інтелігенція і влада** = Интеллигенция и власть = Intellectuals and State Power : **зб. наук. пр.** [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [гол. ред. Г. І. Гончарук ; **редкол.**: О. А. Бачинська, В. Вежбенец, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Екологія, 2019. – 246 с. – (Серія : Історія ; **вип. 40**).
- 408. Калініченко О. О. Кортик: діяльність підводних мореплавців Одеси останньої чверті XIX ст. як історичне обґрунтування можливого відновлення ВМС ЗС України** [Текст] : на честь 110-ї річниці з дня народж. Степана Андрійовича Бандери : монографія / Олександр Калініченко ; Ін-т ВМС Нац. ун-ту «Одес. мор. акад.», Каф. Військ.-Мор. Сил Нац. ун-ту оборони ЗС України ім. І. Черняховського ; [рецензенти: **Т. Г. Гончарук**, В. І. Харчук, Л. Л. Левченко]. – Одеса : КП ОМД, 2019. – 400 с. : іл.

- 409. Картини, малюнки та гравюри як історичне джерело [Текст] :** [рец. на кн.: Філас В. М. Візуальне освоєння Північного Причорномор'я останньої чверті XVIII – середини XIX ст. : джерелознавчий аналіз. – Запоріжжя : Вид-во Хортиці. нац. акад., 2018. – 460 с.] / Тарас Гончарук // Юго-Запад. Одессика : іст.-краєвед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. науч. альм. / Асоц. європ. культури «Золота акація» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. А. Бачинська, О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, [та ін.] ; рецензент Н. М. Діанова]. – Одесса : Печат. дом, 2019. – **Вип. 27.** – 2019. – С. 262-265. – (Книжкова полиця краєзнавця).
- 410. Коніва Ю. В. Зародження та розвиток суходільних комунікацій на території Слобідської України у XVIII – на початку XIX ст. [Електронний ресурс] :** автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук / Юлія Коніва ; М-во освіти і науки України, Дніпр. нац. ун-т ім. О. Гончара ; [наук. керівник В. М. Складар ; офіц. опоненти: **Т. Г. Гончарук**, І. С. Міронова]. – Дніпро, 2019. – 21 с. – Режим доступу: https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/dissertations/D08.051.14/autoreferat_5d59346d9dedf.pdf. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.12.2019.
- 411. Погляд одеського історика на постать Івана Драча в громадсько-політичному житті України [Текст] :** [рец. на монографію І. В. Яковлева «Життя та громадсько-політична діяльність Івана Драча»] / **Тарас Гончарук** // Інтелігенція і влада = Интеллигенция и власть = Intellectuals and State Power : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т ; [гол. ред. Г. І. Гончарук ; редкол.: О. А. Бачинська, В. Вежбенец, **Т. Г. Гончарук** [та ін.]]. – Одеса : Екологія, 2019. – С. 242-245. – (Рецензії). – (Серія : Історія ; вип. 40).
- 412. Проблеми історії України XIX – початку XX ст. [Текст] :** [зб. наук. пр.] / Нац. акад. наук України ; [редкол.: О. П. Реєнт (голова), В. В. Шевченко (секр.), В. Й. Борисенко [та ін.] ; рецензенти: **Т. Г. Гончарук**, І. Я. Райківський, І. А. Фареній]. – Київ : Ін-т історії України НАН України, 2019. – **Вип. 29.** – 2019. – 152 с.
- 413. Програма X Всеукраїнської наукової конференції «Народний Рух України: місце в історії та політиці» (9-10 верес. 2019 року, м. Одеса) :** присвячується 30-річчю НРУ [Текст] / М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т, Каф. історії та етнографії України ; [орґком. конф.: Г. І. Гончарук, **Т. Г. Гончарук**, Ю. В. Діденко [та ін.]]. – Одесса : Астропринт, 2019. – 12 с.

414. **Чорноморська минувшина** = Chornomors'ka mynuvshyna : зап. Від. історії козацтва на Півдні України [Текст] : [зб. наук. пр.] / Ін-т історії України НАН України, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т історії та філософії, Н.-д. ін-т козацтва, Від. історії козацтва на Півдні України ; [редкол.: В. А. Смолій (голова колегії), О. А. Бачинська (відп. ред.), **Т. Г. Гончарук (відп. секр.)**] [та ін.]. – Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2019. – **Вип. 14.** – 2019. – 152 с.
415. **Юго-Запад. Одессика** : ист.-краевед. науч. альм. = Південний Захід. Одессика : іст.-краєзнав. наук. альм. [Текст] / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; **редкол.**: О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, О. Б. Демін [та ін.] ; рецензент О. А. Бачинська]. – Одесса : Печат. дом, 2019. – **Вип. 26.** – 2019. – 280 с.
416. **Те саме** / Асоц. европ. культури «Золотая акация» ; [гол. ред. В. А. Савченко ; редкол.: О. А. Бачинська, О. Г. Бажан, **Т. Г. Гончарук**, [та ін.] ; рецензент Н. М. Діанова]. – Одесса : Печат. дом, 2019. – **Вип. 27.** – 2019. – 268 с.



Виступи, брифінги, інтерв'ю Т. Гончарука у засобах масової інформації

1996

417. Ракуленко Г. «Будущее страны определяет молодежь» : Тарас Гончарук, 26 лет, демократическая партия Украины [Текст] : [интервью с мол. политиком, историком **Т. Гончаруком**] / Геннадий Ракуленко // Одес. вестн. – 1996. – 30 марта. – С. 4 : портр.

2010

418. Кудлач В. День Одеси: подолання міфу : чому саме 2 вересня відзначається річниця заснування міста? [Текст] : [і «Де закінчується наука і починається міфотворчість?» – на ці запитання відповідає науковець, канд. іст. наук, доц. ОНУ ім. І. І. Мечникова **Тарас Гончарук**] / Володимир Кудлач // День. – 2010. – 1 верес. – С. 8.
419. Кудлач В. Міфи Одеси: прийшов, побачив, переміг... переписав [Текст] : [розмова з одес. науковцем, доц. ОНУ ім. І. І. Мечникова **Тарасом Гончаруком** щодо офіц. дати заснування міста та його історії] / Володимир Кудлач // Чорномор. новини. – 2010. – 2 верес. – С. 3 : фот.
420. Кудлач В. День Одессы: преодоление мифа [Текст] : [на вопросы: «Почему именно 2 сент. отмечается годовщина основания г. Одессы?» и «Где заканчивается наука и начинается мифотворчество?» отвечает канд. ист. наук, доц. ОНУ им. И. И. Мечникова **Тарас Гончарук**] / Владимир Кудлач // Окна. – 2010. – 15 сент. – С. 2 : фот.

2012

421. Свободная трибуна 26.11.2012. Гончарук и Полторак [Електронний ресурс] : [бесіду про перейменування одес. вулиць в студії «Свободная трибуна» у прямому ефірі веде журналіст С. Братчук. Гості студії: д-р іст. наук **Т. Гончарук** та канд. іст. наук В. Полтарак] / ТРК Круг. «Свободная трибуна» // YouTube.ua : сайт. – Режим доступа: <https://www.youtube.com/watch?v=1xGvWjU8TKc&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 26.11.2012.

2013

422. **070_Одеська-ОДТРК_DIALOGI_04.03.13_20.27.avi** : до 199-річчя з дня народження Тараса Шевченка [Електронний ресурс] : [бесіда Б. Чуфуса з гостем програми «Діалоги» д-ром іст. наук **Т. Гончаруком** 4 берез. 2013 р.] / ООДТРК «Діалоги» ; kobzar.ua // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=BkTtirXzLxw&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 06.12.2013.

2014

423. **Кудлач В. «Новоросія» у приємках «кривих дзеркал»** [Текст] : [на запитання «Чи існує «іст. право» на землі, які з огляду на різні обставини були в ін. держ. утвореннях?»] відповідає д-р іст. наук, проф. каф. історії ОНУ ім. І. І. Мечникова Тарас Гончарук / Володимир Кудлач // Чорномор. новини. – 2014. – 14 серп. – С. 3.
424. **Кудлач В. «Історія – на нашому боці»** : одеський історик Т. Гончарук – про «Новоросію» і «криві дзеркала» російської пропаганди [Текст] / [«Чи існує «іст. право» на землях, які внаслідок різних обставин раніше перебували в ін. держ. утвореннях?»] – на це та ін. запитання відповідає Тарас Гончарук / Володимир Кудлач // День. – 2014. – 29-30 серп. – С. 8 : портр. – (Україна Incognita).

2015

425. **Генова Є. Тасмніці давніх рукописів. Чому Одесі 600 років?** [Текст] : [д-р іст. наук, проф. ОНУ І. І. Мечникова Тарас Гончарук, один з ініціаторів відзначення ювілею міста (600 років), розповідає звідки взялася ця дата і як виглядала Одеса 600 років тому] / Євгенія Генова // Одес. жизнь. – 2015. – 22 апр.-3 мая. – С. 7 : фот., ил. – (Спорная история).
426. **Время Сергея Братчука. Тарас Гончарук (28 04 15).** Одессе 600 [Електронний ресурс] : [гості програми С. Братчука д-р іст. наук **Т. Гончарук** та блогер В. Мисливець приводять аргументи щодо дати заснування м. Одеси. Тема ефіру: «Одессе – 600»] / Медиа Информ // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=CFBwOI9jnBg&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 29.04.2015.

427. **ОГ ТРК 20150511 113242** [Електронний ресурс] : [журналіст та телеведучий програми Б. Чуфус веде розмову з гостем студії проф., д-ром іст. наук **Т. Гончаруком** на тему 600-річчя Одеси та ролі Богдана Хмельницького в історії України] / ООДТРК // YouTube.ua : сайт – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=kO6CKHoEtug&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 11.05.2015.
428. **Время Сергея Братчука. Тарас Гончарук, Виктор Савченко (18 05 15). Одессе 600** [Електронний ресурс] : [гості програми С. Братчука д-р іст. наук **Т. Гончарук** та канд. іст. наук **В. Савченко** приводять аргументи щодо дати заснування м. Одеса (19.05.1415). Тема ефіру: «Одессе – 600»] / Медиа Информ // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=CFBwOI9jnBg&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 18.05.2015.
429. **Одессе – 600 лет** [Електронний ресурс] : [на запитання журналістів під час брифінгу за темою: «Одессе – 600 лет. Презентация эмблемы празднования юбилея и программа мероприятий» відповідають учасники брифінгу: д-р. іст. наук, проф. **Т. Гончарук**; худож., член правління Одес. обл. орг. спілки художників України А. Кравченко; канд. юрид. наук, історик права К. Тиганов; координатор ГО «Одессе – 600» В. Ліверінов] / Одес. Медіацентр // YouTube.ua : сайт – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ISUzyRGX1IE&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 18.05.2015.
430. **По мнению историков – Одессе исполняется 600 лет** [Електронний ресурс] : [запис випуску новин, де висвітлено брифінг за темою: «Одессе – 600 лет. Презентация эмблемы празднования юбилея и программа мероприятий», зокрема, доповіді **Т. Гончарука**] / Телеканал Репортер Одесса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=sgSUg_6iabQ&feature=youtu.be. – Назва з екрану.– Дата публ.: 18.05.2015. – **Те саме** : <http://7kanal.com.ua/2015/08/neprivyichnyiy-prazdnik-odesse-600-let/>.
431. **Выставка книг «Одессе-600»** [Електронний ресурс] : [виступ д-ра іст. наук **Т. Гончарука** під час презентації вист. книг «Одессе – 600» до ймовірної дати заснування міста у від. краєзнавства «Одесика» ОННБ] / Новости 7 Канал Одесса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=g58L-rSKU6s&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 19.05.2015.

432. **Тарас Гончарук: Одесі – 600 років** [Електронний ресурс] : [проф. каф. історії ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** – гість студії «Громадське ТБ Одеси». Бесіду стосовно історії і дати заснування м. Одеси веде журналіст студії І. Гирник] / Громад. ТБ Одеси // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=EMSxxHIUkE&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 01.06.2015.
433. **«Здравые мысли» – Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [в студії проекту «Здравые мысли» – історик **Т. Гончарук** і ведучий програми Д. Гончар з обговоренням питання «Сколько лет Одессе?». Т. Гончарук – про цікаві доп. Першої Всеукр. наук. конф. «Кочубіїв – Хаджибей – Одеса»] / KozyrDigital // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=bemoky_iRHc&feature=youtu.be. – Назва з екрану. – Дата публ.: 24.06.2015.
434. **Непривычный праздник. Одессе – 600 лет** [Електронний ресурс] : [представники громад. орг. «Одесі – 600» д-р іст. наук **Т. Гончарук** і координатор ГО В. Лівєрінов – про плани заходів під час проведення урочистостей, присвячених багатовіковому ювілею нашого міста] / Новости 7 Канал Одесса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=1CUuu2Ya0TA&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 31.08.2015.
435. **«Одесі – 600»** [Електронний ресурс] : [у брифінгу за темою «Альтернативне святкування Дня міста Одеса» доповідачами є: д-р іст. наук **Т. Гончарук** та координатор громад. орг. «Одесі – 600» В. Лівєрінов] / Одес. Медіацентр // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=TrZmqg8t6m0>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 31.08.2015.
436. **Аксанюк М. Кто укорачивает жизнь Одессе?** [Текст] : [об основани Одессы и её возрасте в интервью с проф. ОНУ им. И. И. Мечникова, д-ром. ист. наук **Тарасом Гончаруком**, авт. моногр. «История Хаджибея (Одессы). 1415-1795»] / Михайло Аксанюк // Окна. – 2015. – 30 сент. – С. 2, 3 : фот.
437. **«Одессе – 600. Презентация медали. Первые итоги деятельности движения»** [Електронний ресурс] : [доповідачі брифінгу: д-р іст. наук **Т. Гончарук**, координатор громад. орг. «Одесі – 600» В. Лівєрінов та автор медалі скульптор, член Союзу художників України О. Коваль] / Одес. Медіацентр // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=qLCuOeEfbp0&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 30.10.2015.

- 438. Время Сергея Братчука. Сергей Гуцалюк, Тарас Гончарук (09 11 15) Неизвестная Одесса** [Електронний ресурс] : [розмова С. Братчука з гостями програми – представниками Громадської ініціативи «Одесі – 600» С. Гуцалюком та **Т. Гончаруком** – в День Укр. писемності та мови. Тема програми: «Неизвестная Одесса»] / Медиа Информ // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=fASVvWJzsDo&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 09.11.2015.

2016

- 439. Время Сергея Братчука. Олена Бачинська, Тарас Гончарук (26 01 16) Одесі 600** [Електронний ресурс] : [С. Братчук у прямому ефірі веде розмову з гостями програми – наук. ред. вид. «Чорноморська минувшина» О. Бачинською та проф. **Т. Гончаруком**. Тема програми: «Одесі – 600». Презентація 10 вип. наук. вид. «Чорноморська минувшина», присвяч. першій писем. згадці про Хаджибей – 1415 р. та відповідно 600-річчю Хаджибею – Одеси] / Медиа Информ // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=cQMxw1t-Cpg>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 26.01.2016.
- 440. Анатолій Хромов «Вік Одеси: історія і міфи» – Випуск 1** [Електронний ресурс] : [гість першого випуску наук.-популяр. радіопередач «Вік Одеси» – один із фундаторів громад. ініціативи «Одесі – 600», д-р іст. наук, проф. **Т. Гончарук** – про історіографію та старовинну історію нашого міста] / Анатолій Хромов // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=29SFAKNDZtA&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 28.02.2016.
- 441. 29.02.2016_Діалоги. Декомунізація в Одесі** [Електронний ресурс] : [публ. запису програми «Діалоги» ООДТРК з Богданом Чуфусом 29 лют. 2016 р. В діалозі за темою «Перейменування вулиць м. Одеси» приймають участь гості студії: проф. каф. історії України ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** та голова Одес. міськ. орг. ВО «Свобода» С. Солтасюк. Другою темою обговорення було згадування іст. дати – 500 років першому походу укр. козаків на Акерман (нині Білгород-Дністровський) під командуванням Остапа Дашкевича і Предслава Лянцкоронського] / ВО Свобода Одеса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://youtu.be/Z-irwgUs900>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 02.03.2016.

442. **Гіцевич Л., Тимошук М. Одесити привели до ладу занедбаний козацький цвинтар** [Електронний ресурс] : [стаття містить відео, де історик, проф. ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** дає інтерв'ю щодо історії старовин. козац. Сотників. цвинтаря на околиці Одеси під час толоки та спільного прибирання занедб. території цвинтаря] / Людмила Гіцевич, Марія Тимошук // Радіо Свобода : сайт. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/27640282.html>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 28.03.2016.
443. **Время Сергея Братчука. Тарас Гончарук (19 04 16) Хаджибей** [Електронний ресурс] : [в гостях у С. Братчука у прямому ефірі д-р іст. наук **Т. Гончарук** з презентацією хрестомат. вид. «Історія Хаджибея (Одеси) в працях дослідників XIX-XX ст.» Тема програми: «Хаджибей: міфи та правда»] / Медиа Информ // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=5G-NB4pb1Mc>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 19.04.2016.
444. **Декомунізація в Одесской области. В студии – Анатолий Хромов и Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [д-р іст. наук, проф. ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** та канд. іст. наук, співробітник Держ. архіву Одес. обл. А. Хромов у прямому ефірі обговорюють процес декомунізації в Одес. регіоні. Розмову веде журналіст студії К. Гречаний] / Телеканал Репортер // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=FynO9AouYtM&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 15.07.2016.
445. **Безвозюк Н. «Під загрозою забуття» : «Але хто тут похований?»** [Текст] : [історик **Тарас Гончарук** у репортажі Наталії Безвозюк про Куяльницьке (Сотниківське) кладовище м. Одеси наводить дві версії щодо поховань на кладовищі. Перша припускає, що на цьому кладовищі спочивають запорожці, які після зруйнування Січі 1775 року тікали до турків з проханням виділити їм землі, що підтверджено документами. За другою версією – це були запорожці, які залишилися в підданстві Рос. Імперії, для яких **Григорій Потьомкін** створив козац. Чорномор. військо, а потім подарував землю від Дністра до Півден. Бугу] / Наталія Безвозюк // День. – 2016. – 19-20 серп. – С. 17. – (Суспільство).

446. «Діалоги» [Електронний ресурс] : [публ. запису програми «Діалоги» ООДТРК з Богданом Чуфусом, тема якої – «Дайджест вересневих історичних подій, знаменних дат та ювілеїв». Гість студії – д-р іст. наук **Т. Гончарук** – про деякі події і дати вересня: 20-літ. ювілей гривні; 25 років від дати підняття синьо-жовтого прапора над Верховною Радою України; річниця трагіч. смерті укр. поета **Василя Стуса** (4 верес. 1985 р.); річниця прем'єри кінострічки «Тіні забутих предків» **С. Параджанова** та акції протесту у кінотеатрі «Україна» проти хвилі репресій та русифікації (4 верес. 1965 р.); річниця смерті гетьмана **Івана Мазепи** (22 верес. 1709 р.); 245-річчя з дня народж. **І. Котляревського**] / Оксана Сорокіна // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=HY_hpb9tsVU&feature=youtu.be. – Назва з екрану.– Дата публ.: 06.09.2016.
447. **Real Life 120916 Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [в студії проєкту «Реальная жизнь» – проф. ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** і ведучий програми Д. Гончар з розмовою про перейменування вулиць Одеси. Погляд історика] / **KozyrDigital** // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=m9d5OMJTAI&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 12.09.2016.
448. «Діалоги» від 24.10.16 [Електронний ресурс] : [публ. запису програми «Діалоги» ООДТРК з Богданом Чуфусом. Гості студії – д-р іст. наук, проф. **Т. Гончарук** та студентка V курсу іст. ф-ту ОНУ ім. І. І. Мечникова **К. Сорокіна** – про занедбані іст. місця Одеси, зокрема, найстаріший Одес. цвинтар – Куяльницький (Сотніківський), який перебуває на схилах Шкодової гори, про толоку на цвинтарі 22 жовт. та про трагічні події і дати у «Дайджесті історичних дат листопада»: 2 листоп. 1708 р. – Батуринська трагедія; 3 листоп. 1937 р. – в Соловецькому таборі «СЛОН» розстріляно **Леся Курбаса** та 100 осіб укр. інтелігенції] / Оксана Сорокіна // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=r0pILDdNLwA&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 29.10.2016.
449. **В библиотеке им. Грушевского рассказали, какой была Одесса до конца 18 века** [Електронний ресурс] : [лекцією «Сколько лет Одессе» д-р іст. наук **Т. Гончарук** розпочав цикл лекцій від провід. істориків Одеси до 100-річчя Української революції] / **Новости 7 канал Одесса** // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=OpRAgoDH39c&feature=youtu.be>. – Назва з екрану.– Дата публ.: 21.12.2016. – **Те саме.** – <http://7kanal.com.ua/2016/12/v-biblioteke-im-grushevskogo-rasskazali-kakoy-byila-odessa-do-kontsa-18-veka-video/>.

- 450. Вести Одесса / Гость Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [до 100-річчя Української революції проф. каф. історії ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** – про події, які відбувалися в Одесі у 1917-1921 рр., та про головні акценти своєї лекції «Скільки лет Одессе», яка щойно проходила в б-ці ім. М. Грушевського] / ГЛАС (Одесса) // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=TrMcC8ITszA>. – Назва з екрану.– Дата публ.: 21.12.2016.

2017

- 451. Програма «Діалоги» від 13.03.17** [Електронний ресурс] : [публ. запису програми «Діалоги» ООДТРК з Богданом Чуфусом, присвяч. 100-річчю Української Революції (1917-1921). Гості студії – магістрантка іст. ф-ту ОНУ ім. І. І. Мечникова К. Сорокіна та д-р іст. наук, проф. **Т. Гончарук** – про перший випуск серії календарів з іменами і портретами одес. діячів, які брали участь у подіях 1917-1921 рр., а саме: **В. М. Чехівського, С. П. Шелухіна, І. М. Луценка, І. Липи, Є. Х. Чикаленка, В. Кричевського**; про іст. дату берез. – 18.03.1913 р. – створення укр. військ. т-ва «Січові стрільці»; про історію і сучасність Потьомкінських сходів] / Оксана Сорокіна // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=PBjBXLHIDUo&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 13.03.2017.
- 452. Столетие украинской революции отметили в Одессе** [Електронний ресурс] : [зокрема, інтерв'ю проф., д-ра іст. наук **Т. Гончарука** біля пам'ятника Тарасу Шевченку] / Новости 7 канал Одесса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=mo7mlPa4brI&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 17.03.2017.
- 453. Програма «Діалоги» від 17.04.17** [Електронний ресурс] : [публ. запису програми «Діалоги» ООДТРК з Богданом Чуфусом, присвяч. 100-річчю Української Революції. Гості студії – магістрантка іст. ф-ту ОНУ ім. І. І. Мечникова К. Сорокіна – про презентацію другої серії календарів з іменами і портретами одес. діячів нац.-визвол. змагань 1917-1921 рр., куди увійшли 8 персоналії: **С. Шухевич, Ю. Липа, Вс. Голубович, А. Ніковський, Ю. Фесенко, В. Г. Боровик, А. Гриневич, І. Т. Кливак**, та д-р іст. наук, проф. **Т. Гончарук** – про історію будівництва легендарних Бульварних (Потьомкінських) сходів] / Оксана Сорокіна // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=0mYkQPZQGB0&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 17.04.2017.

454. **Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [проф. каф історії Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** – в «Інтерв'ю дня» з Іриною Коробко. В розмові за темою «Збереження іст. спадщини» йдеться про Куяльниц. козац. старовин. цвинтар, який міститься на схилах Шкодової гори на околиці Одеси] / Первый городской. Одесса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=RZ_PzP7F4qw&feature=youtu.be. – Назва з екрану. – Дата публ.: 18.04.2017.
455. **Програма «Діалоги» від 08.05.17** [Електронний ресурс] : [публ. запису програми «Діалоги» ООДТРК з Богданом Чуфусом. Гості студії – д-р іст. наук, проф. **Т. Гончарук** та магістрантка іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова К. Сорокіна – у розмові, присвяч. 100-річчю створення Української Центральної Ради – про іст. значення, про голову Центральної Ради – **Михайла Грушевського**, про помилки і поразки, універсали, тощо, – та 200-річчю режиму Одес. (укр.) порто-франко] / Оксана Сорокіна // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=iY6M3W9t424&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 08.05.2017.
456. **Одесса: история Европы на берегу Черного моря** [Електронний ресурс] : [журналіст С. Братчук відкриває новий цикл програм «Вечір на Сьомому» у прямому ефірі. Гість студії – проф., д-р іст. наук **Т. Гончарук** – в розмові про европ. стосунки України, европ. сутність Одеси та про свою нову лекцію, присвяч. 200-річчю Одес. порто-франко] / 7 Канал // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=H3i4YHwCrKs&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 11.05.2017.
457. **Програма «Імена». Роман Шухевич** [Електронний ресурс] : [д-р іст. наук, проф. **Т. Гончарук** та магістрантка іст. ф-ту ОНУ ім. І. І. Мечникова Ксенія Сорокіна у програмі «Імена» ООДТРК з Богданом Чуфусом. Публ. запису програми, присвяч. 110-річчю від дня народж. генерал-хорунжого, головнокомандуючого УПА Романа Шухевича] / Оксана Сорокіна // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=o5AA2RYM1GU&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 07.08.2017.
458. **Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [проф. каф. історії ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** – в «Інтерв'ю дня» з Олегом Соловкіним. Розмова ефіру присвяч. Дню Незалежності України (26 років)] / Первый городской. Одесса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=7_Rf6at_Omc&feature=youtu.be. – Назва з екрану. – Дата публ.: 24.08.2017.

- 459. Програма «Діалоги» від 18.09.17** [Електронний ресурс] : [публ. запису програми «Діалоги» ООДТРК з Богданом Чуфусом, присвяч. 100-річчю Української Революції. Гості студії – д-р іст. наук, проф. **Т. Гончарук** та магістрантка іст. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова Ксенія Сорокіна – про іст. постаті, події, і дати верес., пов'язані з нашим містом у «Верес. Дайджесті», а саме: **Михайло Грушевський** – постать на тлі епохи (дата народж.: 29 верес. 1866 р.); **Михайло Жук** – піонер укр. модерну (дата народж.: 20 верес. 1883 р.); штурм і узяття турец. фортеці Хаджибей загоном генерал-майора **Дерибаса** (14 (29) верес. 1789 р.)] / Оксана Сорокіна // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=6fFyFFIGuzU&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 18.09.2017.

2018

- 460. Вечер на Думской. Тарас Гончарук, 22.01.2018** [Електронний ресурс] : [гість програми «Вечер на Думской», тема якої «День соборности: что нужно знать о празднике» – історик **Т. Гончарук** – про іст. події, які відбувались в Україні 99 і 100 років тому, про історію свята. Ведучі прямого ефіру Алла Єсіна та Олександр Новицький] / Dumskaya TV // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=Sk6HfBKa8vI&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 22.01.2018.
- 461. Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [проф. каф історії ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** – в «Інтерв'ю дня» з Іриною Коробко з актуал. розмовою про держ. свято «День Соборності України»] / Первый городской. Одесса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=1h8yPgEnM2A&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 22.01.2018.
- 462. День на Думской. Тарас Гончарук, 29.01.2018** [Електронний ресурс] / [гість студії – історик **Тарас Гончарук**. Тема ефіру: «100 лет после боя: в Украине чествуют память героев Крут (29.01.1918)». У прямому ефірі розмову ведуть Олена Єремєєва та Микита Торола] / DumskayaTV // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=AIrncGJV3G0&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 29.01.2018.

- 463. Прем'єр-міністр Польщі поставив Хмельницького в один ряд с Гитлером** [Електронний ресурс] : [гості «Live Studio» на 7 каналі у пряму ефірі – д-р іст. наук, проф. **Тарас Гончарук** та політолог-міжнародник Михайл Кацин – в обговоренні заяви прем'єр-міністра Польщі Матеуша Моравецького] / 7 Канал // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=i1S4jJ_Oyx0&feature=youtu.be. – Назва з екрану. – Дата публ.: 13.02.2018.
- 464. Програма «Діалоги». 2016 рік** [Електронний ресурс] : [публ. запису програми «Діалоги» ООДТРК з Богданом Чуфусом, тема якої – «Травневий дайджест історичних подій». Гості студії – д-р іст. наук, проф. **Т. Гончарук** та кінознавець, кінокритик, ред. Віра Іванова – про деякі події і дати травня, а саме: 16 трав 1929 р. – перша церемонія вручення «Оскара»; 11 трав. – 35-річчя Надії Савченко – льотчиці, Героя України, політ'язня; 13 трав. турец. терорист Алі Агджа тяжко поранив Папу Римського Івана Павла II; 18 трав. народився Папа Римський Іван Павло II (Кароль Войтила) (1920-2005); 21 трав. 1969 р. народився Георгій Гонгадзе] / Оксана Сорокіна // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=6fFyFFIGuzU&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 17.05.2018.
- 465. Україна відзначає День Конституції** [Електронний ресурс] : [гості «Live Studio» на 7 каналі – проф. Т. Гончарук та політолог А. Філіпенко – у розмові про вищий норм.-прав. акт України – Конституцію (набула чинності 28.06.1996 р.). Ефір ведуть журналісти студії С. Пензова та Є. Солтан] / 7 Канал // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=jnxfZBSl-Ck&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 28.06.2018.
- 466. Тарас Гончарук та Олена Князева** [Електронний ресурс] : [на «Першому міському» у телемарафоні, присвяч. Дню Незалежності України (24 серп. – Україні – 27), – історик **Т. Гончарук** та соціолог Олена Князева – про 2000-2004 роки. Ведучій ефіру А. Перфілов] / Первый городской. Одесса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=7aR5Xv6EVtw&feature=youtu.be>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 27.08.2018.

- 467. Вік Одеси – останні дослідження істориків** [Електронний ресурс] : [гості «Live Studio» на 7 каналі у День міста: проф. **Т. Гончарук** та член ГО «Одесі – 600» блогер В. Мисливець висвітлюють свої думки стосовно віку Одеси. Розмову веде журналіст студії Світлана Пензова] / Світлана Пензова, 7 Канал // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу:
<https://www.youtube.com/watch?v=EmSjLRxGcwM&feature=youtu.be>.
– Назва з екрану. – Дата публ.: 02.09.2018.
- 468. Річниця взяття Хаджибейської фортеці** [Електронний ресурс] : [про штурм Хаджибейської фортеці, його наслідки і про сучасні дослідж. цієї події – гості «Live Studio» на 7 каналі – проф. **Т. Гончарук** та аспірантка каф. історії ОНУ ім. І. І. Мечникова К. Сорокіна. Розмову веде журналіст студії С. Пензова] / 7 Канал // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу:
<https://www.youtube.com/watch?v=DLUzgJnBVAc&feature=youtu.be>.
– Назва з екрану. – Дата публ.: 02.10.2018.

2019

- 469. День на Думській. Тарас Гончарук, 22.01.2019** [Електронний ресурс] : [історик **Т. Гончарук** – гість програми «День на Думській». Тема прямого ефіру: «День Соборності України: як українські землі об'єдналися». Розмову ведуть журналісти студії О. Єремєєва та М. Торола] / Dumskaya TV // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу:
<https://www.youtube.com/watch?v=iHvPPr75xgg&feature=youtu.be>.
– Назва з екрану. – Дата публ.: 22.01.2019.
- 470. Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [проф. каф. історії ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** – в «Інтерв'ю дня» з Іриною Коробко на «Першому міському» – в розмові за темою: «День пам'яті героїв Крут»] / Первый городской. Одесса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу:
<https://www.youtube.com/watch?v=45OGftnktA8&feature=youtu.be>.
– Назва з екрану. – Дата публ.: 29.01.2019.
- 471. Ранковий гість – Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [на питання журналістів студії: чому одна з одес. вулиць носить ім'я козак. ватажка – Семена Палія, та де встановл. пам'ят. хрест на честь його перемоги над татарами, відповідає історик, проф. каф. історії України ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук**] / ua: одеса // OdesaSuspilne. Фейсбук. – Режим доступу:
<https://www.facebook.com/suspilne.odesa/videos/588101815008516/>.
– Назва з екрану. – Дата публ.: 11.04.2019.

472. **Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [у День пам'яті та примирення на Першому міському в Інтерв'ю дня з Олегом Соловкіним – проф. каф. історії України ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук**. Ефір присвяч. пам'яті жертв Другої Світової війни] / Первый городской. Одесса // YouTube. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=F39IYmilugc&feature=youtu.be&fbclid=IwAR3kt5Jx9zq7s7PcUxH7MdpONwS7O13oN4eXdkWslSmH4vNdOSkHqB-EwPs>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 08.05.2019.
473. **Вельможко В. До 604-ої річниці Хаджибея – Одеси** [Текст] : [14 трав. перед учнями 10-11-х кл. ЗОШ № 105 виступив **Т. Г. Гончарук** – д-р іст. наук, проф. іст.-філос. ф-ту Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова] / Василь Вельможко // Чорномор. новини. – 2019. – 18 трав. – С. 2 : фот.
474. **Тарас Гончарук** [Електронний ресурс] : [23 серп., в День Державного прапора України, проф. каф історії ОНУ ім. І. І. Мечникова **Т. Гончарук** – в «Інтерв'ю дня» з Олегом Соловкіним. Тема розмови: «День Незалежності України»] / Первый городской. Одесса // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=TvBkNKGleD4>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 23.08.2019.
475. **Хаджибей, зміна епох** [Електронний ресурс] : [27 верес. біля пам'ятника Дюку відбувся захід, присвяч. 226 річниці штурму міста-фортеці Хаджибей і святу Хрестовоздвиження. З лекцією виступив д-р іст. наук, проф. каф. історії України **Т. Гончарук**] / Одес. Медіацентр // YouTube.ua : сайт. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=hvC1hygX8pw>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 27.09.2015. – **Te same** / Кризис. Медіацентр (Одесса) // NV : сайт – Режим доступу: <https://newsvideo.su/video/2526642>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 28.08.2019.



Статті про Тараса Григоровича Гончарука у засобах масової інформації та рецензії на його праці

1998

476. Сапожников И. По законам науки [Текст] : [рец. на нову кн. Т. Г. Гончарука «История Хаджибея (Одессы) 1415-1795 : (популяр. очерк). – Одесса : Астропринт, 1997. – 88 с.». О необходимости и своевременности выхода в свет кн. об истории нашего города и истории укр. казачества] / И. Сапожников // Юг. – 1998. – 14 янв. – С. 3.
477. Суховецький М. Про істинну історію краю [Текст] : [в Одес. держ. наук. б-ці ім. М. Горького відбулася презентація кн. молодих дослідників-істориків Тараса Гончарука і Сергія Гуцалука «Українське козацтво і Хаджибей (Одеса). Середина XVI ст. – 1974 рік» (Одеса : Астропринт, 1998). Серед присутніх – гетьман укр. козацтва Володимир Мулява, крайова старшина місц. Чорномор. козацтва на чолі з отаманом Валентином Піскуном] / М. Суховецький // Думська площа. – 1998. – 5 верес. – С. 8: іл.
478. Суховецький М. Хто визволяв і будував Одесу [Текст] : [рец. на кн. Тараса Гончарука і Сергія Гуцалука «Українське козацтво і Хаджибей [Одеса]. Середина XVI ст. – 1974 рік» (Одеса : Астропринт, 1998)] / М. Суховецький // Думська площа. – 1998. – 26 верес. – С. 5 : іл. – (Рецензії). – (Культура).

2000

479. Зленко Г. Кто дал имя Одессе? : (Эврика Т. Гончарука) [Текст] : [об Адриане Монсеевиче Грибовском (1767-1834) и его «Записках», при изучении которых Тарасу Гончаруку удалось определить, что именно Адриан Грибовский – автор названия нашего города] / Г. Зленко // Веч. Одесса. – 2000. – 8 февр. – С. 4.

2006

480. Мордвінцев В. М. Гончарук Т. Г. Одеське порто-франко: Історія. 1819-1859 рр. : монографія – Одеса : Астропринт, 2005. – 312 с. [Текст] : [рец.] / В. М. Мордвінцев // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України ; Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (голова), О. Н. Шановська (відп. секр.), Г. К. Парієнко [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2006. – С. 247-249. – (Рецензії). – (Серія : Історія ; вип. 8).

481. **Мордвинцев В. Свободные экономические зоны... Кому они нужны?** [Текст] : [положит. рец. на кн. Т. Гончарука «Одес. порто-франко. Історія. 1819-1859 рр.» (Одеса : Астропринт, 2005) д-ра ист. наук, проф. Києвс. нац. ун-та ім. Т. Шевченка В. Мордвинцева] / В. Мордвинцев // Одес. известия. – 2006. – 9 нояб. – С. 3.
482. **Сушинский Б. Казацкая душа Одессы = Козацька душа Одеси** [Текст] : [рец. на кн. Т. Гончарука «Нащадки укр. козаків та «народження Одеси» (Одеса : Астропринт, 2006)] / Б. Сушинский // Одес. известия. – 2006. – 26 дек. – С. 3 : ил. – (Раздумья над книгой) ; Одес. вісті. – 2006. – 26 груд. – С. 3 : ил. – (Роздуми над книгою).
483. **Сушинський Б. Святістю архівного документа** [Текст] : [про нові наук. праці одес. істориків, які є важливими виданнями для пізнання історії, зокрема «Расправа. Украинское повстанчество в советских документах 1954-1964 годов» Г. Гончарука та «Нащадки українських козаків та «народження Одеси» Т. Гончарука] / Б. Сушинський // Одес. вісті. – 2006. – 11 листоп. – С. 12. – (Нові книжки).

2009

484. **Парієнко Г. К. Гончарук Т. Г. Транзит західноєвропейських товарів через Наддніпрянську Україну першої половини ХІХ ст.** / за ред. чл.-кор. НАН України О. П. Реєнта. – Одеса : Астропринт, 2008. – 280 с. : табл. [Текст] : [рец.] / Г. К. Парієнко // Інтелігенція і влада : громад.-політ. наук. зб. / М-во освіти і науки України ; Одес. нац. політехн. ун-т ; [редкол.: Г. І. Гончарук (гол. ред.), О. Н. Шановська (відп. секр.), О. А. Бачинська [та ін.]]. – Одеса : Астропринт, 2009. – С. 294-295. – (Рецензії). – (Серія : Історія ; вип. 15).

2011

485. **Жакова Т. Петр Калнышевский: исторические факты и политические игры** [Электронный ресурс] : [о кн. д-ра ист. наук ОНУ ім. І. І. Мечникова Тараса Гончарука «Кошовий отаман Петро Калнишевський та Хаджибей (Одеса)» и об идее создания памятника Петру Калнышевскому в Одессе] / Татьяна Жакова // Веч. Одесса. – 2011. – 8 сент. – Режим доступа: <http://vo.od.ua/rubrics/dalekoe-blizkoe/18715.php>. – Назв. с екрана. – Дата публ.: 08.09.2011.

- 486. Милосердна О. Визволитель Хаджибея** [Текст] : [про презентацію наук.-дослід. ін-том козацтва монографії д-ра іст. наук Тараса Гончарука «Кошовий отаман **Петро Калнишевський та Хаджибей (Одеса)**» (Одеса : Фенікс, 2011. – 192 с.), де мова йде про зв'язок **Петра Івановича Калнишевського** (1691-1803), остан. кошового отамана Запороз. Січі, з Одесою] / Олена Милосердна // Чорномор. новини. – 2011. – 10 верес. – С. 3 : фот.

2014

- 487. Гончарук Тарас Григорович** [Електронний ресурс] : [короткі відомості про науковця та його бібліографія; портр.] // Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова : сайт. – Режим доступу: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/hist/kafedry-ta-inshi-struktumi-pidrozdily/ua-history/staff/734-honcharuk>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 08.10.2014. – Дата оновлення: **28.04.2021**.

2018

- 488. Гончарук Тарас Григорович** [Електронний ресурс] : [життєпис, наук. доробок, наук. публікації] // Вікіпедія : вільна енцикл. : сайт – Режим доступу. – https://uk.wikipedia.org/wiki/Гончарук_Тарас_Григорович. – Назва з екрану. – Дата публ.: 08.2018. – Востаннє відред.: **05.01.2021**.
- 489. Мельник О. Красзнавчий внесок історика Тараса Гончарука (Спроба біоісторіографічного дослідження)** [Текст] : [26 черв. на засід. вченої ради ОНУ. ім. І. І. Мечникова було вручено свідоцтво про присвоєння Нац. спілкою красзнавців України звання «Почесний красзнавець України» ще одному одеситові – Тарасу Григоровичу Гончаруку] / Олег Мельник // Чорномор. новини. – 2018. – 9 серп. – С. 3 : фот.



Матеріали до ювілею

490. До 50-річчя Тараса Гончарука [Електронний ресурс] : [віртуальна виставка «Одесит – дослідник історії України»] // Одес. нац. наук. б-ка : сайт. – Режим доступу: https://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=2405. – Назва з екрану. – Дата публ.: 18.04.2019.
491. Реєнт О. П. Вітаємо із 50-річчям почесного краєзнавця України, доктора історичних наук, професора Т. Г. Гончарука [Електронний ресурс] : [привітання від голови Національної спілки краєзнавців України, члена-кореспондента НАН України О. П. Реєнта] / О. П. Реєнт // Нац. спілка краєзнавців України : офіц. сайт. – Режим доступу: <http://nsku.org.ua/?p=13389/>. – Назва з екрану. – Дата публ.: 18.04.2019.
492. Лицар українського чину : [привітання з 50-річ. ювілеєм від ред. газ. «Чорноморські новини»] // Чорномор. новини. – 2019. – 20 квіт. – С. 3 : портр. – (Людина і час).
493. «Шановний Тарасе Григоровичу!...» : [привітання з нагоди ювілею від колективу каф. історії України і ф-ту історії та філософії Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова] // Чорномор. новини. – 2019. – 20 квіт. – С. 3. – (Людина і час).
494. «Шановний Тарасе Григоровичу!...» : [привітання з 50-літтям від колективу каф. історії і етнографії України Одес. нац. політехн. ун-ту – Марини Кучерук та Олега Мельника] // Чорномор. новини. – 2019. – 20 квіт. – С. 3. – (Людина і час).
495. «Щиросердечно вітаємо із «золотим» ювілеєм ...» : [колектив Одес. обл. універс. наук. б-ки ім. М. С. Грушевського] // Чорномор. новини. – 2019. – 20 квіт. – С. 3. – (Людина і час).





* * *

**Гончарук де Ришельє
Він в науці – справжній Дюк,
І у винах Гончарук
Знається, як сомельє.**

**Бо істориком він є,
А іще він – справжній друг,
Ставши доктором наук,
Воду у статтях не ллє.**

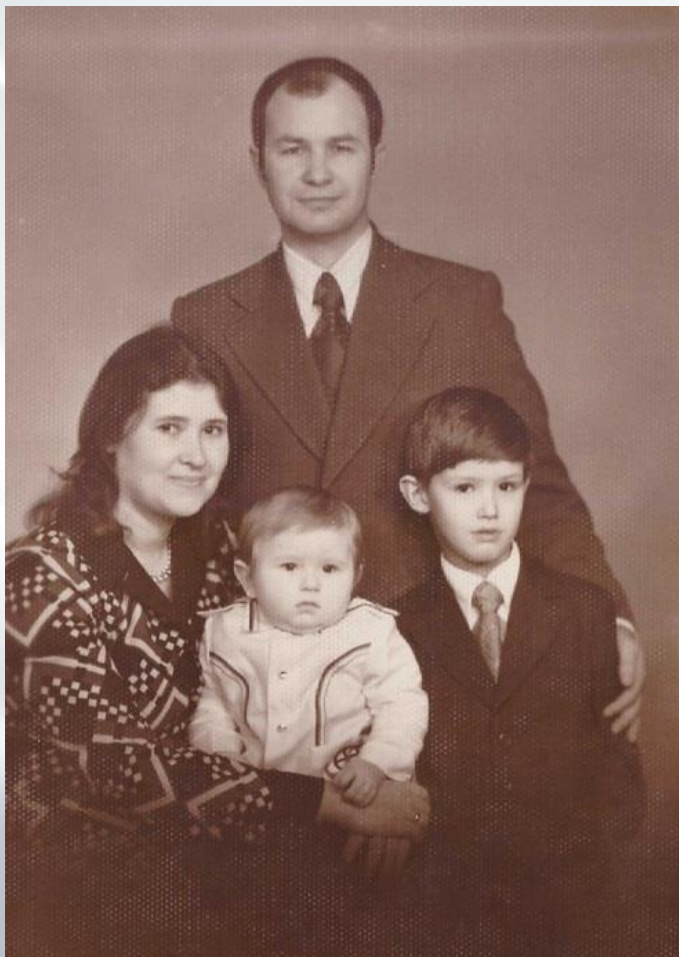
**Тож Одесі – за шістсот,
Півсторіччя тут Тарас,
Бореться за справжній вік...**

**України – патріот,
Ще в майбутньому є час,
Історичний чоловік!**

Віталій Бошков



Фотоархів Тараса Гончарука



**Фото із сімейного архіву Гончаруків
Григорій Іванович із дружиною Ніною Михайлівною
із синами Анатолієм (ліворуч) і Тарасом (праворуч)
(світлина кінця 1970-х років)**



**Гончарук Тарас Григорович
складає присягу (1987 р.)**



**Григорій Гончарук із синами
Анатолієм (ліворуч) і Тарасом (праворуч)
у редакції газети «Чорноморські новини» (2006 р.)**



**«Гідних продовжувачів роду Гончаруків виховав і сам
Григорій Іванович з дружиною — синів Тараса та Анатолія,
які стали, відповідно, істориком та економістом
і теж здобули у цих царинах найвищі вчені ступені.
Воїстину, славному роду нема переводу» (В. Щегленко)**



**У майстерні відомого художника Сергія Савченка –
колектив творців другого
видання «Одеса козацька» (2008 р.)**



**Тарас Гончарук на заході в ООУНБ ім. М. Грушевського
«Новоросійський край – Одеська губернія – Одеська область»,
присвяченому 82-й річниці створення Одеської області,
з лекцією про внесок одеських губернаторів та градоначальників
в розквіт Південної Пальмири (2014 р.)**



**Відкриття меморіальної дошки Івану Липі
в с. Дальник Одеської області (2015 р.)**



**В Одеському національному академічному
театрі опери та балету на заході,
присвяченому 600-річчю м. Одеси (2015 р.)**



Урочисте відкриття меморіальної дошки видатному історичу козацтва Михайлу Слабченку на фасаді головного корпусу ОНУ ім. І. І. Мечникова (2015 р.)



Відкриття Козацької аудиторії на кафедрі історії України ОНУ ім. І. І. Мечникова (2015 р.)



Науковий керівник Тарас Гончарук зі своїми вихованцями на щорічному святі Дня кафедри історії України ОНУ ім. І. І. Мечникова (2015 р.)



Учнісько-студентська конференція «Трагедія Голокосту – найтяжчий злочин проти людства» в ОНВК «Гімназія № 2» (2016 р.)



Засідання «круглого столу», присвяченого питанню встановлення на Приморському бульварі м. Одеси меморіальної дошки з інформацією про місто-фортецю Хаджибей (2016 р.)



Щорічна науково-практична конференція для учнівської молоді «Козацькими шляхами» в культурно-просвітницькому центрі «Козак-центр» при Музеї історії розвитку Українського козацтва (2016 р.)



Лекція професора Тараса Гончарука «Відповідь на запитання скільки років Одесі?! (спроба абстрагуватися від політики)», з якої стартував цикл лекцій провідних науковців-істориків нашого міста, присвячений 100-річчю Української Революції, в ООУНБ ім. М. Грушевського (2016 р.)



Тарас Гончарук зі студентами-магістрами історичного факультету ОНУ ім. І. І. Мечникова у стінах завжди гостинного відділу краєзнавства «Одесика» ОННБ (2017 р.)



Одеські історики – С. М. Боган, Т. Г. Гончарук, Т. С. Вінцовський, В. А. Савченко – на XXI обласному Фестивалі української книги пам'яті Михайла Грушевського «Відродження української державності: 2017 рік – рік Української Революції 1917-1921 років»(2017 р.)



Тарас Гончарук з істориками-магістрами II року навчання на виставці «Багатонаціональна Одещина: територія толерантності та діалогу культур» в ОННБ (2018 р.)



Презентація 25-го випуску історико-краєзнавчого наукового альманаху «Південний Захід. Одесика» в інформаційному агентстві «Контекст Причорномор'я» (2018 р.)



Тарас Гончарук з істориками-магістрами II року навчання під час лекції-екскурсії зі спецкурсу «Історія Одеси пізнього середньовіччя та нового часу: загальноукраїнський та світовий контекст» в одеському дворі на вулиці Дерибасівській, 3 (2018 р.)



**Нагородження переможців конференції
учнівської молоді «Козацькими шляхами»
в Одеському історико-краєзнавчому музеї (2019 р.)**



**Професор Тарас Гончарук зі студентами I курсу факультету
РГФ ОНУ ім. І. І. Мечникова на занятті в стінах Одеського
художнього музею на світлині разом з директором музею
Олександром Ройтбурдом (2019 р.)**



«Лекція за гетьмана Мазепу» професора Тараса Гончарука, присвячена 380-річчю з дня народження Великого гетьмана, в ООУНБ ім. М. Грушевського (2019 р.)



XIV мегамарш у вишиванках (2019 р.)





Покажчик співавторів статей, співукладачів та авторів колективних монографій

Агафонова Надія Василівна 21

Бабіч Олександр В'ячеславович 20

Бачинська Олена Анатоліївна (Бачинская Елена Анатольевна)
8, 12, 21, 24, 27-32, 37, 115, 116, 155, 165, 218, 315

Безеда Виталий Анатольевич 263

Березін Сергій Євгенійович 297

Богомаз Костянтин Юхимович 351

Верховцева Ірина Геннадіївна 21

Віницький Тарас Степанович 16, 28, 29

Герасименко Вікторія Вікторівна 238

Глушак Анатолій Степанович 23

Гопченко Петро Григорович 23, 31

Гуцалюк Сергій Борисович 3, 6, 8, 12

Дружкова Ірина Сергіївна 73, 166, 167, 177, 179, 186, 194, 224, 337

Жиленкова Ірина Миколаївна 238

Іваніченко Лілія Михайлівна 227

Картелян Олена Дмитрівна 46

Крестовська Наталя Миколаївна 20

Кучерук Марина Сергіївна 33

Кушнір Тетяна 217

Левченко Валерій Валерійович 39

Левченко Галина Сергіївна 321

Лобан Сергій Антонович 4, 58, 59, 277

Ложешник Аліса Сергіївна 199

- Мануїлова Катерина Віталіївна* 33
Марченко Олег Миколайович 25
Мельник Олег Віталійович 55
Мисечко Анатолій Іванович 8, 12, 16, 30, 209, 247, 277
Музичко Олександр Євгенович 16, 400
- Новікова Людмила Володимирівна* 42, 99, 104, 125
- Погуляев Андрей (Погуляев Андрій)* 212, 220
- Савченко Віктор Анатолійович* 20
Сапожников Ігор Вікторович (Ігорь Вікторович) 6, 98
Сапожникова Галина Василівна 6
Синявська Олена Олександрівна 27, 138, 151
Сорокіна Ксенія Іванівна 20, 89, 231, 242, 301
- Хмарський Вадим Михайлович* 16
Хромов Анатолій Володимирович 223
- Шабашов Андрій Васильович* 181
Шершун Тетяна Михайлівна 153
Шляхов Олексій Борисович 351
- Янченко К.* 253



Покажчик імен

- Агафонова Н. В. п. 21
Агджа, Алі п. [464]
Адамович С. В. п. 214, 361
Аксанюк М. п. 436
Алексісвець М. М. п. 378
Амброз Ю. О. п. 104
Амельченко Ю. с. 30
Анатра (родина) п. 275
Антоненко В. С. п. 352
Апостол Д. (гетьман) с. [50] ; п. [63]
Ашпатов С. Й. п. 121
Аргатюк С. С. п. 317
Артеменко О. М. п. 18
Афанасьєв Г. с. [21], [22] ; п. [186]
- Бабенко Л. Л. п. 236, 388**
Бабіч О. Г. п. 20
Бабічева О. С. п. 351
Бажан О. Г. п. 22, 82, 88, 112, 174, 184, 188, 190, 196, 198, 208, 210, 212, 215, 217, 223, 225, 227, 229, 230, 232, 233, 235, 240, 243, 245, 339, 348, 349, 358, 359, 367, 368, 374, 380, 381, 384, 385, 395, 396, 400, 403, 404, 409, 415, 416
Бандера С. А. п. 408
Барвінська П. І. п. 380, 397, 406
Бачинская Е. А. (Бачинська О. В.) с. [17], [23] ; п. 8, 12, 13, 15, 19, 21, 22, 24, 27-32, 34, 36, 37, 52, 62, 78, 80, 82, 86, 87, 88, 90, 94, 95, 105, 106, 112, 115-119, 136, 138, 145, 152, 153, 155, 156, 161, 162, 165, 168-171, 173, 176, 180-183, 186, 187, 189, 193, 195, 197, 200-202, 205, 207, 209, 211, 213, 216, 218, 219, 221, 222, 224, 231, 236-243, 245, 310, 311, 313-316, 318-321, 323-325, 328-331, 335, 336, 338, 340, 345, 347, 350, 357, 364-366, 369-371, 373, 376, 377, 379, [381], 382, 383, 387-390, 392-394, 398-404, 407, 409, 411, 414-416, 439, 484
Бачинский А. Д. (Бачинський А. Д.) с. [9], [60] ; п. 120, 121, [321], [345]
Бешешко Л. п. 115
Безбородько О. А. п. [288]
Безвозюк Н. п. 445
Бездеда В. п. 263
Бендза Л. І. п. 375

- Белоусова Л. Г. (Білоусова Л. Г.) **п.** 143, 179, 185, 206, 220, 228, 239, 317, 321
Білий В. І. **с.** [49] ; **п.** [231], [290], [301]
Білий К. **п.** [293]
Боган С. М. **с.** [191] ; **п.** 57
Богомаз К. Ю. **п.** 351
Боделан Р. Б. **п.** 7
Болдирев О. В. (Болдырев А. В.) **с.** [15], [17], [21], [41], [43], [51], [59] ; **п.** 1
Бондаренко П. **с.** 59
Борбачова Л. В. **п.** 65
Борисенко В. Й. **п.** 412
Боровець І. І. **п.** 234
Боровик В. Г. **п.** [453]
Боряк Г. **п.** 112
Ботушанська О. Ф. **п.** 6, 61, 72, 307
Боффо Ф. **п.** 286
Бошков В. **с.** 181
Братчук С. **с.** 32 ; **п.** 421, 426, 428, 438, 439, 443, 456
Букатевич Н. І. **п.** [39]
Бур'ян Л. М. **п.** 6, 306
- Васильєва Т. В. **п.** 104
Васильчук В. М. **п.** 378
Вашенко В. П. **с.** [9], [10], [12], [20], [24], [25], [40], [43], [60] ; **п.** 5, 26, 53, [81], 117-121, 129, 130
Вегерчук С. М. **п.** 351
Вежбенец В. **п.** 214, 224, 231, 238, 361, 369, 370, 377, 378, 389, 390, 398, 399, 407, 411
Великочий В. **п.** 352
Вельможко В. **п.** 473
Вербицький М. М. **п.** [260]
Верховцева І. Г. **п.** 21
Вінчковський Т. С. **с.** [191] ; **п.** 9, 16, 28, 29, 32, 105, 106, 182, 382, 392, 393, 401
Вітос В. Г. **п.** 116
Вожеловський В. Ю. **п.** 353
Волян, Франц де **п.** [250], [251], [256], [312]
Волобуєв М. **с.** [21] ; **п.** [142]
Волошин Ю. В. **п.** 63
Вольський М. М. **п.** [40]
Воробей П. **с.** [60]
Воронцов М. С. **с.** [10], [11], [13], [19] ; **п.** [17], [118], [133], [136], [168], [192], [210], [215], [254]

- Гайст п. [286]
Галенко О. п. 112
Галера, Бартоломій с. [16] ; п. 152
Гансова Э. А. п. 147, 159, 164, 166, 172, 174, 177, 178, 184
Генова Є. п. 425
Герасименко В. В. с. [23], 33 ; п. 238, 392, 401
Герман (садівник) с. [11] ; п. [190]
Гирник І. п. 432
Гитлер п. [463]
Гіщевич Л. п. 442
Глизь І. П. п. 63
Гліб-Кошанська Т. М. п. 312
Глушак А. С. п. 23
Гоголь М. В. с. [19] ; п. [223]
Гогуленко О. П. п. 22
Головань В. И. п. 131, 315
Головатий А. А. п. [4], [278], [293]
Голубович Вс. п. [453]
Гонгадзе Г. п. [464]
Гонтар А. В. (Гонтар О. В.) п. 39, 147, 159, 164, 166, 172, 174, 177, 178, 184, 188, 190, 196, 208, 326, 339, 348, 349, 358
Гончар Д. п. 433, 447
Гончарук А. Г. с. [25], [182], [184]
Гончарук Г. І. с. [9], [25], [48], [71], [182], [184] ; п. 17, 21, 52, 53, 58, 59, 75, 78, 86, 87, 89, 90, 96, 103, 113, 114, 132, 135, 137, 142, 146, 148, 157, 158, 163, 170, 171, 189, 193, 197, 200, 201, 207, 211, 214, 216, 224, 231, 238, 244, 318, 332-334, 336, 341-344, 354, 355, 360, 361, 362, 369-371, 376, 379, 386, 389, 390, 398, 399, 407, 411, 413, 480, 484
Гончарук Н. М. с. [9], [25], [182]
Гопченко П. Г. п. 23, 31
Гоцеленко О. П. п. 243
Гребцова І. С. (Гребцова І. С.) п. 62, 104, 123-130, 316, 327, 350
Гречаний К. п. 444
Грибовский А. М. (Грибовський А. М.) с. [14] ; п. [279], [479]
Гриневич А. п. [453]
Гриськов А. С. п. 120
Грицак Я. с. [47]
Гришин А. В. п. 347
Громека С. С. п. [216]
Грушевський М. С. п. [455], [459]
Губарь О. с. [51]
Гудович І. В. п. [17], [282], [293]

- Гурко С. П. п. [283], [295]
Гутник С. М. с. [21], [22] ; п. [73], [177], [186]
Гуцалюк С. Б. с. [17], [18], 35, [59] ; п. 3, 6, 8, 12, 80, 306, 345
- Дашкевич О. п. [441]
Дем'янишина Л. с. 36 ; п. 115
Демин О. Б. (Демін О. Б.), (Дьомін О. Б.) п. 68, 79, 141, 147, 150, 151, 159, 164, 166, 172, 175, 177, 178, 192, 202-204, 210, 212, 215, 217, 223, 225, 227, 229, 230, 232, 240, 315, 359, 367, 368, 374, 380, 381, 384, 385, 395, 396, 400, 403, 404
Де-Рибас Й. п. [250], [251], [256], [282], [293], [298], [459]
Джевага В. п. 20
Дзиговський О. М. п. 141, 150, 156, 161, 180, 250, 315
Дзинглюк О. С. п. 22, 243
Діанова Н. М. п. 22, 37, 38, 88, 236, 243, 340, 388, 409, 416
Діденко Ю. В. п. 90, 96, 244, 379, 413
Дідро Д. с. 30
Дімчогло Ю. с. [28]
Дмитренко І. І. п. [256]
Добролюбський А. О. п. 143, 179, 185, 206, 220, 228, 239
Довгий В. В. п. 160, 165, 322
Долженков О. Ф. п. 77
Дольник Г. п. 70, 74
Дорофєєв В. С. п. 346, 363
Дорошенко О. с. [22], [27], [40]
Достанич С. с. [15] ; п. [195]
Дружкова І. С. (Дружкова І. С.) с. 22 ; п. 73, 166, 167, 177, 179, 186, 194, 224, 337
Дубнов, Ш. с. [46]
- Екатерина II (Катерина II) с. [23], [72] ; п. [17], [59], [155], [252], [279]
- Єнаке Дж. п. 22, 88, 243
Єремєєва О. п. 462, 469
Єрмак О. П. п. 63
Єсіна А. п. 460
- Жакова Т. п. 485
Ждаха А. п. [179]
Жиленкова І. М. п. 238
Жук М. п. 459
Журавель Ю. п. 20
Журавський Д. п. [224]

- Забанов Т. М. п. 9
Загинайло А. Г. п. 117-119
Зализняк Л. Л. п. 98, 307, 309
Зверяков М. І. п. 84
Зеленецький К. с. [49] ; п. [240]
Зелений П. О. п. [238], [240]
Зленко Г. Д. с. [19] ; п. 479
- Іван Павло II (Кароль Войтила) (Папа Римський) п. [464]
Іваненко, Петрик (П. І.) п. [262]
Іваніченко Л. М. п. 90, 227, 379
Іванова В. с. 75 ; п. 464
Іванова Т. М. п. 111, 372
- Кадієвська І. А. п. 346
Калініченко О. О. п. 408
Калнишевський П. І. (Калнышевский П.) с. [17], [18], [26], [50] ; п. [15], [485], [486]
Канкрін Є. Ф. с. [13] ; п. [215]
Каразин В. Н. с. [50] ; п. [197]
Каришковський П. с. [60]
Карл XII п. [17], [266]
Касьянов Г. В. с. [47] ; п. 81
Кацин М. п. 465
Кваша Т. Г. п. 22, 243
Квітка С. А. п. 352
Киридон А. М. п. 340
Кир'яков Г. (Кир'яков Г.) с. [18], [41]
Кир'яков М. (Кир'яков М. М.) с. [18], [41] ; п. [41], [280]
Кир'якови (Кир'яченки) с. [18], [19] ; п. [223]
Кіндрачук Н. п. 352
Кливак І. Т. п. [453]
Клименко Є. В. п. 346
Климович П. Т. с. [21], [22], [49] ; п. [16], [74]
Ключевський В. с. [10]
Князева О. п. 466
Коваль І. М. п. 133, 312
Коваль О. п. 437
Ковальчук І. п. [296]
Ковбасюк С. М. с. [20]

- Козицький С. В. с. 19 ; п. 23, 31
Колот С. А. (Колот С. О.) п. 75, 78, 336
Коніва Ю. В. с. [27] ; п. 410
Копилов С. А. п. 234
Кормич Л. І. п. 8, 58, 59, 100-103
Коробко І. п. 454, 461, 470
Костенко Л. с. 34
Котляр Ю. В. п. 88, 378
Котляревський І. п. [446]
Котляревські (брати) п. [275]
Котова Н. п. 57
Кравченко А. п. [429]
Кравченко В. А. п. 122, 312
Красножон А. В. с. [27], 38 ; п. 19, [380]
Красюк О. І. п. 82
Крестовська Н. п. 20
Кричевський В. п. [451]
Кришко Т. С. п. 391
Кудлач В. А. п. 35, 418-420, 423, 424
Кульчицький С. В. п. 16, 81, 326
Куницький П. С. п. [286]
Курбас Л. п. [448]
Кучерук М. С. п. 33, 86, 87, 89, 207, 211, 216, 354, 355, 356, 360, 362, 341, [496]
Кушнір В. Г. с. [23] ; п. 71, 118, 133, 136, 138, 141, 150, 180, [181], 205, 310, 312, 315, 321, 327, 386, 397, 407
Кушнір Л. В. п. 119
Кушнір Т. п. 217
- Ланжерон О. Ф. с. [19] ; п. [50], [202]
Лебеденко О. М. п. 14
Левченко В. В. п. 39
Левченко Г. С. п. 321
Левченко Л. Л. п. 408
Левчишена О. М. п. 35
Левшин О. І. п. [75], [214]
Липа І. с. [186] ; п. [452]
Липа Ю. с. [59] ; п. [70], [453]
Лисенко О. Є. п. 82, 234
Литвин В. М. п. 39, 326
Ліверінов В. п. [429], [433], [434], [435], [437]

- Лідерс О. М. п. [258]
Лобан С. А. п. 4, 58, 59, 277, 305
Лобода Г. п. [265]
Ложешник А. с. [22], [27], 39 ; п. 199
Ложешник О. п. [392], [401]
Луценко І. М. п. [451]
Льовшин О. І. п. [290]
Лянцкоронський П. п. [441]
- Маврокордато (родина) п. [275]**
Мазепа п. [17], [266], [446]
Максим'юк Т. І. с. [20], 43, [59] ; п. [209]
Малахов В. П. п. 53, [313]
Маленко Л. М. п. 310, 365
Малуха Н. Т. п. 58, 59, 132
Маниович Я. Й. п. 311
Мануилова Е. В. (Мануїлова К. В.) п. 33, 356
Маразлі (родина) п. [275]
Маркевич О. І. с. [20], [28], [41], [51] ; п. [219]
Марченко О. М. п. 25, 76
Мельник О. В. с. [7], 24 ; п. 55, 489, [496]
Меркель М. с. [16] ; п. [184]
Милосердна О. п. 486
Мисечко А. І. с. [15], [16], [20], [41] ; п. 8, 10, 11, 16, 30, 32, [111], 151, 175, 209, 247, 277, 305, 317, 372
Мисливець В. п. [426], [467]
Михайленко Н. с. [22], 43
Михайлова О. п. 20
Михайлуца М. І. п. 17, 22, 34, 36, 82, 88, 243, 407
Міронова І. С. п. 410
Місєвра І. В. п. 58, 59, 103, 132, 135, 137, 142
Многoгpішний Д. с. [26], [50] ; п. [18]
Моїсєєва Т. М. п. 33
Моравецький М. п. [463]
Мордвінцев В. М. (Мордвінцев В. М.) п. 14, 480, 481
Музичко О. Є. с. 46 ; п. 16, 81, 239, 364, 400
Мулява В. п. [477]
Муравйов М. с. [21] ; п. [232]
- Навоєва Н. І. п. 76**
Надлер В. К. п. [42], [99], [104], [125], [256]

- Назарова Н. С. п. 175
Наливайко, С. п. [17], [265]
Ніковський А. п. [453]
Ніточко І. І. п. [297]
Новиков І. С. п. [275], [276]
Новикова Л. В. (Новікова Л. В.) п. 42, 99, 104, 125, 321
Новиковы (купцы) п. [119]
Новицький О. п. 461
Новосельський М. О. с. [19] ; п. [255], [264], [290]
- Овсієнко С. А. п. 193, 201, 343, 345
Оглоблин О. с. [12], [21], [26] ; п. [61], [88], [150], [249]
Ожогова Н. п. [272]
Озерянська І. М. п. 143, 179, 185, 205, 220, 228
Опанасюк О. п. [401]
- Павло І п. [280]
Павлюк М. П. п. [312]
Палій, Семен с. [18], [40] ; п. [17, [241], [283], [295], [296], [471]]
Панчук М. І. п. 79, 192, 202-204
Параджанов С. п. [446]
Парієнко Г. К. п. 10, 11, 13, 17, 78, 138, 142, 144, 146, 151, 157, 158, 163, 336, 480, 484
Пашенко В. Ф. п. 131
Пензова С. п. 465, 467
Перфілов А. п. 466
Письменний С. п. [243]
Піскун В. п. 477
Погуляєв А. с. [21] ; п. 212, 220
Подкупко Т. Л. п. 72
Подрезова М. О. п. 104
Полторак В. Н. п. 15, 330, 421
Попова Т. М. п. 123-128
Порошенко П. О. п. 86, 362
Постодовський Р. М. п. 234
Потьомкін Г. О. с. [26], [50] ; п. [9], [17], [289], [292], [293], [445]
Приходченко Т. С. п. 308
Прігарін О. А. п. 310, 312
Проданова О. В. п. 37
Продіус І. П. п. 5

- Райківський І. Я. п. 412
Раковский М. Е. п. 131
Ракуленко Р. п. 417
Ралі (родина) п. [275]
Расевич В. с. [47]
Реєнт О. П. с. [12], [14], [25], 55 ; п. 13, 14, 16, 82, 170, 207, 211, 216, 360, 363, 412, 484, 493
Рено Ж. п. [275]
Різникова Я. с. 57
Рішельє А. Е. п. [178], [267]
Родоконакі (родина) п. [275]
Розумовський К. Г. п. [267]
Розумовський П. О. с. [18], [41] ; п. [267]
Ройтбурд О. с. [193]
Романюк М. М. п. 60, 64
- Сабадирев І. Л. (Сабадирьов І. Л.), (Сабадырев И. Л.) п. 58, 144, 147
Савич М. І. с. [49] ; п. [204], [211], [217]
Савченко В. А. с. [20], [23], 59, [191] ; п. 20, 22, 37, 38, 39, 92, 147, 159, 164, 166, 172, 174, 177, 178, 184, [187], 188, 190, 196, 198, 208, 210, 212, 215, 217, 223, 225, 227, 229, 230, 232, 233, 235, 240, 243, 245, 326, 339, 348, 358, 359, 367, 368, 374, 380, 381, 384, 385, 395, 396, 400, 403, 404, 409, 416, 428
Савченко Н. п. [464]
Савченко С. с. 64, [185] ; п. 12, 19, 85, 107-110
Саєнко Л. І. п. 111, 372
Самодурова В. В. п. 99
Самойлов Ф. О. п. 120, [315], 350
Сапожников І. В. (Сапожников І. В.) с. 11 ; п. 6, 98, 306, 307-309, 317, 476
Сапожникова Г. В. п. 6, 98, 307
Саржан А. О. п. 65
Сас П. п. 388
Світленко С. І. п. 364
Сердюк Ж. М. п. 364
Серєда О. п. 15, [233]
Сєрова К. Д. с. [27]
Симонович П. п. [236]
Синявська О. О. п. 27, 138, 151
Ситько О. М. п. 92
Сікар К. Я. п. [43]
Сікорська В. Ю. п. 76
Скальковський А. О. с. [17], [26] ; п. [163], [175], [253], [256]
Скаржинський В. П. с. [18], [41] ; п. [287]

- Скаржинські (рід) с. [22], [27]
Скляр В. М. п. 410
Скоропадський П. с. [21], [22] ; п. [73], [177], [186], [235]
Скрипник М. А. п. 5, 7-9, 100-102
Слабченко М. Є. с. [20], [21], [26], [27], [28], [41], [187] ; п. [120], [142], [222]
Слюсар Ю. с. 67
Сминтина В. А. п. 99, 104
Сминтина О. В. п. 327
Смолій В. А. п. 50, 51, 112, 145, 152, 153, 162, 169, 176, 182, 186, 195, 209, 213, 219, 213, 219, 221, 222, 237, 241, 242, 310, 318, 320, 324, 328, 331, 338, 347, 357, 366, 373, 387, 394, 402, 414
Смольянінов К. М. п. [44], [172]
Соколов В. М. п. 10, 11, 79, 144, 151, 175, 192, 202, 203, 204
Соколова Л. С. п. 356
Солдатенко В. Ф. п. 14
Соловкін О. п. 458, 472, 474
Солодова В. В. п. 143, 179, 185, 206, 220, 228, 239
Солтан Є. п. 465
Солтасюк С. с. 69 ; п. [441]
Сорокіна К. (Сорокіна О.) с. [22], [23], 33, [74] ; п. 20, 89, 231, 242, 301, [392], [401], 446, 448, 451, 453, 455, 457, 459, 464, [468]
Станко В. Н. п. 121, 123-130, 133, 136, 138, 313
Стаханов О. Г. п. [246]
Степаненко Б. п. [313]
Степанков В. С. п. 233
Степін А. О. (Стьопін А. А.) п. 144, 192
Стурдза О. С. п. [45]
Стус В. п. [446]
Суходвей Л. Н. п. 142, 311
Суховерхівський М. п. 477, 478
Сухотеріна Л. І. п. 78, 90, 336, 379
Сушинський Б. (Сушинський Б.) п. 482, 483
- Тахтарова Н. С. п. 99
Тахтаулова М. Ю. с. [27]
Тиганов К. п. [429]
Тимошук М. п. 442
Титова Е. Н. п. 98, 309
Тихонова О. А. п. 34, 36
Тіганій К. А. п. 57
Торола М. п. 462, 469

- Тригуб О. П. п. 340
Туган-Барановський М. І. п. [302]
Урсу Д. П. с. [60] ; п. 81, [150], 166, 184
Устянський В. І. п. 115
- Ф**
Фареній І. А. п. 412
Федоров І. Ф. п. [47]
Федорова А. І. п. 75
Фесенко Ю. п. [453]
Филипенко А. с. [59]
Філас В. М. п. [409]
Філіпенко А. п. [465]
Фраполі п. [286]
- Х**
Харчук В. І. п. 408
Хмарський В. М. (Хмарський В. М.) с. [22] ; п. 1, 3, 8, 16, 28, 30, 36, 68, 81, 100, 101, 102, 204
Хмельницький Б. (Хмельницький Б.) п. [427], [463]
Хобта В. М. п. 65
Хромов А. В. с. [18], [19] ; п. 223, 365, 440, [444]
- Ц**
Цвілюк С. А. п. 7, 10, 11, 13, 17, 34, 36, 52, 58, 59, 92, [227]
Цибенко В. Л. п. 364
Цисельський Т. п. 71
- Ч**
Чапевський Е. п. 71
Чепіга З.(Х.) О. п. [284], [293]
Червенков Н. Н. п. 147
Чехівський В. М. п. [451]
Чикаленко С. Х. п. [194], [199], [451]
Чубинський П. П. п. [260]
Чудновський А.-А. п. [331]
Чумаченко В. с. [59]
Чуфус Б. Д. с. [23], 73 ; п. 422, 427, 441, 446, 448, 451, 453, 455, 459, 464
Чухліб Т. В. п. 8, 12, 100, 101, 102, 107-110
- Ш**
Шабашов А. В. п. 33, 156, 161, 168, 173, 181, 183, 187, 319, 323, 325, 329, 335
Шандра В. С. п. 365
Шановська О. Н. п. 146, 148, 157, 158, 163, 170, 171, 189, 197, 200, 332-334, 341, 343, 480, 484
Шевченко В. В. п. 67, 412
Шевченко Т. Г. с. [60], [66] ; п. [85], [216], [360], [422]

- Шевчук О. п. 115
Шелест Д. С. п. 5, 7
Шелестович І. С. п. 72, 111, 372
Шелухин С. П. (Шелухін С. П.) п. [281], [451]
Шепельська І. В. п. 99
Шершун Т. п. 153
Шестаков п. [286]
Шитюк М. М. п. 363, 386
Шкляєв І. М. п. 25
Шляхов О. Б. п. 351
Шостак, Андрій Андрійович п. [251]
Шостак, Андрій Ілліч с. [18], [21] ; п. [250], [251]
Шостак, Антон Ілліч с. [18], [21] ; п. [48], [62], [251], [269]
Шостак, Василь Андрійович п. [251]
Шостак, Василь Григорович п. [49]
Шостак, Єлизавета Володимирівна п. [251]
Шостак, Іван Андрійович п. [251]
Шостак, Олександр Андрійович п. [251]
Шостак, Петро Олександрович п. [251]
Шостаки с. [18], [19], [21] ; п. [223], [251]
Шувалов Р. А. п. 122
Шухевич Р. п. [457]
Шухевич С. п. [453]
- Щегленко В. с. 184
Щербина Н. Ф. п. 79, 203
Щетников В. П. (Щетніков В. П.) п. 3, 5, 26, 27
- Яковлев В. О. п. [247], [253], [256], [411]
Яневский Д. Б. (Яневський Д. Б.) п. 188, 190, 196, 198, 208, 210, 212, 215, 217, 223, 225, 227, 229, 230, 232, 233, 235, 339, 348, 349, 358, 359, 367, 368, 374, 380, 381, 384, 385, 395, 396
Янченко К. п. 253
Янчук О. Б. п. 57
Ярош О. с. 78
- Ciesielski T. п. 69
Czapewski E. п. 69
- Kasperek N. п. 68
Korytko A. п. 69
- Nagielski N. п. 68
Skrukwa Grzegorz п. [400]

Покажчик періодичних і продовжуваних видань

Збірники:

Грані : наук.-теорет. і громад.-політ. альманах (Дніпропетровськ) 352

Записки історичного факультету (Записки исторического факультета) (Одеса) 121, 123-130, 133, 136, 138, 141, 150, 180, 205, 209, 312, 318

Историческая память : ист.-краевед. ежегодник (Одесса) 131, 314

Інтелектуальна історія та духовна спадщина України XIX ст. : зб. наук. пр. (Одеса) 236, 388

Інтелігенція і влада: громад.-політ. наук. зб. – (Серія : Історія) (Одеса) 75, 86, 132, 135, 137, 142, 146, 148, 157, 158, 163, 170, 171, 189, 193, 197, 200, 201, 207, 211, 214, 216, 224, 231, 238, 332, 333, 334, 341, 354, 360, 361, 362, 369, 370, 389, 390, 398, 399, 407, 411, 480, 484

Історичне краєзнавство Одещини (Историческое краеведение Одесщины) (Одеса) 117, 118, 119

Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного Причорномор'я = Лукоморье: археология, этнология, история Северо-Западного Причерноморья (Одеса) 156, 161, 168, 173, 181, 183, 187, 319, 323, 325, 329, 335

Народний Рух України: місце в Історії та політиці (Одеса) 58, 59, 78, 90, 244, 336, 379

Науковий вісник (ОНЕУ) 79, 144, 151, 175, 192, 202, 203, 204

Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету (Запоріжжя) 139

Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри (Одеса, Херсон) 22, 82, 88, 243

Південь України у вітчизняній історії (Одеса) 346, 363

Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи : зб. наук. пр. (Кам'янець-Подільський) 234

Проблеми історії України XIX – початку XX ст. (Київ) 149, 412

Проблемы исторической регионалистики (Чебоксары) 167

Революції в Україні у XX-XXI століттях: співзвуччя епох (Одеса) 73, 77, 92, 97

Українська періодика: історія і сучасність (Львів) 60, 64

Чорноморська минувшина = Chornomors'ca Mynuvshina : зап. Відділу історії козацтва на Півдні України (Одеса) 145, 152, 153, 162, 169, 176, 182, 186, 195, 209, 213, 219, 221, 222, 237, 241, 318, 320, 324, 328, 331, 338, 347, 357, 366, 373, 383, 387, 394, 402, 414

Юго-Запад Одессика = Південний Захід Одесика : ист.-краевед. науч. альманах (Одесса) 147, 159, 164, 166, 172, 174, 177, 178, 184, 188, 190, 196, 198, 208, 210, 212, 215, 217, 223, 225, 227, 229, 230, 232, 233, 235, 240, 245, 348, 358, 367, 374, 380, 381, 384, 395, 400, 403, 409, 415

Журнали:

Вісник Одеського історико-краєзнавчого музею (Одеса) 143, 179, 185, 206, 220, 228, 239

Гетьман : громад.-політ. наук.-популяр. вид. (Київ) 155

Краєзнавство (Київ) 226

Краеведческий вестник (Краєзнавчий вісник) (Одесса) 122, 160, 165, 311

Культура народів Причорномор'я (Симферополь) 140

Пам'ять століть. Планета (Київ) 191

Український історичний журнал (Київ) 154

Український тиждень (Київ) 218

Газети:

Вечерняя Одесса 297, 302, 303, 337, 479, 485

Всім про все (Ананьїв) 291

Думська площа 276-293, 477, 478

Зазеркальє (прил. к газ. "Не улетай") 294

Комсомольська іскра 246

Моряк 250

Одессе – 200 254

Одесские известия 258-269, 272, 274, 313, 481, 483

Одесский вестник 257, 417

Одеські вісті 258-269, 271, 274, 298, 482, 483

Слово 270, 273

Чорноморський тижневик 275

Чорноморські новини 247-249, 251, 253, 295, 296, 299-301, 304, 419, 423, 473, 486, 489, 494, 495

Юг 252, 255, 256, 476

Список абрєвіатур

АТО – Антитерористична операція
ВЕЗ – Вільна економічна зона
ВМС – Військово-Морські Сили
ВО – Всеукраїнське об'єднання
ГО – Громадська організація
ГОСТ – Государственный стандарт
ДАОО – Державний архів Одеської області
ДДТУ – Дніпровський держаний технічний університет
ДонНТУ – Донецький національний технічний університет
ДСТУ – Державний стандарт України
ЗС – Збройні Сили
ИА НАНУ – Институт археологии Национальной академии наук Украины
ІПС – інформаційна пошукова система
КАСН-ОНМУ – Китайська академія соціальних наук – Одеський національний морський університет
КП ОМД – Комунальне підприємство «Одеська міська друкарня»
КУ – Комунальна установа
МАН – Мала академія наук
МП – Мале підприємство
НАДУ – Національна академія державного управління
НАН – Національна академія наук України
НСЖУ – Національна спілка журналістів України
НСКУ – Національна спілка краєзнавців України
НСХУ – Національна спілка художників України
ОІКМ – Одеський історико-краєзнавчий музей
ОНЕУ – Одеський національний економічний університет
ОНМУ – Одеський національний морський університет
ОННБ – Одеська національна наукова бібліотека
ОНУ – Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
ООДТРК – Одеська обласна державна телерадіокомпанія
ООНСХУ – Обласна організація Національної спілки художників України
ООУНБ – Одеська обласна універсальна наукова бібліотека імені М. Грушевського
ПНПУ – Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського
РГФ – Факультет романо-германської філології
ТРК – Телерадіокомпанія
УПА – Українська повстанська армія

Довідкове видання

**СЛУЖИТИ ІСТОРИЧНІЙ ПРАВДІ
ТАРАС ГОНЧАРУК**

Бібліографічний покажчик

Упорядники:

Лілія Василівна Вукович
Ксенія Ігорівна Сорокіна

Комп'ютерний набір:

Л. В. Вукович
О. М. Ласкевич

Верстка, художнє оформлення

О. М. Ласкевич

Зам. № 38 від 20.09.2021 р.

the 1990s, the number of people with a university degree has increased in all countries.

There are two reasons why the number of people with a university degree has increased. First, the number of people who have completed a university degree has increased. Second, the number of people who have completed a university degree but have not used it has increased.

The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons:

1. The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons:

2. The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons:

3. The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons:

4. The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons:

5. The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons:

6. The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons:

7. The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons:

8. The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons:

9. The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons:

10. The number of people who have completed a university degree but have not used it has increased because of the following reasons: